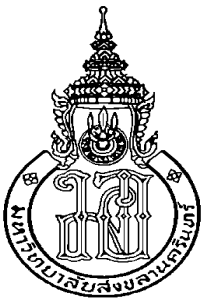

ผลกระทบของคุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัทต่อคุณภาพกำไร : กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

The Impact of Board Characteristics, Board Size and Board Meeting on Earnings Quality : Evidence from The Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand

จินดาภรณ์ แก้วขาว

Jindaphon Kaewkhaw

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy
Prince of Songkla University
2557

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลกระทบของคุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัทและจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัทต่อคุณภาพกำไร : กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผู้เขียน นางสาวจินดาภรณ์ แก้วขาว

สาขาวิชา การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

.....

(ดร.เอกฤทธิ์ แก้วประพันธ์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ

(ดร.ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์)

.....กรรมการ

(ดร.กุลวดี ลิ่มอุสันโน)

.....กรรมการ

(ดร.เอกฤทธิ์ แก้วประพันธ์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยชิ้นนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....
(ดร. เอกฤทธิ์ แก้วประพันธ์)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ.....
(นางสาวจินดาภรณ์ แก้วขาว)
นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางสาวจินดาภรณ์ แก้วขาว)
นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลกระทบของคุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัทและจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัทต่อคุณภาพกำไร : กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผู้เขียน จินดาภรณ์ แก้วขาว

สาขาวิชา การบัญชี

ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ค้นหาคุณลักษณะ ขนาดและจำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการบริษัท และผลกระทบของปัจจัยดังกล่าวที่มีต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อหาข้อสรุปว่าคุณลักษณะ ขนาดและจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัทส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรหรือไม่ อย่างไร กรอบแนวคิดงานวิจัยนี้พัฒนาจากทฤษฎีตัวแทนและแนวคิดการกำกับดูแลกิจการ ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2555 จากจำนวนตัวอย่าง 840 บริษัท เทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ความแปรปรวนและการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุแบบเชิงชั้น พบว่าโดยเฉลี่ยบริษัทส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัทและการเข้าร่วมประชุมโดยคุณภาพกำไรแทบไม่มีการเปลี่ยนแปลง คุณลักษณะบางประการของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัทและประเภทอุตสาหกรรมส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อคุณภาพกำไรข้อจำกัดในงานวิจัยนี้คือความหลากหลายของตัววัดคุณภาพกำไร ข้อจำกัดในการวัดประสิทธิภาพการทำงานของคณะกรรมการ ระยะเวลาที่การเปลี่ยนแปลงในระบบคณะกรรมการส่งผลต่อคุณภาพกำไร

คำสำคัญ : ทฤษฎีตัวแทน แนวคิดการกำกับดูแลกิจการ คุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัท คุณภาพกำไร

Thesis Title	The Impact of Board Characteristics, Board Size and Board Meeting on Earnings Quality : Evidence from the Stock Exchange of Thailand
Author	Ms. Jindaphon Kaewkhaw
Major Program	Master of Accountancy
Academic Year	2013

ABSTRACT

The purposes of this study were to explore board characteristics, board size, number of board meetings, and the effects of those factors on earnings quality of Thai listed firms. Theoretical framework was developed from agency theory and corporate governance concept. The sample of this study were 840 Thai listed firm-years from 2007 to 2012. Data analysis tools were ANOVA and hierarchical multiple regression. It was discovered that although firms recognized the importance of the boards and their meetings, earnings quality had been indifferent. Board characteristics, industry types, and board-size showed significant relationships with earnings quality. The limitations of this study were different uses of earnings quality models and firm-performance measures, unobservable board behaviors. Although firms evidently showed changes in the board system, the effects of board on earnings quality may take longer period for fruition than this study covered.

Key words: Agency theory, Corporate Governance concept, Board characteristics, Earnings quality, Thailand

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ (5)

ABSTRACT (6)

กิตติกรรมประกาศ (7)

สารบัญ (8)

รายการตาราง (10)

รายการภาพประกอบ (11)

บทที่

1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

คำถามการวิจัย 4

วัตถุประสงค์ในการวิจัย 4

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 4

สมมติฐานการวิจัย 5

ขอบเขตการวิจัย 5

นิยามศัพท์ 6

2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีตัวแทน 8

การกำกับดูแลกิจการ 10

ทฤษฎีตัวแทนและการกำกับดูแลกิจการ 14

คณะกรรมการบริษัท 15

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพกำไร 21

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะ ขนาดและจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัทกับคุณภาพกำไร 27

กรอบแนวคิดในการวิจัย 45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	**วิธีดำเนินการวิจัย**	
	ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	46
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
	ตัวแปรและการวัดค่าของตัวแปร	48
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	52
4	**ผลการวิจัย**	
	วิเคราะห์ตัวแปรอิสระ ตัวแปรควบคุม และคุณภาพกำไร	54
	ผลกระทบของคุณลักษณะ ขนาดและจำนวนครั้งการเข้าประชุม ของคณะกรรมการบริษัทต่อคุณภาพกำไร	66
5	**สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ**	
	สรุปผลการวิจัย	77
	การอภิปรายผล	80
	ประโยชน์ที่ได้รับ	87
	ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ สำหรับงานวิจัย	88
	บรรณานุกรม	90
	ภาคผนวก ก วิเคราะห์คุณลักษณะ ขนาดและจำนวนครั้งการเข้าประชุมของ คณะกรรมการบริษัท คุณภาพกำไร ตัวแปรควบคุมในช่วงปี พ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2555 และตามประเภทอุตสาหกรรม	95
	ภาคผนวก ข ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ตัวแปรตามและตัวแปรควบคุม	101
	ภาคผนวก ค ประวัติผู้เขียน	103

รายการตาราง

ตาราง หน้า

2.1 สรุปทบทวนวรรณกรรม 35
3.1 จำนวนตัวอย่างที่ศึกษา 47
4.1 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา 56
4.2 สถิติพรรณนารายการที่ใช้วัดตัวแปร 57
4.3 สถิติพรรณนารายการที่ใช้วัดตัวแปร: เชิงคุณภาพ 58
4.4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปร 66
4.5 การวิเคราะห์ถดถอยแบบเชิงชั้นผลกระทบคุณลักษณะ ขนาด และจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการต่อคุณภาพกำไร 69
4.6 แสดงการเปรียบเทียบคุณภาพกำไรระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรม 62
4.7 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย 76
ก1 การวิเคราะห์ความแตกต่างของสัดส่วนคณะกรรมการอิสระ 96
ก2 การวิเคราะห์ความแตกต่างของสัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่น 96
ก3 การวิเคราะห์ความแตกต่างของจำนวนครั้งการเข้าประชุมคณะกรรมการ 96
ก4 การวิเคราะห์ความแตกต่างของขนาดกิจการ 97
ก5 การวิเคราะห์ความแตกต่างของประสิทธิภาพการดำเนินงาน 97
ก6 การวิเคราะห์ความแตกต่างของสัดส่วนคณะกรรมการอิสระ 97
ก7 การวิเคราะห์ความแตกต่างของสัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร 98
ก8 การวิเคราะห์ความแตกต่างของสัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่น 98
ก9 การวิเคราะห์ความแตกต่างของจำนวนคณะกรรมการ 98
ก10 การวิเคราะห์ความแตกต่างของสัดส่วนการเข้าประชุม 99
ก11 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลยพินิจของผู้บริหาร 99
ก12 การวิเคราะห์ความแตกต่างของขนาดบริษัท 99
ก13 การวิเคราะห์ความแตกต่างของประสิทธิภาพในการดำเนินงาน 100
ข ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุม 102

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
ภาพแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	45

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อธุรกิจมีขนาดใหญ่ขึ้นและเจ้าของธุรกิจเริ่มมีหลายกลุ่ม การตัดสินใจหรือบริหารจัดการธุรกิจไม่สามารถกระทำได้โดยเจ้าของอย่างที่เคยเป็นในยุคเริ่มแรก เนื่องจากเจ้าของกิจการ อาจ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจและไม่มีความสามารถในการบริหารจัดการ จึง จำเป็นต้องว่าจ้างผู้บริหารมืออาชีพพร้อมมอบอำนาจในการบริหารจัดการทรัพยากรของกิจการให้ แก่ผู้บริหาร โดยมีความมุ่งหวังว่าผู้บริหารจะสร้างความมั่งคั่งให้แก่ ผู้เป็นเจ้าของ ทำให้ความเป็นเจ้าของและอำนาจการควบคุมแยกออกจากกัน การที่ผู้บริหารมีสิทธิ์ในการบริหารทรัพยากรของเจ้าของนำมาซึ่งโอกาสแก่ผู้บริหารที่จะสร้างความมั่งคั่งให้กับตัวเองมากกว่าที่จะทำให้กับเจ้าของ ทำให้เกิดการขัดแย้งของผลประโยชน์ระหว่างเจ้าของกิจการกับผู้บริหารมืออาชีพ (Conflicts of Interest) (อัญญา ขันธวิทย์ และคนอื่น ๆ, 2552, น. 14) สถานการณ์ดังกล่าวนี้นำมาซึ่งปัญหาที่ Jensen & Meckling (อ้างถึงใน Farinha, 2003) เรียกว่าปัญหาตัวแทน (Agency Problem) ทั้ง Jensen & Meckling ได้อธิบายถึงปัญหาตัวแทนพร้อมเสนอแนวทางแก้ไขผ่าน ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) ซึ่งทฤษฎีนี้มี สมมติฐานว่า มนุษย์ทุกคนมีแรงขับที่จะทำทุกอย่างเพื่อประโยชน์ของตนมากกว่าของผู้อื่น จึงทำให้ตัวแทน มีพฤติกรรมโดยธรรมชาติคือ เป็นนักฉวยโอกาส และถือเอาผลประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้ง (อ้างในถึงใน อัญญา ขันธวิทย์ และคนอื่น ๆ, 2552, น.19-59)

พฤติกรรมที่มีอยู่โดย ธรรมชาติ ของมนุษย์ตามทฤษีตัวแทน จึงเป็นที่มาของปัญหาข้อมูลในรายงานการเงินที่ขาดคุณภาพและความน่าเชื่อถือ โดยเกิดจากการตกแต่งบัญชีของผู้บริหารเพื่อให้ตนเองได้รับผลประโยชน์สูงสุด ส่งผลให้ข้อมูลกำไรไม่มีคุณภาพและไม่สามารถเป็นตัวแทนในการ แสดงให้เห็นถึงผลประกอบการของบริษัทได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม ประกอบกับผลกระทบจากการล้มละลายของบริษัทชั้นนำระดับโลก เช่น บริษัทเอนรอน (Enron) บริษัทเวิร์ลคอม (WorldCom) หรือบริษัทอเดลเฟีย (Adelphia) รวมถึงกรณีการตกแต่งตัวเลขในงบการเงินของบริษัทรอยเนท จำกัด (มหาชน) ในประเทศไทย ได้สะท้อนให้เห็นว่าปัญหาข้อมูลในรายงานการเงินที่ขาดคุณภาพและความน่าเชื่อถือ ส่งผลกระทบต่อบุคคลหลายกลุ่ม เช่น ทำให้นักลงทุนและผู้ถือหุ้นตัดสินใจผิดพลาด บริษัทขาดสภาพคล่องและอาจล้มละลาย ได้ ในขณะที่ตลาดทุน อาจขาดความน่าเชื่อถือจากนักลงทุน ดังนั้น คุณภาพของข้อมูลทางการเงินโดยเฉพาะ

อย่างยิ่งคุณภาพของกำไร (Earningss Quality) จึงมีความสำคัญโดยเฉพาะต่อนักลงทุนเนื่องจากนักลงทุนก่อให้เกิดการไหลเวียนของเงินทุนในตลาดทุน โดยนัก ลงทุนเชื่อว่ากิจการใดก็ตามที่ กำไรมีคุณภาพสูงจะมีความเสี่ยงต่อการล้มละลายต่ำกว่ากิจการที่กำไรมีคุณภาพต่ำ

ปัญหาพฤติกรรมที่มีอยู่โดยธรรมชาติของผู้บริหารและผลเสียหายจากรายงานทางการเงินที่ขาดคุณภาพ ทำให้จำเป็นต้องมีกลไกในการควบคุมปัญหาดังกล่าว จึงได้นำไปสู่แนวคิดในการกำกับดูแลกิจการ โดยแนวคิดนี้มุ่งหวังว่ากลไกในการกำกับดูแลกิจการเป็นกลไกที่สามารถควบคุมพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้บริหารได้ ซึ่งกลไกในการกำกับดูแลกิจการได้แบ่งเป็นกลไกภายนอก เช่น การเข้าครอบงำกิจการโดยปรปักษ์ กลไกการแข่งขันในตลาด และกลไกภายใน เช่น โครงสร้างผู้ถือหุ้น ค่าตอบแทนผู้บริหาร คณะกรรมการบริษัท (Farinha, 2003) โดยกลไกคณะกรรมการบริษัทถือเป็นกลไกการกำกับดูแลกิจการที่มีบทบาทสำคัญเนื่องจากคณะกรรมการบริษัทถือเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นโดยทำหน้าที่ในการกำกับ ควบคุม เพื่อให้ผู้บริหารดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (ศูนย์พัฒนาการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2549)

โดยกรรมการที่มีคุณลักษณะ เป็นกรรมการอิสระ ไม่เป็นกรรมการผู้บริหาร แยกผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ กรรมการที่เป็นกรรมการใน บริษัทอื่นอยู่ในจำนวนที่เหมาะสมและกรรมการมีความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงิน ทำให้กรรมการสามารถปฏิติหน้าที่อย่างเป็นกลางและมีเวลาเพียงพอที่จะทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงทำให้บริษัทมีระบบตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจในการตัดสินใจ ซึ่งส่งผลให้ การกำกับดูแลควบคุม การบริหารจัดการของฝ่ายบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความารับผิดชอบของกรรมการโดยมีการเข้าประชุม และขนาดของคณะกรรมการมีความเหมาะสม จะทำให้การทำหน้าที่ของกรรมการในการ กำกับ ควบคุม ดูแลการบริหารจัดการของฝ่ายบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นมากเช่นกัน ส่งผลกำไรของบริษัทมีคุณภาพมากขึ้น นอกจากนี้งานวิจัยในอดีตได้สะท้อนให้เห็นว่า คุณลักษณะ ขนาดและจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการทำให้รายการคงค้างที่อยู่ภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหารต่ำลง บริษัทใช้หลักความระมัดระวังทางบัญชีและนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกำไรมากขึ้น รวมถึงการตกแต่งตัวเลขในงบการเงินลดลง (Anderson, Deli & Gillan, 2003; Niu, 2006; Jaggi, Leung & Gul, 2009; Saleh, Iskandar & Rahmat, 2005; Xie, B., Davidson, W.N. & DaDalt, P., J., 2002; Bedard, J., Chtourou, S., M. & Courteau, L., 2004)

นอกจากนี้งานวิจัยในบริบทของคณะกรรมการบริษัทและคุณภาพกำไรยังมีความหลากหลายไม่สามารถหาข้อสรุปได้อย่างชัดเจน เช่น การศึกษาความเป็นอิสระของคณะกรรมการ

บริษัทที่มีต่อคุณภาพกำไรทางบัญชี ข อง Niu (2006) พบว่า ขนาดของรายการคงค้างที่ผิดปกติมีความเกี่ยวข้อง ในทิศทางตรงกันข้ามกับระดับความเป็นอิสระของคณะกรรมการ บริษัท ซึ่งหมายความถึง ความ เป็นอิสระของคณะกรรมการ บริษัท ทำให้รายการคงค้างที่ผิดปกติลดลง (คุณภาพกำไรสูงขึ้น) ผลการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับการศึกษาการกำกับดูแลกิจการ โดยวัดจากสัดส่วนกรรมการอิสระที่มาจากภายนอก กับประสิทธิภาพองค์กรในแง่มุมผลกระทบจากการจัดการกำไร ของ Cornett, Marcus & Tehranian (2007) พบว่าการจัดการกำไรจะต่ำเมื่อมีกรรมการอิสระจากภายนอก แต่ในขณะที่ Agrawal & Chadha (2005) ได้ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของความเป็นอิสระของคณะกรรมการ บริษัทที่ อาจมีหรือเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงกำไรของบริษัทมหาชนในสหรัฐอเมริกาพบว่า ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ บริษัท ไม่เกี่ยวข้องกับความน่าจะเป็นในการปรับปรุงกำไรของบริษัทแต่อย่างใด แต่หากกรรมการมีความเป็นอิสระและมีความเชี่ยวชาญทางการเงินควบคู่กันความน่าจะเป็นในการปรับปรุงกำไรกลับลดลง

จากการขัดแย้งกันของผลประโยชน์ (Conflicts of Interest) ระหว่างผู้บริหารกับเจ้าของ (ผู้ถือหุ้น) จนกลายเป็นปัญหาตัวแทน (Agency Problem) และนำไปสู่แนวคิดการกำกับดูแลกิจการเพื่อเป็นกลไก ในการ ควบคุมปัญหาดังกล่าว คณะกรรมการบริษัทเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการกำกับเพื่อควบคุมดูแลให้ฝ่ายบริหารดำเนินงานตามนโยบายและแผนงานที่กำหนดไว้ รวมทั้ง ให้มีการ เปิดเผยข้อมูล อย่างถูกต้อง ครบถ้วนและทันเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลเกี่ยวกับ กำไรซึ่งมีความสำคัญต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน โดย หากข้อมูลกำไรขาดคุณภาพจะส่งผลให้นักลงทุนและผู้ถือหุ้นตัดสินใจผิดพลาด บริษัทขาดสภาพคล่องและอาจล้มละลาย ได้ในขณะที่ ตลาดทุน อาจ ขาดสภาพคล่องและความน่าเชื่อถือจากนักลงทุน และท้ายที่สุดงานวิจัยในบริบทของคณะกรรมการ บริษัทและคุณภาพกำไรยังมีความหลากหลายในด้านของตัววัด อีกทั้งผลจากงานวิจัยยังไม่เป็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกันอย่างชัดเจน ทำให้ไม่สามารถหาข้อสรุปได้ว่าคณะกรรมการบริษัท ส่งผลกระทบ ต่อคุณภาพกำไรหรือไม่ แต่ด้วยความสำคัญของคุณภาพกำไรที่มีต่อนักลงทุน บริษัท และตลาดทุน รวมถึง คำตอบในประเด็นประสิทธิภาพของกลไกการควบคุมการกำกับดูแลกิจการ โดยผ่านคณะกรรมการบริษัท ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะหาคำตอบว่าคุณลักษณะ ของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัท ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรหรือไม่ อย่างไร

1.2 คำถามการวิจัย

1. คุณลักษณะ ของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้ง การเข้าประชุม ของคณะกรรมการบริษัทของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นอย่างไร

2. คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2550 – 2555 เป็นอย่างไร

3. คุณลักษณะ ของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัท ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรหรือไม่ อย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงของคุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัท

2. เพื่อศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงของคุณภาพกำไร

3. เพื่อศึกษา ผลกระทบของ คุณลักษณะ ของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัทที่มีต่อคุณภาพกำไร

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ใช้งบการเงิน เช่น ผู้ถือหุ้น นักลงทุน เจ้าหนี้ และนักวิเคราะห์ สามารถนำผลที่ได้จากงานวิจัยเรื่อง ผลกระทบ ของคณะกรรมการ บริษัทต่อคุณภาพกำไร ในครั้งนี้ ไปใช้ประกอบการพิจารณาเบื้องต้นในการประเมินประสิทธิภาพของคณะกรรมการ บริษัทและคุณภาพกำไรของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2. ผู้ถือหุ้นสามารถนำผลจากงานวิจัยนี้เป็นแนวทางสำหรับการพิจารณากำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการบริษัท ในการดูแลผลประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้นเพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ถือหุ้น นักลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวมถึงเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของกิจการ

3. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสามารถนำผลที่ได้จากงานวิจัยนี้ไปพิจาณาทบทวนข้อกำหนดในเรื่องคุณสมบัติของคณะกรรมการบริษัทและ เกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการในภาพรวม

4. นักวิจัยทางด้านทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) และการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance) สามารถใช้ผลจากงานวิจัยนี้เพื่อเป็นแนวทางในการหา คำตอบยืนยันคำอธิบายของทฤษฎีและประโยชน์ของการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นของกลไกทางด้านคณะกรรมการบริษัทในบริบทของประเทศไทย

1.5 สมมติฐานการวิจัย

H_1: สัดส่วนกรรมการอิสระส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

H_2: สัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

H_3: การแยกตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการการผู้จัดการส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

H_4: สัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่นส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

H_5: สัดส่วนกรรมการที่มีความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงิน ส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

H_6: ขนาดของคณะกรรมการบริษัทส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

H_7: จำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมของกรรมการส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

1.6 ขอบเขตการวิจัย

1. ตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของ คุณลักษณะ ของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้ง การเข้าประชุม ของคณะกรรมการบริษัทต่อคุณภาพกำไร เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ซึ่งไม่รวมถึงบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI โดย ยกเว้นกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงินที่ประกอบด้วย ธนาคารและเงินทุนและหลักทรัพย์ กลุ่มกองทุน รวมทั้งกลุ่มประกันภัยและประกันชีวิต เนื่องจากกลุ่มบริษัทเหล่านี้ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของหน่วยงานเฉพาะที่เกี่ยวข้อง และบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการ รวมถึง บริษัทที่ไม่ได้มีรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุด ณ 30 ธันวาคมและบริษัทที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วนในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา

2. คุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัทวัดจาก สัดส่วนกรรมการอิสระ สัดส่วนกรรมการที่ ไม่เป็นผู้บริหาร การแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ สัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่น (Interlocking Board) และสัดส่วนกรรมการที่มี ความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงิน ขนาดของคณะกรรมการบริษัทวัดจากจำนวนคณะกรรมการทั้งหมดและจำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการ บริษัทวัดจากสัดส่วนการเข้าร่วมประชุมของกรรมการ ในขณะที่คุณภาพกำไรวัดจากระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร โดยมีตัวแปรควบคุมได้แก่ ขนาดกิจการ ระดับของการใช้เงินกู้ในการดำเนินธุรกิจ ประสิทธิภาพการดำเนินงาน และประเภทอุตสาหกรรม

3. ข้อมูลที่นำมาใช้ในวิจัยเก็บรวบรวมจากงบการเงิน รายงานประจำปีและแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

4. ข้อมูลที่ใช้ทำการวิจัยจะอยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2555

1.7 นิยามศัพท์

การกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยให้ความหมายไว้ว่า คือระบบที่จัดให้มีโครงสร้างและกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัท ฝ่ายจัดการและผู้ถือหุ้นเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน นำไปสู่ความเจริญเติบโตและเพิ่มมูลค่าให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาวโดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียอื่น

คณะกรรมการบริษัท (Board of Directors) หมายถึง ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากผู้ถือหุ้นเพื่อทำหน้าที่พิจารณาและให้ความเห็นในเรื่องสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานของกิจการ รวมทั้งกำกับ ควบคุม ดูแลให้ฝ่ายบริหารดำเนินงานตามนโยบายและแผนที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล (ศูนย์พัฒนาการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2549)

กรรมการอิสระ (Independent Director : ID) หมายถึง กรรมการที่มาจากภายนอกซึ่งไม่ได้เป็นผู้บริหาร โดยเป็นกรรมการอิสระภายใต้เงื่อนไขของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และให้หมายความรวมถึงกรรมการที่ไม่มีอำนาจลงนามและกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร

กรรมการที่เป็นผู้บริหาร (Executive Director : ED) หมายถึง ผู้บริหารที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการของบริษัท (ศูนย์พัฒนาการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2549)

ประธานกรรมการ (Chairman) หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งประธานของคณะกรรมการบริษัท

กรรมการผู้จัดการ หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (Chief Executive Officer : CEO) กรรมการผู้จัดการ (Managing Director : MD) กรรมการผู้อำนวยการ (President) หรือผู้ที่มีบทบาทหน้าที่เทียบเท่า (ศูนย์พัฒนาการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2549)

Interlocking Board หมายถึง สมาชิกของคณะกรรมการบริษัทที่ ไปทำหน้าที่ในคณะกรรมการของบริษัทอื่น (Harvey, Financial Dictionary, 2012)

ความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงิน หมายถึง จบการศึกษาทางด้านบัญชีหรือการเงิน มีประสบการณ์หรือผ่านการฝึกอบรมด้านบัญชีหรือการเงิน

คุณภาพกำไร (Earningss Quality) คุณภาพกำไรมาจากความสัมพันธ์ระหว่างรายการคงค้างและกระแสเงินสดที่เป็นองค์ประกอบของกำไร ภายใต้มุมมองนี้มองว่ากำไรที่มีคุณภาพคือ กำไรที่มีองค์ประกอบของกระแสเงินสดสูงและมีองค์ประกอบของรายการคงค้างต่ำ (Schipper and Vincent, 2003)

รายการคงค้าง (Accrual) หมายถึงการบันทึกรับรู้รายการและเหตุการณ์ทางบัญชีเมื่อเกิดขึ้นแม้ยังไม่ได้รับเงินสดเข้ามาหรือจ่ายเงินสดออกไป (แม่บทการบัญชี ปรับปรุง 2552)

รายการคงค้าง ภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accrual) หมายถึงรายการคงค้างที่ผู้บริหารสามารถตัดสินใจเลือกปฏิบัติเกี่ยวกับการรับรู้รายการ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทนี้นำเสนอการทบทวนวรรณกรรมในเรื่องของแนวคิดทฤษฎีและ งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการ โดยจะเน้นถึงกลไกการกำกับดูแลด้านคณะกรรมการบริษัท ที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไร เพื่อให้ได้มาซึ่งกรอบแนวคิดวิจัยที่เหมาะสมในการค้นหาคำตอบสำหรับประเด็นปัญหาของบทบาทของคณะกรรมการบริษัทกับคุณภาพกำไร ซึ่งเนื้อหาในส่วนแรกจะเป็นการอธิบายถึงทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) เนื้อหาในส่วนที่สองเป็นการอธิบายถึงการกำกับดูแลกิจการ วัตถุประสงค์และหลักสำคัญของการกำกับดูแลกิจการ กลไกการกำกับดูแลกิจการ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการในภูมิภาคเอเ ชียและประเทศไทย ในส่วนที่สามจะเป็นการอธิบายถึงความเกี่ยวข้องกันระหว่างทฤษฎีตัวแทนและการกำกับดูแลกิจการ ในส่วนที่สี่เป็นการอธิบายถึงความสำคัญของคณะกรรมการบริษัทผ่านทางงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจะเป็นการสรุปให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องกันระหว่างทฤษฎีตัวแทนและการกำกับดูแลกิจการ ในส่วนที่ห้าจะเป็นการอธิบายถึงคุณภาพกำไรและวิธีการวัดคุณภาพกำไรที่แตกต่างกันไป สำหรับเนื้อหาในส่วนสุดท้ายจะเป็นการนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการบริษัทและคุณภาพกำไร

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Relevant Theory and Concepts)

2.1 ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)

ในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (SET) ย่อมต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็น ผู้ถือหุ้น พนักงาน (รวมถึงผู้บริหาร) ลูกค้า คู่ค้า คู่แข่ง รวมถึงภาครัฐและชุมชนหรืออาจกล่าวได้ว่ามีผู้มีส่วนได้เสียหลายกลุ่ม นอกจากนี้ยังต้องดำเนินงานภายใต้กลไกการกำกับดูแลกิจการเพื่อควบคุมและตรวจสอบถ่วงดุลการบริหารจัดการของฝ่ายบริหาร ดังนั้นบริษัทจึงมีภาระต้องรับผิดชอบต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม พร้อมทั้งต้องรักษาสมดุลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพภายใต้กลไกการกำกับดูแลกิจการ ภาระความรับผิดชอบดังกล่าวของบริษัทจึงอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder

Theory) ซึ่งมีแนวคิดว่าบริษัทต้องคำนึงถึงผลประโยชน์และตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มอย่างเป็นธรรม และทฤษฎีตัวแทน (ธีรพร ทองขะโชค, 2556) ซึ่งเป็นการอาศัยความสัมพันธ์ภายใต้สัญญาระหว่างตัวการและตัวแทนในการว่าจ้างพนักงานหรือผู้บริหารเพื่อเข้ามาทำหน้าที่ในการดำเนินการและบริหารจัดการแทนผู้เป็นเจ้าของ โดยทฤษฎีนี้เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมุ่งที่จะกระทำทุกอย่างเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง เนื่องจากงานวิจัยฉบับนี้มีที่มาจากรายงานทางการเงินที่ขาดคุณภาพซึ่งเกิดจากการตกแต่งตัวเลขของผู้บริหาร ดังนั้นงานวิจัยฉบับนี้จึงใช้ทฤษฎีตัวแทนเพื่ออธิบายถึงมูลเหตุจูงใจในการตกแต่งบัญชีของผู้บริหารซึ่งเป็นสาเหตุทำให้กำไรด้อยคุณภาพ

เมื่อบริษัทว่าจ้างผู้บริหารพร้อม มอบอำนาจในการบริหารจัดการ ทำให้ความเป็นเจ้าของและ อำนาจการบริหารควบคุมถูกแยกออกจากกัน ซึ่งการแยกอำนาจในการควบคุมและการบริหารออกจากกันนั้นก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา ได้แก่ ปัญหาการขัดแย้งของผลประโยชน์ (Conflict of Interest) ปัญหาอันตรายจากการประพฤติมิชอบ (Moral Hazard) และปัญหาการเลือกที่ตรงข้ามกับความเหมาะสม (Adverse Selection) (อัญญา ขันธวิทย์ และคนอื่น ๆ , 2552, น. 57-59) สถานการณ์ดังกล่าวนำมาซึ่งปัญหาที่ Jensen & Meckling (อ้างถึงใน Farinha, 2003) เรียกว่าปัญหาตัวแทน (Agency Problem) โดย Jensen & Meckling ได้พยายามอธิบายถึงปัญหาตัวแทนและเสนอแนวทางแก้ไขโดยผ่านทฤษฎีที่เรียกว่าทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)

Jensen & Meckling กล่าวว่า ตัวแทน เป็นความสัมพันธ์ภายใต้สัญญาระหว่างตัวการ (Principal) ซึ่งมอบอำนาจในการบริหารและการตัดสินใจให้แก่ ตัวแทน (Agent) โดยมีสมมติฐานว่า มนุษย์ทุกคนมีแรงขับที่จะทำทุกอย่างเพื่อประโยชน์ของตนมากกว่าของผู้อื่น ทำให้ตัวแทนมีพฤติกรรมโดยธรรมชาติคือ เป็นผู้ถือเอาผลประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งและการเป็นนักฉวยโอกาส ดังนั้น เมื่อความเป็นเจ้าของและ อำนาจการ ควบคุมกิจการถูกแยกออกจากกัน โดยเจ้าของกิจการ (Principal) มอบอำนาจในการบริหารจัดการ ทรัพยากรในองค์กร ให้แก่ผู้บริหาร (Agent) พร้อมกับแต่งตั้งคณะกรรมการบริษัท (Agent) เพื่อทำหน้าที่กำหนดกลยุทธ์ พร้อมทำหน้าที่กำกับ ควบคุม ดูแลให้ฝ่ายบริหารดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่กำหนด โดยมุ่งหวังว่าผู้บริหารและคณะกรรมการบริษัท จะนำมาซึ่งประโยชน์ให้กับเจ้าของ แต่เนื่องจากพฤติกรรม ที่มีอยู่โดยธรรมชาติ ของมนุษย์ คือ เป็นผู้ถือเอาผลประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งและการเป็นนักฉวยโอกาส (อ้างในถึงใน อัญญา ขันธวิทย์ และคนอื่น ๆ, 2552, น.19-59) ทำให้ตัวแทนใช้โอกาสในการมีสิทธิ์บริหารทรัพยากร แทนเจ้าของ สร้างความมั่งคั่งให้กับตัวเองมากกว่าที่จะทำให้ ผู้เป็นเจ้าของจึงก่อให้เกิดการขัดแย้งของผลประโยชน์ระหว่างผู้เป็นเจ้าของกับตัวแทน (Conflicts of Interest)

งานวิจัยจำนวนมากพยายามศึกษาแนวทางเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งของผลประโยชน์ระหว่าง ตัวการ กับตัวแทน อาทิเช่น การวางโครงร่างของสัญญาระหว่างตัวการและตัวแทนโดยเฉพาะในประเด็นเกี่ยวกับค่าตอบแทน (Fama & Jensen, 1983) การถูกตรวจสอบโดยคณะกรรมการอิสระ ตลาดสำหรับควบคุมองค์กร (Market for Corporate Control) ความเป็นเจ้าของของผู้มีส่วนได้เสีย Certo & Dalton (อ้างถึงใน Nyberg, Fulmer, Gerhart & Carpenter, 2010) ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่าในแก้ปัญหาความขัดแย้งของผลประโยชน์ระหว่างเจ้าของกิจการกับผู้บริหาร จำเป็นต้องมีกลไกในการปรับเปลี่ยนและควบคุมพฤติกรรมการถือเอาผลประโยชน์ของตนเป็นที่ตั้งและการเป็นนักฉวยโอกาสของผู้บริหาร

กล่าวโดยสรุป เมื่อมีการว่าจ้างและมอบอำนาจให้ บุคคลภายนอกเป็นตัวแทนในการบริหารจัดการทำให้อำนาจการควบคุมและความเป็นเจ้าของถูกแยกออกจากกัน จึงเป็นที่มาของปัญหาตัวแทน ซึ่งทฤษฎีตัวแทนได้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวการและตัวแทนโดยมีสมมติฐานว่ามนุษย์ทุกคนมีแรงขับที่จะทำทุกอย่างเพื่อประโยชน์ของตนมากกว่าของผู้อื่น ทำให้ตัวแทน มีพฤติกรรมถือเอาผลประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งและเป็นนักฉวยโอกาส จึงก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างเจ้าของกิจการและ ตัวแทน ทำให้ จำเป็นต้องมีกลไกเพื่อควบคุมพฤติกรรมดังกล่าว

2.2 การกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance)

แนวคิดการกำกับดูแลกิจการ

จากพฤติกรรมการถือเอาผลประโยชน์ของตนเป็นที่ตั้งและการเป็นนักฉวยโอกาสของตัวแทน ตามแนวคิดทฤษฎีตัวแทน ซึ่งเป็นที่มาของปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างเจ้าของกิจการและผู้บริหาร ทำให้เจ้าของกิจการจำเป็นต้องมีกลไกในการควบคุมพฤติกรรมของผู้บริหารเพื่อลดปัญหาดังกล่าว โดย Hart (อ้างถึงใน Farinha, 2003) เสนอว่าปัญหาดังกล่าวสามารถแก้ไขได้ด้วยแนวคิดการกำกับดูแลกิจการ โดยแนวคิดนี้มุ่งหวังว่ากลไกการกำกับดูแลกิจการจะลดปัญหาเรื่องผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกันระหว่างผู้บริหารกับเจ้าของได้

“การกำกับดูแลกิจการ ที่ดี (Good Corporate Governance)” มีคำแปลเป็นภาษาไทยหลายคำ เช่น ธรรมรัฐ ธรรมาภิบาลหรือบรรษัทภิบาล และมีความหมายหลากหลายขึ้นอยู่กับมุมมองของผู้ให้คำจำกัดความ (ศิลปพร ศรีจั่นเพชร, 2550) เช่น

องค์กรเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Cooperation and Development : OECD) ได้ให้คำจำกัดความของการกำกับดูแลกิจการ หมายถึง

ระบบการกำกับและควบคุม โดยแบ่งแยกสิทธิและหน้าที่ ระหว่างผู้บริหาร คณะกรรมการ บริษัท ผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสียอื่น (Stakeholders) โดยกำหนดเป็นหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ โดยถือเอาวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นสำคัญ (อ้างในถึงใน อัญญา ขันธวิทย์ และคนอื่น ๆ, 2552, น.56)

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยให้ความหมาย "การกำกับดูแลกิจการ" ไว้ว่า คือระบบที่จัดให้มีโครงสร้างและกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัท ฝ่ายจัดการ และผู้ถือหุ้นเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันนำไปสู่ความเจริญเติบโต และเพิ่มมูลค่าให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาว โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียอื่น

จากมุมมองดังกล่าวข้างต้น จึงสามารถสรุป ได้ว่า การกำกับดูแลกิจการ เป็นระบบในการกำกับ ควบคุมความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร คณะกรรมการ บริษัท และผู้ถือหุ้น เพื่อสร้างมูลค่าให้แก่ผู้เป็นเจ้าของโดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียอื่น

วัตถุประสงค์ของการกำกับดูแลกิจการ

การกำกับดูแลกิจการมีวัตถุประสงค์หลัก คือ กำกับ ติดตาม ควบคุม และดูแลผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการเพื่อให้ทรัพยากรขององค์กรถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมาย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดตอบแทนกลับไปยังผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายอย่างเป็นธรรม (ศิลปพร ศรีจั่นเพชร, 2550)

หลักสำคัญของการกำกับดูแลกิจการ

เพื่อให้ กลไกการกำกับดูแลกิจการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) ได้กำหนดหลักสำคัญของกรอบโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการไว้ดังนี้ (OECD Principles of Corporate Governance, 2004)

1. สิทธิของผู้ถือหุ้น (Right of Shareholder)
2. การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน (Equitable Treatment of Shareholder)
3. บทบาทของผู้มีส่วนได้เสียในการกำกับดูแลกิจการ (Role of Stakeholders in Corporate Governance)
4. การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส (Disclosure and Transparency)
5. ความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท (Responsibility of The Board)

นอกจากกรอบโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการดังกล่าวข้างต้นแล้ว เพื่อให้กลไกการกำกับดูแลกิจการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ กฎหมายและข้อบังคับ เช่น กฎหมายแรงงาน งบการเงินที่เผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งผ่านการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชี และจรรยาบรรณหรือ

แนวปฏิบัติที่ดี ก็เป็นสิ่งจำเป็นในการส่งเสริมให้กลไกการกำกับดูแลกิจการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น (อัญญา ขันธวิทย์ และคนอื่น ๆ, 2552, น.57-59)

ประเภทของกลไกการกำกับดูแลกิจการ

กลไกการกับดูแลกิจการซึ่งทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการกำกับ ควบคุมพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ได้มีการศึกษากันอย่างแพร่หลายและได้จำแนกออกเป็นหลายประเภทและหลายลักษณะ เช่น

Farinha (2003) ได้จำแนก กลไกการควบคุมการกำกับดูแลกิจการออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. กลไกการกำกับดูแลกิจการที่อยู่ภายในกิจการ (Internal Corporate Governance Control Mechanisms) ได้แก่ ประเภทของผู้ถือหุ้น (Large and Institutional Shareholders) โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (Ownership Structure) คณะกรรมการบริษัท (Board of Directors) ค่าตอบแทนของผู้บริหาร (Executive Compensation) นโยบายการกู้ยืม (Debt Policy) และนโยบายการจ่ายเงินปันผล (Dividend Policy)

2. กลไกการกำกับดูแลกิจการที่อยู่ภายนอกกิจการ (External Corporate Governance Control Mechanisms) ได้แก่ การเข้าครอบงำกิจการโดยปรปักษ์ (Hostile Takeover) กลไกการแข่งขันในตลาด (Market Competition) ตลาดแรงงานของผู้บริหาร (Managerial Labor Market) อิทธิพลและบทบาทของนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ (Security Analysts) ความมีชื่อเสียงของกิจการ (Reputation) และระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Legal Environment)

การกำกับดูแลกิจการในภูมิภาคเอเชีย

ภูมิภาคเอเชียเริ่มให้ความสนใจการกำกับดูแลกิจการ ส่วนหนึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากวิกฤตการณ์ทางการเงินในเอเชียปี พ.ศ.2540 จากการทบทวนวรรณกรรมในประเด็นเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการในเอเชีย ของ Claessens & Fan (2002) พบว่า การศึกษาเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการในเอเชีย ส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่ประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยยังไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิ์ในตลาดที่เกิดใหม่ นอกจากนี้ผู้ถือหุ้นจะลดการถือครองหุ้นหากรับรู้ว่าเกิดปัญหาการกำกับดูแลกิจการ ในองค์กร และภูมิภาคเอเชียยังไม่สามารถลดความรุนแรงของปัญหาตัวแทนได้เนื่องจากกลไกการกำกับดูแลกิจการยังอ่อนแอ

McGee (2008) ศึกษาเปรียบเทียบระดับการกำกับดูแลกิจการในกลุ่มเอเชียจำนวน 8 ประเทศ ได้แก่ อินเดีย อินโดนีเซีย เกาหลี มาเลเซีย ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ ไทยและเวียดนาม โดยวัดจากการใช้หลักการกำกับดูแลพื้นฐานซึ่งระบุไว้ใน องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ(OECD) ธนาคารโลก (World Bank) และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF)

ได้แก่ สิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ถือหุ้น (Basic Shareholder Rights) สิทธิการมีส่วนร่วม (Participation Rights) ตลาดสำหรับควบคุมองค์กร (Market for Corporate Control) ความเท่าเทียมกันของผู้ถือหุ้น (Equal Treatment of Shareholders) การเปิดเผยผลประโยชน์ (Disclosure of Interests) การเข้าถึงข้อมูล (Access to Information) พบว่าไม่มีประเทศใดได้คะแนนเต็ม โดยประเทศอินเดียและเกาหลีได้คะแนนค่อนข้างสูง ซึ่งแม้ประเทศอินเดียจะมีข้อสังเกตเรื่องการบริหารและทุจริตแต่ภาคธุรกิจกลับให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลกิจการโดย ได้พยายามพัฒนา การกำกับดูแลกิจการขององค์กรให้เข้มแข็ง สำหรับประเทศเวียดนามได้คะแนนต่ำสุดเนื่องจากเป็นประเทศใหม่ที่เพิ่งเข้าสู่ตลาดและไม่ได้ มีความ พยาม ในการ ดึงดูดเงินลงทุนจากภาคเอกชนในต่างประเทศจึงไม่ให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลกิจการ และเมื่อ พิจารณาโดยภาพรวมคะแนนของแต่ละประเทศมีแนวโน้มที่จะดีขึ้น เนื่องจากได้รับแรงกดดันจากทั้งภายในและภายนอก โดยเฉพาะ “ตลาด” ซึ่งเป็นแรงจูงใจในการปรับปรุงการกำกับดูแลกิจการและก่อให้เกิดการแข่งขันกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

การกำกับดูแลกิจการในประเทศไทย

ประเทศไทยเริ่มตระหนักและผลักดันให้ “การกำกับดูแลกิจการ” นำมาใช้ในประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2545 โดยมีมูลเหตุเกิดจากผลเสียหายจากการล้มละลายของบริษัทชั้นนำระดับโลก เช่น บริษัทเอนรอน (Enron) ความจำเป็นที่ต้องพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและความน่าเชื่อถือของตลาดทุน และสภาวะการแข่งขันที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น (อัญญา ขันธวิทย์ และคนอื่น ๆ, 2552, น. 30-32) ในปี พ.ศ. 2549 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ประกาศหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนเพื่อให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ถือปฏิบัติ ซึ่งมีรายเอียดเกี่ยวกับ สิทธิของผู้ถือหุ้น (Rights of Shareholders) การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน (Equitable Treatment of Shareholders) การคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย (Roles of Stakeholders) การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส (Disclosure and Transparency) และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท (Board Responsibilities) ซึ่งกรอบของ หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ดังกล่าวสอดคล้องกับกรอบโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการของ OECD (ศูนย์พัฒนาการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2549)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การกับดูแลกิจการเป็นทางเลือกหนึ่งในการควบคุมพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้บริหารซึ่งเป็นสาเหตุของความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างผู้เป็นเจ้าของและผู้บริหาร และปัญหารายงานทางการเงินขาดคุณภาพ ประเภทของ กลไกการกำกับดูแลกิจการ ได้แบ่งออกเป็นหลายลักษณะด้วยกัน ในขณะที่การกำกับดูแลกิจการในภูมิภาคเอเชียยังไม่สามารถลดปัญหาตัวแทนได้เนื่องจากกลไกการกำกับดูแล กิจการยังอ่อนแอ สำหรับประเทศ

ไทยเริ่มตระหนักและผลักดันให้มีการกำกับดูแลกิจการในปี พ.ศ. 2545 เนื่องจากผลเสียหายจากการล้มละลายของบริษัทชั้นนำระดับโลกและเพื่อดึงดูดเงินลงทุนโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ประกาศหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน เพื่อถือปฏิบัติในปี พ.ศ. 2549

2.3 ทฤษฎีตัวแทนและการกำกับดูแลกิจการ (Agency Theory and Corporate Governance)

จากแนวคิดทฤษฎีตัวแทนและการกำกับดูแลกิจการข้างต้น จะเห็นได้ว่าเมื่อความเป็นเจ้าของและอำนาจการบริหารควบคุมถูกแยกออกจากกันเนื่องจากธุรกิจ มีขนาดใหญ่ขึ้น และเจ้าของธุรกิจเริ่มมีหลายกลุ่ม ทำให้การบริหารจัดการธุรกิจไม่สามารถกระทำได้โดยเจ้าของเจ้าของกิจการจึงมอบอำนาจในการบริหารจัดการทรัพยากรในองค์กรให้แก่บุคคลภายนอก (Agency) โดยแต่งตั้งคณะกรรมการบริษัทเพื่อทำหน้าที่กำหนดกลยุทธ์ขององค์กร พร้อมกันนี้คณะกรรมการบริษัทจะทำหน้าที่แทนเจ้าของโดยว่าจ้างผู้บริหารหรือฝ่ายจัดการเพื่อทำหน้าที่ในการ บริหารจัดการทรัพยากรในองค์กร โดย Jensen & Meckling ได้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ดังกล่าวผ่านทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) กล่าวคือ ตัวแทนเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย คือ ตัวการซึ่งมอบอำนาจในการบริหารและการตัดสินใจให้แก่ตัวแทน ซึ่งหากทุกฝ่ายมีความซื่อสัตย์สุจริตและปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดตอบแทนกลับไปยังผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายอย่างเป็นธรรม ปัญหาตัวแทน (Agency Problem) ก็จะไม่เกิดขึ้นรวมถึงแนวคิดการกำกับดูแลกิจการก็ไม่เกิดขึ้นเช่นกัน แต่ภายใต้แนวคิด ทฤษฎีตัวแทน นอกจากกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย แล้วยังได้อธิบาย ถึงพฤติกรรมที่มีอยู่โดยธรรมชาติของมนุษย์ โดยเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีแรงขับที่จะทำทุกอย่างเพื่อประโยชน์ของตนมากกว่าของผู้อื่น ทำให้ตัวแทนมีพฤติกรรมถือเอาผลประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งและการเป็นนักฉวยโอกาส

ดังนั้นภายใต้แนวคิดทฤษฎีตัวแทนเมื่อความเป็นเจ้าของและอำนาจการควบคุมถูกแยกออกจากกัน แต่ละฝ่ายจึงมุ่งหวังที่จะกระ ทำทุกอย่างเพื่อประโยชน์ของตน เองทำให้ผลประโยชน์ประกอบกับจุดมุ่งหมายของเจ้าของกิจการและตัวแทนไม่สอดคล้องกัน จึงเป็นที่มาของปัญหาการขัดแย้งของผลประโยชน์ระหว่างเจ้าของกิจการกับ ตัวแทน ดังนั้นเพื่อลดปัญหาดังกล่าวจึง จำเป็นต้องมีกลไกในการ กำกับ ติดตาม ควบคุม และดูแลผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการ เพื่อให้ทรัพยากรขององค์กรถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายโดยเป็นไปเพื่อสร้างมูลค่าให้แก่ผู้เป็นเจ้าของและคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียอื่น (อัญญา ขันธ

วิทย์ และคนอื่น ๆ, 2552, น. 18-59) ซึ่งจะเห็นได้ว่ากลไกที่ทำหน้าที่ดังกล่าวสอดคล้องกับนิยามและวัตถุประสงค์ของการกำกับดูแลกิจการ

จึงอาจกล่าวได้ว่า เพื่อลด ปัญหาการขัดแย้งของผลประโยชน์ระหว่างเจ้าของกิจการกับตัวแทนตามแนวคิดทฤษฎีตัวแทน แนวคิด การกำกับดูแลกิจการ จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่เจ้าของกิจการอาจเลือกใช้ โดยการกับดูแลกิจการจะทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการกำกับ ควบคุมพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้บริหาร เพื่อให้ผู้บริหารบริหารทรัพยากรโดยถือเอาวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นสำคัญและเป็นไปเพื่อสร้างมูลค่าให้แก่ผู้เป็นเจ้าของอย่างแท้จริง

ในส่วนของการศึกษาเกี่ยวกับ การกำกับดูแลกิจการกับการแก้ไขปัญหาการขัดแย้งของผลประโยชน์ระหว่างเจ้าของกิจการกับผู้บริหารหรือปัญหาตัวแทนนั้น พบว่ากลไกการกำกับดูแลกิจการช่วยลดพฤติกรรม การถือเอาผลประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งและการเป็นนักฉวยโอกาสได้ เช่น กลไกสัญญาณการถูกครอบงำ พบว่า ผู้บริหารลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและทุ่มเททำงานมากขึ้นเพื่อต่อต้านการถูกครอบงำกิจการ หรือกลไกคณะกรรมการ บริษัท พบว่ากรรมการที่ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพจะทำให้ผู้บริหารลดพฤติกรรมการต่อรองเพื่อผลประโยชน์ของตน (Shleifer & Vishny, 1997)

กล่าวโดยสรุปได้ว่าเมื่ออำนาจการควบคุมและความเป็นเจ้าของถูกแยกออกจากกันเนื่องจากการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจ ประกอบกับพฤติกรรมที่มีอยู่โดยธรรมชาติของมนุษย์ตามทฤษฎีตัวแทน ทำให้ผู้บริหารมีพฤติกรรมถือเอาผลประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งและเป็นนักฉวยโอกาส จึงก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างเจ้าของกิจการและผู้บริหารหรือปัญหาตัวแทน จึงจำเป็นต้องมีกลไกเพื่อควบคุมพฤติกรรมดังกล่าว และการกับดูแลกิจการเป็นทางเลือกหนึ่งในการควบคุมพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้บริหาร

2.4 คณะกรรมการบริษัท (Board of Directors)

คณะกรรมการ บริษัท หมายถึง ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากผู้ถือหุ้นเพื่อทำหน้าที่พิจารณาและให้ความเห็นในเรื่องสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานของกิจการรวมทั้งกำกับ ควบคุม ดูแลให้ฝ่ายบริหารดำเนินงานตามนโยบายและแผนที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล (ศูนย์พัฒนาการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2549)

ความสำคัญของคณะกรรมการบริษัทในการกำกับดูแลกิจการ

จากการทบทวนแนวคิดการกำกับดูแลกิจการและทฤษฎีตัวแทน จะ พบว่าการกำกับดูแลกิจการเป็นทางเลือกหนึ่งของ บริษัท ในการควบคุมพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้บริหารซึ่งเป็นสาเหตุของความขัดแย้ง ทางผลประโยชน์ระหว่างเจ้าของกิจการและผู้บริหาร แต่เนื่องจาก การกำกับดูแลกิจการเป็นกิจกรรมที่ไม่สามารถเกิดขึ้นได้เอง จำเป็นได้ต้องได้รับการดำเนินการ แม้ผู้บริหารและพนักงานในองค์กรสามารถดำเนินกิจกรรมด้านการกำกับดูแลกิจการได้ แต่หากกิจกรรมด้านการกำกับดูแลอยู่ภายใต้การดำเนินการของผู้บริหารอย่างเบ็ดเสร็จอาจทำให้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างเจ้าของกิจการและผู้บริหารมีมากขึ้น เพราะสาเหตุหนึ่งของการมีการกำกับดูแลกิจการคือเพื่อควบคุมพฤติกรรมของอันไม่พึงประสงค์ของผู้บริหาร จึงจำเป็นต้องมีคณะกรรมการ บริษัทซึ่งเป็นตัวแทนของผู้เป็นเจ้าของ โดยมีอำนาจดำเนินการแทนผู้เป็นเจ้าของตามกฎหมายในการทำหน้าที่เป็นตัวกลางประสานระหว่างผู้เป็นเจ้าของและผู้บริหา ร โดยคณะกรรมการ บริษัท มอบอำนาจในการดำเนินกิจการให้แก่ฝ่ายจัดการซึ่งได้แก่ผู้บริหารและพนักงาน ในขณะที่คณะกรรมการ บริษัท ทำหน้าที่ในการกำกับ ควบคุมอยู่ในระดับสูง เพื่อให้ผู้บริหารดำเนินงานตามเป้าหมายขององค์กร โดยนำไปสู่การสร้างมูลค่าให้แก่ผู้เป็นเจ้าของ (อัญญา ขันธวิทย์ และคนอื่น ๆ, 2552, น.172-175)

วรรณกรรมที่สนับสนุนความสำคัญของคณะกรรมการบริษัท

งานวิจัยในอดีตหลายงานได้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของคณะกรรมกา ร บริษัท เช่น Anderson, Deli & Gillan (2003) พบว่าเมื่อคณะกรรมการ บริษัทมีความเป็นอิสระและสัดส่วนกรรมการเข้าร่วมประชุมสูงจะทำให้องค์กรเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลของกำไรเพิ่มขึ้น Niu (2006) และ Jones, Krishnan & Melendrez (2007) พบว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัททำให้การจัดการกำไรน้อยลงหรือคุณภาพกำไรของกิจการสูงขึ้น Kelton & Yang (2008) พบว่า บริษัทที่มีสัดส่วนของกรรมการอิสระสูง มีแนวโน้มว่ากรรมการอิสระดังกล่าวจะเข้ามามีบทบาทในการกระตุ้นให้มีรายงานการเงินทางอินเตอร์เน็ต ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการอิสระมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเปิดเผยข้อมูลผ่านทางอินเตอร์เน็ต Garcia , Barbadillo & Pe´rez (2010) พบว่า หากคณะกรรมการตรวจสอบมีจำนวนครั้งการประชุมสูงและขนาดคณะกรรมการตรวจสอบมีจำนวนมากทำให้การจัดการกำไรลดลงผลจากงานวิจัยข้างต้นชี้ให้เห็นว่าหากองค์กรวางโครงสร้างของคณะกรรมการ บริษัท ไว้ดี จะทำให้คณะกรรมการ บริษัท ทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำไปสู่การสร้างมูลค่าให้แก่ผู้เป็นเจ้าของได้

จึงสรุปได้ว่า เมื่อการกำกับดูแลกิจการซึ่งเป็นทางเลือกหนึ่งของ บริษัท ในการควบคุมพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ซึ่ง เป็นกิจกรรมที่ไม่สาม ารถมอบหมายให้

ผู้บริหารดำเนินการได้เนื่องจากอาจทำให้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างเจ้าของกิจการและผู้บริหารเพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงเป็นต้องมีคณะกรรมการ บริษัท ทำหน้าที่เป็นตัวกลางประสานระหว่างผู้เป็นเจ้าของและผู้บริหาร โดยคณะกรรมการบริษัททำหน้าที่ กำกับ ควบคุม เพื่อให้ผู้บริหารดำเนินงานตามเป้าหมายขององค์กร ซึ่งการทำหน้าที่ในการกำกับควบคุมพฤติกรรมของผู้บริหารของคณะกรรมการ บริษัท ได้รับการยืนยันจากงานวิจัยในอดีตหลายชิ้นที่ชี้ให้เห็นว่า บทบาทของคณะกรรมการ บริษัทมีส่วนทำให้ผู้บริหารจัดการกำไรน้อยลงโดยนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกำไรมากขึ้นรวมทั้งกระตุ้นให้มีรายงานการเงินทางอินเตอร์เน็ตเพิ่มขึ้น

บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

ในทางกฎหมาย บทบาทหลักของคณะกรรมการ บริษัทคือ การใช้อำนาจแทนผู้ถือหุ้น พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดพ .ศ. 2535 ได้กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทไว้ตามมาตรา 77 “คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่จัดการบริษัทให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้อบังคับและมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น”

โดยทั่วไปในทางปฏิบัติคณะกรรมควรมีหน้าที่ดังนี้คือ กำหนดทิศทางการดำเนินธุรกิจขององค์กร กำหนดอำนาจดำเนินการของฝ่ายบริหารพิจารณาและให้ความเห็นในเรื่องที่สำคัญ สรรหา คัดเลือกและแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูง ติดตามให้ฝ่ายบริหารปฏิบัติตามนโยบายของคณะกรรมการ บริษัท ประเมินผลการปฏิบัติ หน้าที่ของกรรมการผู้จัดการและผู้บริหารระดับสูง รายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ บริษัท ต่อผู้ถือหุ้นดำเนินการให้มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีเกิดขึ้นในองค์กร (อัญญา ขันธวิทย์ และคนอื่น ๆ, 2552, น. 177-183) ส่งเสริมให้มีการจัดทำจรรยาบรรณธุรกิจเป็นลายลักษณ์อักษร พิจารณาปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์อย่างรอบคอบ จัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่ดีและควรกำหนด ให้มีนโยบายด้านการบริหารความเสี่ยง (ศูนย์พัฒนาการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2549)

โครงสร้างของคณะกรรมการบริษัท

โครงสร้างของคณะกรรมการ บริษัทของแต่ละประเทศจะถูกกำหนดโดยกฎหมายของประเทศนั้น ๆ ทำให้โครงสร้างของคณะกรรมการ บริษัทของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามโครงสร้างคณะกรรมการบริษัทที่ดีควรประกอบด้วยกรรมการที่มีคุณสมบัติหลากหลายทั้งทักษะ ประสบการณ์ ความสามารถเฉพาะด้านที่แตกต่างกันเพื่อนำมาใช้ประสานกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่บริษัท (อัญญา ขันธวิทย์ และคนอื่น ๆ, 2552, น. 184-185) จากการศึกษาของ คณิน สุบิน (2543) พบว่า รูปแบบคณะกรรมการ บริษัทมี 2 ระบบ ได้แก่ ระบบคณะกรรมการ บริษัทชั้นเดียว (One – Tier Board หรือ Unitary Board) และระบบคณะกรรมการ

บริษัทสองชั้น (Two – Tier Board หรือ Dual Board) สำหรับประเทศไทยมีรูปแบบคณะกรรมการบริษัทแบบ ระบบคณะกรรมการบริษัทชั้นเดียว

ความเป็นอิสระของกรรมการและกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร

กรรมการมีที่มาจาก 2 แหล่ง คือกรรมการที่มาจากบุคคลภายใน ได้แก่ กรรมการที่เป็นผู้บริหาร (Executive Director) และกรรมการที่มาจากบุคคลภายนอก ได้แก่ กรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร (Non-Executive Director) ซึ่งประกอบด้วยกรรมการอิสระ (Independent Director) และกรรมการจากภายนอกอื่น (Outside Director) โดยกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร จะช่วยเพิ่มกลไกการตรวจสอบผู้บริหารโดยทำหน้าที่กำกับดูแลและติดตามการทำหน้าที่ของฝ่ายจัดการ และหากคณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารเป็นส่วนใหญ่คณะกรรมการบริษัทจะมีอำนาจถอดถอนผู้บริหารระดับสูงหากบริษัทมีผลการดำเนินงานที่ไม่ดี นอกจากนี้แล้ว ความเป็นอิสระของกรรมการยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการกำกับดูแลผ่านกลไกคณะกรรมการบริษัท เนื่องจากหากกรรมการขาดความเป็นอิสระจะทำให้การตัดสินใจของกรรมการคำนึงเฉพาะบุคคลเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งซึ่งไม่ใช่เจ้าของโดยรวม (อัญญา ขันธวิทย์ และคนอื่น ๆ, 2552, น.186-187) งานวิจัยในอดีตหลายงาน ได้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของความเป็นอิสระของคณะกรรมการต่อคุณภาพกำไร โดยพบว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการจะลดการจัดการกำไรทำให้คุณภาพกำไรสูงขึ้นและนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มแก่เจ้าของ (Anderson, Deli & Gillan, 2003; Niu, 2006; Jones, Krishnan & Melendrez, 2008; Jaggi, Leung & Gul, 2009; Garcia, Barbadillo & Pe'rez, 2010) อย่างไรก็ตามมีบางงานวิจัยพบว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการไม่ได้เพิ่มคุณภาพของกำไรเสมอไป (Chturou, Bedard & Courteau, 2001; Abdullah & Nasir, 2004; Bradbury, Mak & Tan, 2006)

ในขณะที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) ได้ออกหนังสือ ที่ กลต.จ.(ว) 59/2547 เรื่อง กำหนดนิยามสำหรับกรรมการอิสระ และแก้ไขเพิ่มเติมตามหนังสือที่ กลต.ก. (ว) 32/2551 เรื่อง การปรับปรุงข้อกำหนดเกี่ยวกับกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ และหนังสือ ที่ กลต.ก.(ว) 11/2552 เรื่อง การปรับปรุงข้อกำหนดเกี่ยวกับกรรมการอิสระ โดยกำหนดคุณสมบัติของ "กรรมการอิสระ" ไว้ดังนี้

(1) ถือหุ้นไม่เกินร้อยละหนึ่งของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วมหรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง โดยนับรวมหุ้นที่ถือโดยผู้ที่เกี่ยวข้องตามมาตรา 258 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

(2) ไม่มีส่วนร่วมในการบริหารงานรวมทั้งไม่เป็นลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่ได้รับเงินเดือนประจำ หรือเป็นผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทหรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งเป็น

เวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี เว้นแต่บริษัทที่ส่วนราชการเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือมีอำนาจควบคุมได้รับการผ่อนปรนเรื่องระยะเวลาสำหรับกรรมการที่เคยเป็นข้าราชการหรือเป็นที่ปรึกษาของส่วนราชการ

(3) มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจไม่เกินร้อยละสามของสินทรัพย์รวมสุทธิ (NTA) หรือ 20 ล้านบาทต่อปีแล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า หรือเป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพไม่เกิน 2 ล้านบาทต่อปี กับบริษัทหรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยคณะกรรมการบริษัทมีอำนาจผ่อนผันได้ และให้เปิดเผยความสัมพันธ์ดังกล่าวในแบบ 56-1 และรายงานประจำปี

(4) ไม่เป็นญาติสนิทกับผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท บริษัทในเครือ บริษัทร่วมหรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง

การแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ

เพื่อให้เกิดการกำกับดูแลกิจการที่ดี ประธานกรรมการ (Chairman) ควรมาจากกรรมการอิสระเนื่องจากประธานกรรมการที่มาจากกรรมการอิสระจะ สามารถทำหน้าที่อย่างเป็นกลาง ไม่มีส่วนได้เสีย สามารถเป็นผู้นำของคณะกรรมการบริษัทที่มีความสง่างาม และควรแยกบุคคลที่ดำรงตำแหน่งประธานจากกรรมการผู้จัดการเพื่อให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างเป็นกลางในการพิทักษ์ผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น โดยทำให้บริษัทมีระบบตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจในการตัดสินใจไม่ให้ขึ้นอยู่กับบุคคลเพียงคนเดียว ซึ่งส่งผลให้การทำงานของคณะกรรมการบริษัทในการกำกับดูแล ควบคุม การบริหารจัดการของฝ่ายบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล นอกจากนี้ควรกำหนดอำนาจหน้าที่ของประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการให้ชัดเจน (อัญญา ขันธวิทย์ และคนอื่นๆ, 2552, น. 193; หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2549) และจากผลวิจัยเชิงประจักษ์สอดคล้องกับแนวคิดนี้ โดยพบว่าการแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการทำให้คุณภาพกำไรของบริษัทสูงขึ้น (Anderson, Deli & Gillan, 2003; Saleh, Iskandar & Rahmat, 2005; Lara, Osma & Penalva, 2009) อย่างไรก็ตาม Anderson, Deli & Gillan (2003) กลับพบว่าการควบตำแหน่งไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรแต่อย่างใด

กรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่น

บริษัท ควรกำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติในการไปดำรงตำแหน่งกรรมการที่บริษัทอื่นของกรรมการไว้อย่างชัดเจน ทั้งประเภทตำแหน่งและจำนวนบริษัทที่สามารถดำรงตำแหน่งได้ พร้อมกับควรพิจารณาประสิทธิภาพการทำงานของกรรมการที่ดำรงตำแหน่งหลายบริษัทและเปิดเผยข้อมูลให้ผู้ถือหุ้นทราบ (หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย , 2549) เนื่องจาก กรรมการ บริษัทแม้จะเป็นบุคคลที่มี

ความสามารถมากและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง ทำให้มีบริษัทจำนวนมากต้องการให้บุคคลดังกล่าวเป็นกรรมการเพื่อสร้างมูลค่าให้แก่บริษัท แต่การเป็นกรรมการของหลายบริษัทจนมากเกินไปย่อมเกินความสามารถของบุคคลและไม่มีเวลาพอที่จะทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้บุคคลนั้นไม่สามารถสร้างมูลค่าให้แก่กิจการในฐานะที่เป็นกลไกของการกำกับดูแลกิจการได้อย่างเต็มที่ (อัญญา ขันธวิทย์ และคนอื่น ๆ, 2552, น. 191 - 192) สำหรับงานวิจัยเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับกรรมการที่ไปเป็นกรรมการในบริษัทอื่นมีความแตกต่างกัน เช่น Hashim, H., A. & Rahman, M., S., A. (2011) พบว่า กรรรมการที่ไปเป็นกรรมการในบริษัทอื่นทำให้คุณภาพกำไรสูงขึ้นแต่ Nugroho, B., Y. & Eko, U. (2011) กลับไม่พบว่ากรรมการประเภทดังกล่าวทำให้คุณภาพกำไรจะสูงขึ้น

ความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงินของกรรมการ

เนื่องจากข้อมูลบัญชีหรือการเงินที่มีความเที่ยงตรงและถูกต้องมีส่วนช่วยให้ผู้ถือหุ้นสามารถกำกับดูแลการดำเนินงานของผู้บริหารได้ ดังนั้นคณะกรรมการจึงควรประกอบด้วยกรรมการที่มีความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงินเพื่อทำหน้าที่ในการสอบทานงบการเงิน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้ออกหนังสือที่กลต.ก. (ว) 32/2551 เรื่อง การปรับปรุงข้อกำหนดเกี่ยวกับกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ กล่าวคือกำหนดให้ต้องมีกรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 3 คน โดยทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นกรรมการอิสระและมีความรู้หรือประสบการณ์ด้านบัญชีหรือการเงิน ซึ่งงานวิจัยเชิงประจักษ์พบว่าการที่คณะกรรมการมีความรู้ในเรื่องดังกล่าวจะลดการจัดการกำไรลงและทำให้คุณภาพกำไรสูงขึ้น (Biao, Davidson & DaDalt, 2002; Bedard, Chtourou & Courteau, 2004)

ขนาดของคณะกรรมการ

จำนวนและองค์ประกอบคณะกรรมการ บริษัทควรเป็นไปตามความเห็นชอบของที่ประชุมผู้ถือหุ้น โดยควรประกอบด้วยกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 ของกรรมการทั้งคณะแต่ไม่น้อยกว่า 3 คน (หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2549) โดยพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ได้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทไว้ตามมาตรา 67 “บริษัทต้องมีกรรมการคณะหนึ่งเพื่อดำเนินกิจการของบริษัท ประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อยห้าคนและกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร” อย่างไรก็ตามองค์ประกอบคณะกรรมการ บริษัทควรเป็นไปตามโครงสร้างคณะกรรมการบริษัทที่ดี ซึ่ง ผลจากงานวิจัยเชิงประจักษ์ พบว่าขนาดคณะกรรมการมี ทั้งส่วนที่มี อิทธิพลและไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไร (Chtourou, Bedard & Courteau, 2001; Bradbury, Mak & Tan, 2006; Dimitropoulosb & Asterioua, 2010)

การเข้าประชุมของกรรมการ

ควรการจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ บริษัท โดยบริษัทควรกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการ บริษัท ล่วงหน้า โดยกำหนดจำนวนครั้งการประชุมให้เหมาะสมกับภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ บริษัทและลักษณะการดำเนินธุรกิจ โดยเวลาที่ใช้ในการประชุมควรกำหนดให้เพียงพอสำหรับการเสนอและการอภิปรายปัญหาสำคัญ นอกจากนี้ควรจัดให้มีการประชุมของกรรมการโดยไม่มีฝ่ายจัดการเข้าร่วมประชุม เพื่อให้กรรมการพิจารณาประเด็นสำคัญโดยไม่ถูกครอบงำจากกรรมกรรมการบริหาร (หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย , 2549) ซึ่งตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 79 กำหนดให้ “คณะกรรมการต้องประชุมอย่างน้อยสามเดือนต่อครั้ง...” และมาตรา 80 “ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงถือเป็นองค์ประชุม…” ผลการศึกษาในต่างประเทศพบว่าจำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการสามารถเพิ่มคุณภาพกำไรให้สูงขึ้นได้เพราะจำนวนครั้งการประชุมที่บ่อยครั้งขึ้นทำให้ผู้บริหารต้องเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกำไรเพิ่มขึ้น (Biao, Davidson & DaDalt, 2002; Anderson, Deli & Gillan, 2003)

จึงสรุปได้ว่ารูปแบบโครงสร้างของคณะกรรมการ บริษัทมี 2 ระบบ คือ ระบบคณะกรรมการ บริษัทชั้นเดียวและระบบคณะกรรมการ บริษัทสองชั้น โดยคณะกรรมการ บริษัทควรประกอบด้วยกรรมการที่มาจากบุคคลภายในและภายนอกองค์กรเพื่อให้มีการตัดสินใจที่ถูกต้องและเกิดการถ่วงดุลในการตัดสินใจ โดยมีสัดส่วนกรรมการอิสระไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ตำแหน่งประธานกรรมการควรมาจากกรรมการอิสระและบุคคลที่ดำรงตำแหน่ง ประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการไม่ควรเป็นบุคคลคนเดียวกัน นอกจากนี้ บริษัทควรกำหนดจำนวนบริษัทที่กรรมการจะดำรงตำแหน่ง

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพกำไร (Earnings Quality)

ผลกำไร (Capital Gain) ซึ่งปรากฏในงบการเงินเป็นตัวแทนในการแสดงผลประกอบการของกิจการโดยแสดงให้เห็นถึงการดำเนินกิจกรรมที่เพิ่มมูลค่าให้แก่กิจการ และมีความจำเป็นต่อการตัดสินใจของนักลงทุน นอกจากนี้ข้อมูลบัญชีการเงินที่มีความเที่ยงตรงและสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ก็มีส่วนช่วยให้ผู้ถือหุ้นหรือนักลงทุนสามารถกำกับดูแลการดำเนินงานของผู้บริหารเพื่อสร้างมูลค่าสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้นหรือนักลงทุนได้ (อัญญา ขันธวิทย์ และคนอื่น ๆ, 2552, น. 373) แต่ผลกระทบ จากการล้มละลายของบริษัทชั้นนำระดับโลก เช่น บริษัทเอนรอน

(Enron) บริษัทเวิร์ลคอม (World Com) บริษัทอเดลเฟีย (Adelphia) รวมถึงกรณีตกแต่งตัวเลขในงบการเงินของบริษัทรอยเนท จำกัด (มหาชน) ในประเทศไทย ได้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของข้อมูลในรายงานฐานะการเงินที่จัดทำอย่างขาดความโปร่งใสโดยเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ทำให้ข้อมูลกำไรขาดคุณภาพไม่สามารถเป็นตัวแทนในการแสดงผลประกอบการของกิจการได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม ทำให้ผู้ลงทุนได้รับความเสียหายจากข้อมูลที่ขาดคุณภาพและเริ่มให้ความสำคัญกับคุณภาพของข้อมูลทางการเงินโดยเฉพาะคุณภาพของกำไร (Earningss Quality) มากขึ้น

แนวคิดคุณภาพกำไรมีวิวัฒนาการมาจากการวิเคราะห์ขั้นพื้นฐานที่ต้องการค้นหาว่าหลักทรัพย์ใดเป็นหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าสูงหรือต่ำกว่ามูลค่าที่แท้จริง (Intrinsic Value) ซึ่งเป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริการาว ๆ ปี ค.ศ. 1930 ตามแนวคิดนี้มูลค่าที่แท้จริงของหลักทรัพย์สามารถตรวจสอบยืนยันได้จากการวิเคราะห์งบการเงินของกิจการอย่างละเอียดถี่ถ้วนเพื่อค้นหาตัวที่บ่งชี้ว่าหลักทรัพย์ของกิจการควรจะซื้อขายกันในราคาที่สูงหรือต่ำกว่ามูลค่าตลาดในขณะนั้น แนวคิดนี้จึงแฝงไว้ด้วยปรัชญาที่ว่าตลาดทุนเป็นตลาดที่ไม่มีประสิทธิภาพและราคาของหลักทรัพย์ของกิจการจะเคลื่อนเข้าสู่มูลค่าที่แท้จริง (วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2543, น. 99)

ความหมายหรือคำนิยาม “คุณภาพกำไร” มีผู้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันขึ้นอยู่กับมุมมองของผู้วิเคราะห์เป็นหลัก เช่น Schipper & Vincent (2003) กล่าวว่าคุณภาพกำไรมาจากความสัมพันธ์ระหว่างรายการคงค้างและกระแสเงินสดที่เป็นองค์ประกอบของกำไร ภายใต้มุมมองนี้มองว่ากำไรที่มีคุณภาพคือ กำไรที่มีองค์ประกอบของกระแสเงินสดสูงและมีองค์ประกอบของรายการคงค้างต่ำ Financial Accounting Standard Board (FASB) กล่าวไว้ใน “FASB’s Discussion Memorandum on Materiality” ว่า กำไรที่มีคุณภาพควรเป็นกำไรที่เกิดจากการดำเนินงานตามปกติโดยสามารถเปลี่ยนกลับมาเป็นเงินสดได้ทันทีในจำนวนที่เพียงพอต่อการจัดหาสินทรัพย์ใหม่เพื่อทดแทนสินทรัพย์เดิมที่เสื่อมค่าหมดสิ้นแล้ว และเป็นกำไรที่มาจากรายได้ที่เกิดขึ้นประจำโดยเหตุการณ์สำคัญที่ก่อให้เกิดกำไรได้เกิดขึ้นแล้ว ภายใต้มุมมองนี้กำไรที่มีคุณภาพเป็นผลต่างระหว่างกำไรสุทธิทางบัญชีกับกระแสเงินสดจากการดำเนินงานหักด้วยรายการที่เกิดขึ้นไม่บ่อยหรือรายการพิเศษ The Financial Accounting Standard Board (อ้างถึงใน วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2543, น. 105-106)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ข้อมูลกำไรมีความสำคัญต่อการตัดสินใจของนักลงทุนซึ่งหากข้อมูลกำไรขาดคุณภาพอาจทำให้นักลงทุนตัดสินใจผิดพลาดได้ โดยกำไรที่มีคุณภาพคือกำไรที่มีส่วนประกอบของกระแสเงินสดสูงและส่วนประกอบของรายการคงค้างต่ำ

ลักษณะกำไรที่มีคุณภาพ

ปัจจุบันยังไม่มีปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเพียงลำพังที่จะเป็นตัวกำหนดว่ากำไรนั้นมีคุณภาพสูง-ต่ำเพียงใด ผู้วิเคราะห์แต่ละรายกำหนดคุณลักษณะของกำไรที่มีคุณภาพแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ แต่อย่างไรก็ตามกำไรที่มีคุณภาพ มีลักษณะ เข้าใจได้ง่าย มีความเป็นไปได้สูงที่จะสามารถนำไปจัดสรรในรูปเงินสด ไม่ผันผวนไปจากแนวโน้มกำไรในอดีต (Earnings Trend Line) เป็นตัวบ่งชี้ที่ดีของกระแสกำไร (Earnings Stream) ในอนาคตเกิดจากการประกอบธุรกิจพื้นฐานภายในประเทศของกิจการอย่างต่อเนื่อง คำนวณขึ้นจากการใช้หลักการบัญชีที่ยึดหลักความระมัดระวัง โดยสะท้อนถึงความระมัดระวังและความเป็นจริง (Prudent, Realistic View) ของกิจการเกี่ยวกับสถานการณ์ที่กิจการประสบอยู่ในปัจจุบันและที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และเมื่อผู้วิเคราะห์พิจารณางบดุลควบคู่กันไป ไม่ พบว่ามีการปกปิดสิ่งผิดปกติใด ๆ ที่อาจเป็นไปได้ Pearlman (อ้างถึงใน วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2543, น. 106-108)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า กำไรที่มีคุณภาพมีลักษณะ เป็นกำไรที่ เกิดจากการดำเนินธุรกิจพื้นฐานในประเทศโดยคำนวณขึ้นจากหลักความระมัดระวังทางบัญชี เข้าใจได้ง่าย เปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็ว มีความสม่ำเสมอ และไม่พบสิ่งผิดปกติเมื่อวิเคราะห์คู่กับงบดุล

โครงสร้างคุณภาพกำไร

Schipper & Vincent (2003) กล่าวถึงลักษณะของโครงสร้างคุณภาพกำไรไว้ดังนี้

1. โครงสร้างคุณภาพกำไรที่มาจากช่วงเวลาที่ก่อให้เกิดกำไร (Earningss Quality Constructs Derived from Time-Series Properties of Earningss) มี 3 ลักษณะคือ กำไรที่มีคุณภาพควรเป็นกำไรที่มีความยั่งยืน – คงทน (Persistence) มีความสามารถ ในการพยากรณ์ได้ (Predictability) และมีความผันผวนน้อย (Variability)

2. โครงสร้างคุณภาพกำไรที่มาจากความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ รายการคงค้างและกระแสเงินสด (Earningss Quality Constructs Derived from the Relations among Income, Accruals and Cash) ภายใต้แนวคิดนี้มองว่าโครงสร้างของคุณภาพกำไรถูกขับเคลื่อนจากความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของรายการคงค้างและเงินสด ซึ่งได้นำไปสู่ตัวแบบในการวิเคราะห์คุณภาพกำไรจากกระแสเงินสดและรายการคงค้างดังนี้ คือ อัตราส่วนของเงินสดจากการดำเนินงานต่อกำไร (Ratio of Cash from Operations of Income การเปลี่ยนแปลงในรายการคงค้างรวม (Changes in Total Accruals) การประมาณการความผิดปกติของรายการคงค้างโดยใช้ปัจจัยพื้นฐานทางการบัญชี (Direct Estimation of Abnormal (Discretionary) Accruals Using Accounting Fundamentals) และการประมาณการความสัมพันธ์ระหว่างรายการคงค้างและเงินสดทางตรง (Direct Estimation of Accruals-to-Cash Relations)

3. โครงสร้างคุณภาพกำไรที่มาจากแนวคิดเชิงคุณภาพในแม่บทการบัญชีของ FASB (Earningss Quality Constructs Derived from Qualitative Concepts in the FASB's Conceptual Framework)

4. โครงสร้างคุณภาพกำไรที่มาจากการตัดสินใจดำเนินการ (Earningss Quality Constructs Derived from Implementation Decision)

จึงสรุปได้ว่าโครงสร้างคุณภาพกำไรมี 4 ลักษณะ ได้แก่ (1)โครงสร้างคุณภาพกำไรที่มาจากระยะเวลาที่เกิดกำไร มองว่ากำไรที่มีคุณภาพ ควรเป็นกำไรที่มีความยั่งยืน ใช้ในการพยากรณ์ได้ และมีความผันผวนน้อย (2) โครงสร้างคุณภาพกำไรที่มาจากความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รายการคงค้างและกระแสเงินสด มุมมองนี้มองว่ากำไรที่มีองค์ประกอบของรายรายคงค้างต่ำหรือมีความใกล้เคียงเงินสดจะมีคุณภาพสูง (3) โครงสร้างคุณภาพกำไรที่มาจากแนวคิดเชิงคุณภาพในแม่บทการบัญชีของ FASB และ (4) โครงสร้างคุณภาพกำไรที่มาจากการดำเนินการตัดสินใจ

วิธีการวัดคุณภาพกำไร

Dichev, Graham & Rajgopal (2012) กล่าวว่า คุณภาพกำไรเป็นแนวคิดพื้นฐานในทางบัญชีที่ยังมีความขัดแย้งในเชิงลึกเกี่ยวกับวิธีการกำหนดคุณภาพกำไรหรือวิธีการวัด ซึ่งวิธีการวัดที่มีมายาวนานได้แก่ กำไรที่มีความยั่งยืน – คงทน (Earnings Persistence) ความสามารถในการพยากรณ์ (Predictability) การรับรู้การสูญเสียไม่สมส่วน (Asymmetric Loss Recognition) รูปแบบการตีความมาตรฐาน (Various Forms of Benchmark Beating) การเกลี่ยกำไร (Smooth Earningss) ขนาดของรายการคงค้าง (Magnitude of Accruals) รายได้ที่มาจากการเพิ่มขึ้นของรายการคงค้าง (Income-Increasing Accruals) ค่าสัมบูรณ์การตัดสินใจหรือรายการคงค้างที่ผิดปกติ (Absolute Value of Discretionary or Abnormal Accruals) และขอบเขตของรายการคงค้างที่อยู่ในกระแสเงินสดในอดีตและอนาคต (The Extent to which Accruals Map into Past and Future Cash Flows)

การวัดคุณภาพกำไรโดย การประมาณการความผิดปกติของรายการคงค้างโดยใช้ปัจจัยพื้นฐานทางการบัญชี (Direct Estimation of Abnormal (Discretionary) Accruals Using Accounting Fundamentals) เป็นการวัดการเปลี่ยนแปลงในรายการคงค้างรวม โดยสมมติว่ารายการคงค้างที่ไม่ได้เกิดจากการบริหารจัดการจะคงที่ตลอดเวลา แบ่งเป็น 2 วิธี ได้แก่ การประมาณการความผิดปกติของรายการคงค้างทางตรง วิธีนี้กำหนดว่าปัจจัยพื้นฐานทางบัญชีเป็นตัวกำหนดรายการคงค้างที่ไม่ได้ผ่านการบริหารจัดการ เช่น แบบจำลองของ Modified Jones (1995) และการประมาณการความผิดปกติของรายการคงค้างทางอ้อมวิธีนี้จะนำส่วนที่ เหลือจาก

การถดถอยของรายการคงค้างรวมจับกับ (Capture) การจัดการกำไร สำหรับการใช้รายการคงค้าง (Accruals) เป็นตัวแทนในการวัดคุณภาพกำไร (Earningss Quality) เกิดจากแนวคิดที่ว่าโครงสร้างของคุณภาพกำไรมาจากความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของรายการคงค้างและกระแสเงินสด โดยมองว่ากำไรที่มีคุณภาพคือกำไรที่มีองค์ประกอบของกระแสเงินสดสูงและมีองค์ประกอบของรายการคงค้างต่ำ (Schipper & Vincent, 2003) โดยรายการคงค้างแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ (ภคสุนาท, 2545, น.16)

1. แบ่งตามช่วงระยะเวลา ได้แก่ รายการคงค้างระยะสั้น (Current Accruals) คือการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินหมุนเวียน และรายการคงค้างระยะยาว (Long-Term Accruals) คือการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินระยะยาว

2. แบ่งตามการควบคุม ได้แก่ รายการคงค้างที่อยู่ภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accrual) คือ รายการคงค้างที่ผู้บริหารสามารถควบคุมการเปลี่ยนแปลงได้ และรายการคงค้างที่ไม่อยู่ ภายใต้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Non-discretionary Accrual) คือรายการคงค้างซึ่งผู้บริหารไม่สามารถควบคุมการเปลี่ยนแปลงได้

แม่บทการบัญชี (ปรับปรุง2552) กล่าวว่า เกณฑ์คงค้างเป็นหนึ่งในข้อสมมติฐานทางบัญชีเพื่อให้การจัดทำงบการเงินบรรลุวัตถุประสงค์ของงบการเงินคือ เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินผลการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ภายใต้เกณฑ์คงค้างรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีจะรับรู้เมื่อเกิดขึ้นมิใช่เมื่อมีการรับหรือจ่ายเงินสด โดยรายการต่าง ๆ จะบันทึกและแสดงในงบการเงินตามงวดที่เกี่ยวข้อง งบการเงินที่จัดทำขึ้นตามเกณฑ์คงค้างจึงให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายการค้าในอดีตที่เกี่ยวข้องกับการรับและจ่ายเงินสด ภาระผูกพันที่กิจการต้องจ่ายเป็นเงินสดในอนาคต และข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรที่จะได้รับเป็นเงินสดในอนาคตด้วย

การจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างที่อยู่ภายใต้การควบคุมของผู้บริหาร (Discretionary Accrual) ซึ่งส่งผลให้กำไรขาดคุณภาพนั้นทำได้โดยนำรายการคงค้างรวม (Total Accrual) หักรายการคงค้างที่ไม่อยู่ ภายใต้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Non-discretionary Accrual) สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ใช้ตัวแบบในการคำนวณรายการคงค้าง ของ The Modified Jones Model เนื่องจากเป็นตัวแบบที่นักวิจัยนิยมใช้มากที่สุดเช่น Abdullah & Nasir (2004) Niu (2006) Klein (2006) และ Frankel, Johnson & Nelson (2001) ใช้ The Modified Jones Model หารายการคงค้างที่อยู่ภายใต้การควบคุมของผู้บริหารหรือรายการคงค้างที่ผิดปกติ ทดสอบการจัดการกำไรเพื่อทราบคุณภาพของกำไร

ตัวแบบที่ใช้ในการวัดรายการคงค้างรวม (Total Accruals Model)

การหาค่ารายการคงค้างรวมสามารถหาได้ 2 แบบ คือ ตัวแบบที่หาจากงบดุล (Balance Sheet) และตัวแบบที่หาจากงบกระแสเงินสด (Statement of Cash Flows) (Cornetta, Marcusb & Tehranian, 2007) ผู้วิจัยเลือกใช้ตัวแบบที่หารายการคงค้างรวมจากงบกระแสเงินสด เนื่องจาก เป็นรายการคงค้างรวมที่สอดคล้องกับคำนิยามคุณภาพกำไรของ FASB รวมถึงจากการศึกษาของ Collins & Hribar (2000) พบว่า ตัวแบบที่วัดจากงบดุลอาจเกิดข้อผิดพลาดเนื่องจากงบดุลได้รวมรายการการควบกิจการและการหยุดดำเนินงาน ประกอบกับมีนักวิจัยหลายท่านใช้ตัวแบบดังกล่าวในการหารายการคงค้างรวมก่อนที่จะใช้ The Modified Jones Model หาขนาดรายการคงค้างที่อยู่ภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหารเพื่อทดสอบการจัดการกำไรหรือคุณภาพกำไรขององค์กร เช่น Klein (2006) Cornett, Marcus & Tehranian (2007) Phillips, Pincus & Rego (2002) และ Jones, Krishnan & Melendrez (2007)

$$TAC_{it} = NI_{it} - CFO_{it}$$

โดยที่

TAC_{it} = รายการคงค้างรวม

NI_{it} = กำไรสุทธิก่อนรายการพิเศษ

CFO_{it} = กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน

ตัวแบบวัดรายการคงค้างที่ไม่อยู่ภายใต้ดุลพินิจผู้บริหาร

The Modified Jones Model

แบบจำลอง Modified Jones ถูกพัฒนาจาก Jones Model (1991) โดย Dechow, Sloan และ Sweeney ในปี 1995 เนื่องจาก Jones Model มีสมมติฐานว่ารายได้ทั้งหมดเป็นรายได้ที่ไม่ได้อยู่ภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร แต่ในขณะที่รายได้บางประเภท เช่นการขายเชื่อ ผู้บริหารสามารถเข้าไปจัดการกำไรโดยการทำให้ลูกหนี้เพิ่มขึ้น ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว Modified Jones Model จึงนำการเปลี่ยนแปลงในลูกหนี้หักออกจากรายได้รวม โดยสันนิษฐานว่าผู้บริหารสามารถใช้ดุลพินิจในการจัดการกำไรจากการขายเชื่อได้มากกว่ารายได้จากการขายเงินสด ตัวแบบของ Modified Jones คือ

$$NDA_{it} = \alpha_1 (1/TA_{it-1}) + \alpha_2 [(\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it})/ TA_{it-1}] + \alpha_3 (PPE_{it}/ TA_{it-1})$$

โดยที่

NDA_{it} = รายการคงค้างที่ไม่อยู่ในดุลพินิจผู้บริหาร

ΔREV_{it} = การเปลี่ยนแปลงในยอดขาย

ΔREC_{it} = การเปลี่ยนแปลงในลูกหนี้

PPE_{it} = สินทรัพย์ถาวรก่อนหักค่าเสื่อมราคา

TA_{it-1} = สินทรัพย์รวม

สรุปได้ว่า คุณภาพกำไรเป็นแนวคิดพื้นฐานที่ยังมีความขัดแย้งเกี่ยวกับวิธีการวัด ในอดีตคุณภาพกำไรมักจะวัดจาก กำไรที่มีความยั่งยืน ความสามารถในการพยากรณ์ การเกลี่ยกำไร การรับรู้การสูญเสียไม่สมส่วน รูปแบบการตีความมาตรฐาน และรายการคงค้าง งานวิจัยนี้ผู้วิจัยวัดคุณภาพกำไรจากรายการคงค้าง เนื่องจากเกณฑ์คงค้างเป็นหนึ่งในข้อสมมติฐานทางบัญชี โดยมีมุมมองว่ากำไรที่มีคุณภาพคือ กำไรที่มีองค์ประกอบของกระแสเงินสดสูงและมีองค์ประกอบของรายการคงค้างต่ำ

จะเห็นได้ว่า ข้อมูลกำไรมีความสำคัญต่อนักลงทุน โดยกำไรที่มีคุณภาพคือกำไรที่มีส่วนประกอบของกระแสเงินสดสูงและส่วนประกอบของรายการคงค้างต่ำ มีลักษณะเป็นกำไรที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจพื้นฐานโดยคำนวณขึ้นจากหลักความระมัดระวังทางบัญชี มีความสม่ำเสมอและเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็ว ในอดีตคุณภาพกำไรมีวิธีการวัดที่หลากหลายโดยนักวิจัยก็ไม่สามารถระบุได้ว่าตัววัด (Proxy) คุณภาพกำไรชนิดใดดีที่สุด สำหรับงานวิจัยนี้ผู้วิจัยวัดคุณภาพกำไรจากรายการคงค้าง โดยใช้ The Modified Jones Model ซึ่งถูกพัฒนาโดย Dechow, Sloan และ Sweeney ในปี 1995 เพื่อหาคุณภาพกำไรโดยมิได้เป็นการใช้ตัวแบบดังกล่าวเพื่อพิสูจน์ตัวแบบในการวัดคุณภาพกำไรแต่อย่างใด

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะ ขนาดและจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัทกับคุณภาพกำไร (Board Characteristics, Board Size and Board Meeting on Earnings Quality)

การกำกับดูแลกิจการโดยผ่านบริบทของกลไกคณะกรรมการบริษัทเป็นทางเลือกหนึ่งในการควบคุมพฤติกรรมการเป็นนักฉวยโอกาสและถือเอาประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งของผู้บริหาร โดยคณะกรรมการบริษัททำหน้าที่ในการกำกับควบคุมดูแลให้ฝ่ายบริหารดำเนินงานตามนโยบายและแผนงานที่กำหนดไว้ รวมทั้งให้มีการเปิดเผยข้อมูลรายงานทางการเงิน อย่างเพียงพอ จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าคณะกรรม บริษัทส่งผลกระทบต่อการรายงานกำไรหรือคุณภาพกำไรของกิจการ ดังนี้

ความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัท

จากการศึกษาความเป็นอิสระของคณะกรรมการ บริษัท โดยวัดจากกรรมการที่มาจากภายนอกซึ่งไม่ได้เป็นอดีตพนักงานและไม่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจ กับการเสนอเนื้อหาข้อมูลกำไรซึ่งวัดจากค่าสัมประสิทธิ์การตอบสนองของกำไร (Earningss Response Coefficients) โดยมีตัวแปรควบคุม ได้แก่ อัตราการเติบโตขององค์กรและขนาดกิจการ (Firm Size) พบว่าเมื่อคณะกรรมการบริษัทมีความเป็นอิสระทำให้การเสนอเนื้อหาข้อมูลกำไรเพิ่มขึ้น (Anderson, Deli & Gillan, 2003) ผลดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาความเป็นอิสระของคณะกรรมการ บริษัท โดยวัดจากสัดส่วนกรรมการที่มาจากภายนอก ที่มีต่อคุณภาพกำไรทางบัญชี ซึ่งวัดจากความผิดปกติของรายการคงค้าง (Abnormal Accruals) ของ Niu (2006) โดยมีตัวแปรควบคุมได้แก่ ระดับของการใช้เงินกู้ในการดำเนินธุรกิจ (Financial Leverage : LEV) และขนาดกิจการ พบว่า ขนาดของรายการคงค้างที่ผิดปกติมีความเกี่ยวข้องในทิศทางตรงกันข้ามกับระดับความเป็นอิสระของคณะกรรมการ บริษัท ซึ่งหมายความถึง ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ บริษัททำให้รายการคงค้างที่ผิดปกติลดลง (คุณภาพกำไรสูงขึ้น) และสอดคล้องกับการศึกษาการกำกับดูแลกิจการโดยวัดจากสัดส่วนกรรมการอิสระที่มาจากภายนอก กับประสิทธิภาพองค์กรในแง่มุมผลกระทบจากการจัดการกำไรโดยวัดจากรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจ ของ Cornett, Marcus & Tehranian (2007) มีตัวแปรควบคุมได้แก่ ขนาดกิจการ พบว่าการจัดการกำไรจะต่ำเมื่อมีกรรมการอิสระจากภายนอก

นอกจากนี้ผลการศึกษาข้างต้นยังสอดคล้องกับ การศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัทซึ่งวัดจาก กรรมการที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร กรรมการที่ไม่มีความสัมพันธ์กับบริษัทและไม่มีความสัมพันธ์ทางการค้ากับบริษัท กับการจัดการกำไรโดยวัดจากขนาดรายการคงค้างที่อยู่ภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร ของ Jaggi, Leung & Gul (2009) โดยมีตัวแปรควบคุมได้แก่ ขนาดคณะกรรมการบริษัท การควบตำแหน่ง CEO กับประธานกรรมการ ขนาดกิจการและ ประสิทธิภาพการดำเนินงาน พบว่า เมื่อคณะกรรมการบริษัทมีสัดส่วนความเป็นอิสระสูงขนาดของรายการคงค้างที่อยู่ภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหารจะต่ำ ซึ่งหมายถึง เมื่อสัดส่วนความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัทสูงผู้บริหารมีแนวโน้มในการจัดการกำไรลดลง เช่นเดียวกับการศึกษา ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ บริษัท โดยวัดจากสัดส่วนกรรมการที่มาจากภายนอกที่มีต่อข้อมูลคุณภาพกำไรซึ่งวัดจากราคาหุ้น ณ วันสิ้นงวด ของ Dimitropoulos & Asteriou (2010) โดยมีตัวแปรควบคุมได้แก่ ระดับของการใช้เงินกู้ในการดำเนินธุรกิจ (Financial Leverage : LEV) ขนาดกิจการและอัตราการเติบโต พบว่ากรรมการที่มาจากภายนอกส่งผลกระทบต่อความสามารถในให้ข้อมูลกำไรในเชิงบวก กล่าวคือกรรมการที่มาจากภายนอก กระตุ้น ให้มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับกำไรมีมากขึ้น โดยองค์กรที่มีสัดส่วนกรรมการจาก

ภายนอกสูงจะรายงานกำไรที่มีคุณภาพมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับองค์กรที่มีสัดส่วนกรรมการจากภายนอกต่ำกว่า

แต่การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความเป็น อิสระของคณะกรรมการ บริษัทโดยวัดจากสัดส่วนกรรมกรรมที่ไม่ใช่ผู้บริหาร กับการจัดการกำไรซึ่งวัดจากรายการคงค้างที่อยู่ภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร ของ Chtourou, Bedard & Courteau (2001) โดยมีตัวแปรควบคุมได้แก่ แผนการจ่ายโบนัส (Bonus Plan) ระดับของการใช้เงินกู้ในการดำเนินธุรกิจ (Debt Covenant) ภาวะฉุกเฉินในการนำเสนอต่อสาธารณะ (Imminence of an Initial Public Offering) พบว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการ บริษัทไม่มีอิทธิพลต่อระดับรายการคงค้าง (การจัดการกำไร) ผลดังดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษา การบริหารรายการคงค้างโดยวัดจากความผิดปกติ (ในดุลพินิจ) ของรายการคงค้างเงินทุนหมุนเวียน และความเป็นอิสระของคณะกรรมการ บริษัท โดยวัดจากสัดส่วนกรรมการที่มาจากภายนอก ของ Abdullah & Nasir (2004) โดยมีตัวแปรควบคุม ได้แก่ การถือครองหุ้นของคณะกรรมการ บริษัท ค่าตอบแทนคณะกรรมการ บริษัท การปรากฏตัวของคณะกรรมการ บริษัทระดับของการใช้เงินกู้ในการดำเนินธุรกิจ ขนาดกิจการ (Firm Size) การกระจุกตัวของการถือครองหุ้นพบว่าความเป็นอิสระคณะกรรมการ บริษัทไม่มีความสำคัญต่อระดับการจัดการรายการคงค้าง

นอกจากนี้จาก การศึกษาความเป็นอิสระของคณะกรรมการ บริษัท อาจมีอิทธิพลหรือเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงกำไรของบริษัทมหาชนใน สหรัฐอเมริกาของ Agrawal & Chadha (2005) โดยความอิสระของคณะกรรมการ บริษัท วัดจากกรรมการที่มาจากภายนอกซึ่งไม่ได้เป็นอดีตพนักงานและเครือญาติของ CEO และการปรับปรุงกำไรวัดจากผลตอบแทนหุ้นที่ผิดปกติ โดยมีตัวแปรควบคุมได้แก่ ขนาดกิจการ ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Operating Performance) อัตราการเติบโต (Growth Rates) และระดับ ของการใช้เงินกู้ในการดำเนินธุรกิจ (Financial Leverage) พบว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการ บริษัทไม่เกี่ยวข้องกับความน่าจะเป็นในการปรับปรุงกำไรของบริษัทแต่อย่างใด แต่หากกรรมการมีความเป็นอิสระและมีความเชี่ยวชาญทางการเงินควบคู่กันความน่าจะเป็นในการปรับปรุงกำไรกลับลดลง รวมถึงการศึกษาความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัทโดยวัดจากสัดส่วนกรรมการที่มาจากภายนอกกับคุณภาพของบัญชีโดยวัดจากความผิดปกติของรายการคงค้างเงินทุนหมุนเวียน ของ Bradbury, Mak & Tan (2006) โดยมีตัวแปรควบคุมได้แก่ การถือครองหุ้นโดยเจ้าของ การถือครองหุ้นโดยสถาบัน การบริหารจัดการโดยเจ้าของ ระดับของการใช้เงินกู้ในการดำเนินธุรกิจ ขนาดกิจการ อัตราส่วนทุนตามมูลค่าตลาดและบัญชี และผลขาดทุนในงวดก่อน พบว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการ บริษัทไม่มีอิทธิพลต่อความผิดปกติของรายการคงค้าง เช่นเดียวกับ Saleh, Iskandar & Rahmat (2005) ซึ่งได้

ศึกษาการบริหารกำไรโดยวัดจากรายการคงค้างในดุลพินิจ และความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัท โดยวัดจากกรรมการอิสระที่ไม่ใช่ผู้บริหาร โดยมีตัวแปรควบคุมได้แก่ ขนาดกิจการ ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ระดับของการใช้เงินกู้ในการดำเนินธุรกิจ พบว่าการมีกรรมการอิสระเป็นตัวแทนของคณะกรรมการ บริษัทมากขึ้นไม่สามารถจำกัดการบริหารกำไรของ กรรมการผู้จัดการ – ประธานกรรมการได้

การศึกษาความเป็นอิสระของคณะกรรมการ บริษัท โดยผ่านคณะกรรมการตรวจสอบของ Abdullah & Nasir (2004) ซึ่งได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการรายการคงค้างโดยวัดจากความผิดปกติของรายการคงค้างเงินทุนหมุนเวียน กับความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบโดยวัดจากสัดส่วนกรรมการตรวจสอบที่มาจากภายนอก โดยมีตัวแปรควบคุม ได้แก่ คุณภาพผู้สอบบัญชี พบว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีผลต่อระดับของการจัดการรายการคงค้าง ผลดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยการกำกับดูแลกิจที่อาจมีอิทธิพลหรือเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงกำไรของบริษัทมหาชน ของ Agrawal & Chadha (2005) ซึ่งพบว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบไม่เกี่ยวข้องกับความน่าจะเป็นในการปรับปรุงกำไรของบริษัท แต่ในขณะที่การศึกษาของ Bradbury, Mak & Tan(2006) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบโดยวัดจากสัดส่วนกรรมการตรวจสอบที่เป็นอิสระ กับคุณภาพของบัญชีโดยวัดจากความผิดปกติของรายการคงค้างเงินทุนหมุนเวียน พบว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบมีอิทธิพลต่อความผิดปกติของรายการคงค้าง จึงเป็นที่มาของสมมติฐานดังนี้

H_1: กรรมการอิสระส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

H_2: กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

การแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ

Chtourou, Bedard & Courteau (2001) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การควบตำแหน่งกรรมการผู้จัดการกับประธานกรรมการ โดยวัดจากการดำรงตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการ กับประธานกรรมการควบกัน กับการจัดการกำไรซึ่งวัดจากรายการคงค้างที่อยู่ภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร พบว่าการควบตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ กับตำแหน่งประธานกรรมการ ไม่มีอิทธิพลต่อความผิดปกติของรายการคงค้าง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Bradbury, Mak & Tan (2006) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะความเป็นผู้นำของคณะกรรมการ บริษัท โดยวัดจากควบตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการ กับตำแหน่งประธานกรรมการ กับคุณภาพของบัญชีโดยวัดจากความผิดปกติของรายการคงค้างเงินทุนหมุนเวียน พบว่าการควบตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการ กับตำแหน่งประธานกรรมการไม่มีอิทธิพลต่อความผิดปกติของรายการคงค้าง ผลดังกล่าวขัดแย้งกับการศึกษา

ของ Anderson, Deli & Gillan (2003) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการควบตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการ โดยวัดจากการดำรงตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการ กับประธานกรรมการควบกัน กับการเสนอเนื้อหาข้อมูลกำไรวัดจากค่าสัมประสิทธิ์การตอบสนองของกำไร (Earningss Response Coefficients) พบว่าการแยกตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการ กับตำแหน่งประธานกรรมการทำให้องค์กรนำเสนอเนื้อหาข้อมูลกำไรเพิ่มขึ้น ผลดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ กรรมการผู้จัดการ ในการตัดสินใจของคณะกรรมการ บริษัท โดยวัดจากการดำรงตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการ กับประธานกรรมการควบกัน กับระดับการใช้หลักความระมัดระวังทางบัญชีซึ่งวัดโดยใช้ผลตอบแทนหุ้นและการประกาศผลกำไร ของ Lara, Osma & Penalva (2009) พบว่าหากกรรมการผู้จัดการ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของคณะกรรมการ บริษัทต่ำ องค์กรจะใช้หลักความระมัดระวังทางบัญชีมากขึ้นหรือมีระดับความระมัดระวังสูงขึ้น และการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารกำไรโดยวัดจากรายการคงค้างในดุลพินิจ กับการควบตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการ โดยวัดจากดำรงตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการกับประธานกรรมการควบกัน ของ Saleh, Iskandar & Rahmat (2005) พบว่าการควบตำแหน่งของกรรมการผู้จัดการและประธานกรรมการมีอิทธิพลทำให้การบริหารกำไรมีมากขึ้น จึงเป็นที่มาของสมมติฐานดังนี้

H_3: การแยกตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ ส่งผลกระทบ ต่อคุณภาพกำไร

กรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่น (Interlocking Board)

Hashim, H., A. & Rahman, M., S., A. (2011) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัท อื่นซึ่งวัดจากสัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่นต่อจำนวนกรรมการทั้งหมด กับคุณภาพกำไรโดยวัดจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากส่วนที่เหลือจากรายการคงค้าง (Standard Deviation of Accrual Auality Residuals) มีตัวแปรควบคุมได้แก่ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท ขนาดกิจการ ระดับของการใช้เงินกู้ในการดำเนินธุรกิจ ผลตอบแทนจากทรัพย์สิน กรรมการจากภายนอกที่เป็นผู้ถือหุ้น (Outside Directors' Ownership) ผลการศึกษา พบว่า กรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัท อื่นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพกำไร กล่าวคือ กรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่นมีบทบาทในการช่วยเพิ่มคุณภาพของกำไรแต่หากบริษัทมีกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัท อื่นเกินกว่าร้อยละ 75 ของกรรมการทั้ง หมดจะทำให้คุณภาพกำไร ของบริษัท ลดลง ผลการศึกษาดังกล่าวขัดแย้งกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง กรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัท อื่นกับการจัดการกำไรของ Nugroho, B., Y. & Eko, U. (2011) โดย กรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัท อื่นวัดจากจำนวนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่น กับการจัดการกำไรซึ่งวัดจากรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจ

ของผู้บริหาร ผลการศึกษาพบว่า กรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัท อื่น ไม่แสดงผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการจัดการกำไร จึงเป็นที่มาของสมมติฐานดังนี้

H_4: กรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่นส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

ความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการบริษัท

Xie, B., Davidson, W.N. & DaDalt, P., J. (2002) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบกับการจัดการกำไร พบว่าความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์ตรงกันข้ามกับการจัดการกำไรกล่าวคือ หากคณะกรรมการตรวจสอบมีความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงินจะทำให้การจัดการกำไรลดลง ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งวัดโดยใช้ตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) กับการจัดการกำไร ซึ่งวัดจากรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหารของ Bedard, J., Chtourou, S., M. & Courteau, L. (2004) โดยมีตัวแปรควบคุมได้แก่ กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน กำไรในปัจจุบัน หนี้ระยะยาว ขนาดของกิจการ การเติบโตของยอดขาย ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และผลขาดทุน พบว่า การจัดการกำไรความสัมพันธ์เชิงลบกับความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงินกล่าวคือระดับการจัดการกำไรจะลดลงเมื่อคณะกรรมการตรวจสอบมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านบัญชีหรือการเงิน จึงเป็นที่มาของสมมติฐานดังนี้

H_5: ความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

ขนาดของคณะกรรมการบริษัท

Chtourou, Bedard & Courteau (2001) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ขนาดของคณะกรรมการบริษัทโดยวัดจากจำนวนคณะกรรมการบริษัททั้งหมด กับการจัดการกำไรซึ่งวัดจากรายการคงค้างที่อยู่ภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร กล่าวคือ เมื่อคณะกรรมการบริษัทมีขนาดใหญ่การจัดการกำไร จะต่ำซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Bradbury, Mak & Tan (2006) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัทโดยวัดจากจำนวนคณะกรรมการบริษัททั้งหมด และคุณภาพของบัญชีโดยวัดจากความผิดปกติของรายการคงค้างเงินทุนหมุนเวียน พบว่าขนาดของคณะกรรมการ บริษัทมีอิทธิพลต่อความผิดปกติของรายการคงค้าง แต่จากการศึกษาองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทที่มีต่อข้อมูลคุณภาพกำไร ของ Dimitropoulosb & Asterioua (2010) กลับพบว่า ขนาดของคณะกรรมการ บริษัท ไม่มีอิทธิพลต่อการให้ข้อมูลกำไรทางบัญชีประจำปี จึงเป็นที่มาของสมมติฐานดังนี้

H_6: ขนาดของคณะกรรมการส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

จำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการบริษัท

Xie, B., Davidson, W.N. & DaDalt, P., J. (2002) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการบริษัทกับการจัดการกำไร ซึ่งวัดจากรายการคงค้างที่อยู่ภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร โดยมีตัวแปรควบคุม ได้แก่ ขนาดกิจการ พบว่า จำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์ตรงกันข้ามกับการจัดการกำไร กล่าวคือ เมื่อคณะกรรมการ มีการประชุมบ่อยทำให้การจัดการกำไรลดลง ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ Anderson, Deli & Gillan (2003) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำกิจกรรมของกรรมการโดยวัดจากจำนวนครั้งที่เข้าร่วมประชุมของกรรมการ กับการเสนอเนื้อหาข้อมูลกำไร วัดจากค่าสัมประสิทธิ์การตอบสนองของกำไร (Earningss Response Coefficients) พบว่าหากกรรมการมีจำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมสูงจะทำให้องค์กรนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลของกำไรเพิ่มขึ้น จึงเป็นที่มาของสมมติฐานดังนี้

H_7: จำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมของกรรมการส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

นอกจากนี้จากการทบทวนวรรณกรรมยังพบว่า หาก กรรมการผู้จัดการ นั่งอยู่ในคณะกรรมการสรรหาจะทำให้การจัดการกำไรมีสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างของคณะกรรมการ บริษัทจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นหากเป็นอิสระจาก กรรมการผู้จัดการ (Klein, 2006) แต่ในขณะที่การเปิดเผยและไม่เปิดเผยข้อมูลองค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทไม่ทำให้คุณคุณภาพกำไรขององค์กรต่างกัน (Machuga &Teitel, 2009)

สรุปได้ว่า งานวิจัยเกี่ยวกับ ผลกระทบของ คุณลักษณะ ของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้ง การเข้าประชุม ของคณะกรรมการบริษัท ต่อคุณภาพกำไรมีผลการวิจัยที่แตกต่างกัน โดยนักวิจัยบางท่านพบว่า ความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัท ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ กรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่น ขนาดของคณะกรรมการ บริษัท จำนวนครั้ง การเข้าประชุมของคณะกรรมการ บริษัท และความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ ส่งผลกระทบต่อความผิดปกติของรายการคงค้าง (คุณภาพกำไร) โดยทำให้ขนาดรายการคงค้างผิดปกติลดลงและสนับสนุนให้มีการรายงานข้อมูลกำไรมากขึ้น แต่ในขณะที่นักวิจัยอีกกลุ่มหนึ่งพบว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการ บริษัท ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบและขนาดของคณะกรรมการ บริษัท ไม่ส่งผลกระทบ ต่อความผิดปกติของรายการคงค้าง (คุณภาพกำไร) การปรับปรุงกำไรหรือการให้ข้อมูลกำไรทางบัญชีประจำปี เช่นเดียวกับการควบตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการกับประธานกรรมการ นักวิจัยบางกลุ่มพบว่าทำให้มีการจัดการกำไรมากขึ้นและกิจการใช้

หลักความระมัดระวังทางบัญชีน้อยลง แต่ในขณะ นักวิจัยบาง ท่านพบว่า การควบตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ กับตำแหน่งประธานกรรมการไม่ ส่งผลกระทบ ต่อความผิดปกติของรายการคงค้าง ซึ่งสาเหตุของความแตกต่างโดยรวม อาจเกิดจาก กลุ่มประชากร ช่วงเวลาที่ศึกษาและวิธีในการวัดรายการคงค้างรวมแตกต่างกัน

นอกจากนี้การทบทวนวรรณกรรมยังพบว่า นักวิจัยโดยส่วนใหญ่กำหนดให้ขนาดของกิจการ ระดับของการใช้เงินกู้ในการดำเนินธุรกิจ และประสิทธิภาพการดำเนินงานเป็นตัวแปรควบคุมเนื่องจากคาดว่าปัจจัยดังกล่าวอาจส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม (ตาราง 2.1) และจากการศึกษาของ Marlin, D. & Geiger, S., W. (2002) ยังพบว่าคุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัทในแต่ละอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ งานวิจัยฉบับนี้จึงกำหนดให้ปัจจัยข้างต้นเป็นตัวแปรควบคุม

เมื่ออำนาจการควบคุมและความเป็นเจ้าของถูกแยกออกจากกันเนื่องจากการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจ ประกอบกับพฤติกรรมที่มีอยู่โดยธรรมชาติของมนุษย์ตามทฤษฎีตัวแทน จนเป็นสาเหตุของการขัดแย้งกันของผลประโยชน์ (Conflicts of Interest) ระหว่างผู้บริหารกับเจ้าของกิจการ นำไปสู่แนวคิดการกำกับดูแลกิจการเพื่อเป็นกลไกควบคุมข้อขัดแย้งดังกล่าว โดยคณะกรรมการ บริษัทเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการกำกับควบคุมดูแลให้ฝ่ายบริหารดำเนินงานตามนโยบายและแผนงานที่กำหนด รวมถึงให้มีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินอย่างเพียงพอ เนื่องจากข้อมูลจากรายงานทางการเงินโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลกำไรมีความสำคัญต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน หากข้อมูลกำไรขาดคุณภาพจะส่งผลให้นักลงทุนและผู้ถือหุ้นตัดสินใจผิดพลาด บริษัทขาดความน่าเชื่อถือ และตลาดทุนขาดสภาพคล่องและความน่าเชื่อถือ ท้ายที่สุดงานวิจัยในบริบทของคณะกรรมการ บริษัทและคุณภาพกำไรยังมีความหลากหลายในด้านของตัววัด อีกทั้งผลจากงานวิจัยยังไม่เป็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกันอย่างชัดเจนทำให้ยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้ว่าคณะกรรมการบริษัทมีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรหรือไม่ แต่ด้วยความสำคัญของคุณภาพกำไรที่มีต่อนักลงทุน บริษัท และตลาดทุน รวมถึง คำตอบในประเด็นประสิทธิภาพของกลไกการควบคุมโดยผ่านคณะกรรมการบริษัท ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะหาคำตอบว่าคณะกรรมการบริษัท ของ จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ส่งผลกระทบ ต่อคุณภาพของกำไรหรือไม่อย่างไร

ตาราง 2.1 สรุปทบทวนวรรณกรรม

ชื่อเรื่อง	ปัญหาวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ตัวแปรควบคุม	ผลวิจัย	ชื่อนักวิจัย	ชื่อวารสาร
Boards of Directors, Audit Committees, and the Information Content of Earningss	เนื่องจากสหรัฐปฏิรูปการกำกับดูแลโดยเพิ่มกฎเกณฑ์เพื่อให้คุณภาพของรายงานทางการเงินมีมากขึ้น	- ความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัท - การแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ - จำนวนครั้งการเข้าประชุมของกรรมการ - ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ - ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ - การเข้าประชุมของกรรมการตรวจสอบ	การเสนอเนื้อหาข้อมูลกำไร	- อัตราการเติบโตขององค์กร - ขนาดกิจการ	เมื่อ คณะกรรมการมีความเป็นอิสระ มีการแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการและมีจำนวนครั้งเข้าร่วมประชุมสูง ทำให้การเสนอเนื้อหาข้อมูลกำไรเพิ่มขึ้น คณะกรรมการตรวจสอบมีความเป็นอิสระ เข้าร่วมประชุมบ่อย และมีขนาดเล็กจะทำให้มีการเสนอเนื้อหาข้อมูลกำไรเพิ่มขึ้น เมื่อทดสอบร่วมกันพบว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์กับความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัท	Andeson, K. L., Deli, D. N. & Gillan, S. L. (2003)	Working Paper of Georgetown University, Arizona State University, and University of Delaware

ชื่อเรื่อง	ปัญหาวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ตัวแปรควบคุม	ผลวิจัย	ชื่อนักวิจัย	ชื่อวารสาร
Corporate governance and the quality of accounting earningss : A Canadian perspective	บางกลุ่ม เห็นว่า การกำกับดูแลที่แข็งแกร่งช่วยลดการจัดการกำไร แต่อีกกลุ่มเห็นว่าการกำกับดูแลที่แข็งแกร่งอาจเปลี่ยนแปลงความสมดุลของธุรกิจ ทำให้บริษัทมีความระมัดระวังมากขึ้น ซึ่งทำให้ความมั่งคั่งของผู้ถือหุ้นลดลง	ความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัท	คุณภาพกำไรทางบัญชี	- อำนาจทางการเงิน - ขนาดกิจการ	ขนาดรายการคงค้างที่ผิดปกติมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัท กล่าวคือ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัททำให้คุณภาพกำไรสูงขึ้น	Niu, F. F. (2006)	International Journal of Managerial Finance Vol. 2 No. 4, 2006
Corporate governance and pay-for-performance : The impact of earningss management.	จากการศึกษาผลกระทบของโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการและรูปแบบจ่ายผลตอบแทน ที่มีต่อพฤติกรรมของนักบัญชีบ่งชี้ว่าปัจจัยดังกล่าวมีผลกระทบต่อการจัดการกำไร	ความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัท	การจัดการกำไร	ขนาดกิจการ	กรรมการอิสระจากภายนอกมีผลกระทบ เชิง ลบอย่างมีนัยสำคัญต่อการจัดการกำไร กล่าวคือ การจัดการกำไรจะต่ำเมื่อมีกรรมการอิสระจากภายนอกใน	Cornett, M.M., Marcus, A.J. & Tehranian, H. (2007)	Journal of Financial Economics 87 (2008) 357-373

ชื่อเรื่อง	ปัญหาวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ตัวแปรควบคุม	ผลวิจัย	ชื่อนักวิจัย	ชื่อวารสาร
The effect of board composition on the informativeness and quality of annual earnings : Empirical evidence from Greece	เนื่องจากระดับการกำกับดูแลกิจการและความโปร่งใสทางการเงินในประเทศกรีซอยู่ในระดับต่ำ และนักลงทุนรวมถึงหน่วยงานกำกับดูแลให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลกิจการเพิ่มขึ้น	- ความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัท - ขนาดของคณะกรรมการบริษัท	ข้อมูลคุณภาพกำไร	- อำนาจทางการเงิน - ขนาดกิจการ - อัตราการเติบโต	กรรมการที่มาจากภายนอกทำให้มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับกำไรมีมากขึ้น ขนาดของคณะกรรมการบริษัทไม่มีอิทธิพลต่อการให้ข้อมูลกำไรทางบัญชีประจำปี	Dimitropoulos, P.E. & Asteriou, D. (2010)	Research in International Business and Finance
Accrual management and the independence of the boards of directors and audit committees	จากกรณีการล้มละลายของ เอนรอน เวิร์ลคอม Mexwell และความล้มเหลวทางการเงินของ Bumiputra Malaysian Finance Ltd (BMF) ปี 1986 ในมาเลเซีย	- ความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัท - ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ	การบริหารรายการคงค้าง	- การถือครองหุ้น - ค่าตอบแทน - การปรากฏตัวของคณะกรรมการบริษัท - อำนาจทางการเงิน - ขนาดกิจการ - การกระจุกตัวของการถือครองหุ้น - คุณภาพผู้สอบบัญชี	ความเป็นอิสระ ของคณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการตรวจสอบ ไม่มีความสำคัญต่อระดับการจัดการรายการคงค้าง คือ ความเป็นอิสระคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการตรวจสอบไม่ได้ทำให้ข้อมูลทางบัญชีมีคุณภาพสูง	Abdullah, S. N. & NasirN. M. (2004)	Iium Journal of Economics and Management 12, no. 1 (2004)

ชื่อเรื่อง	ปัญหาวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ตัวแปรควบคุม	ผลวิจัย	ชื่อนักวิจัย	ชื่อวารสาร
Governance and Accounting Scandals	เนื่องจากเกิดเหตุอื้อฉาวเกี่ยวกับกลุ่มธุรกิจตรวจสอบและ Arthur Andersen หนึ่งในกลุ่ม big 5 ได้ออกไปจากธุรกิจ ประกอบกับสหรัฐ ได้ตรา Sarbanes-Oxley เป็นกฎหมาย โดยกำหนดจำนวนของกฎการกำกับดูแลกิจการของบริษัทสาธารณะที่มีการซื้อขายหุ้นในสหรัฐอเมริกา	- ความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัท - ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ	การปรับปรุงกำไร	- ขนาดกิจการ - ประสิทธิภาพการดำเนินงาน - อัตราการเติบโต - ระดับฐานะทางการเงิน	ความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัทและความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ ไม่เกี่ยวข้องกับความน่าจะเป็นในการปรับปรุงกำไรของบริษัทแต่อย่างใด แต่หากกรรมการมีความเป็นอิสระและมีความเชี่ยวชาญทางการเงินควบคู่กันความน่าจะเป็นในการปรับปรุงกำไรกลับลดลง	Agrawal, A. & Chadha, S. (2005)	Journal of Law and Economics, Vol. XLVIII (October 2005)

ชื่อเรื่อง	ปัญหาวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ตัวแปรควบคุม	ผลวิจัย	ชื่อนักวิจัย	ชื่อวารสาร
Board Characteristics, Audit Committee Characteristics and Abnormal Accruals	งานวิจัยในอดีตเห็นว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวข้องกับรายการคงค้าง แต่ในขณะที่การควบคุมองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการตรวจสอบยังมีน้อย สำหรับบริษัทในสิงคโปร์และมาเลเซีย เมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว	- ความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัท - ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ - การควบตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ - ขนาดของคณะกรรมการบริษัท	คุณภาพของบัญชี	- การถือครองหุ้นโดยเจ้าของ - การถือครองหุ้นโดยสถาบัน - การบริหารจัดการโดยเจ้าของ - อำนาจทางการเงิน - ขนาดกิจการ - อัตราส่วนทุนตามมูลค่าตลาดและบัญชี - ผลขาดทุนในงวดก่อน	ความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัท การควบตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการไม่มีอิทธิพลต่อความผิดปกติของรายการคงค้าง ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ และขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีอิทธิพลต่อความผิดปกติของรายการคงค้าง	Bradbury, M. E., Mak, Y.T. & Tan, S. M. (2006)	Pacific Accounting Review, Vol. 18, No. 2, December 2006

ชื่อเรื่อง	ปัญหาวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ตัวแปรควบคุม	ผลวิจัย	ชื่อนักวิจัย	ชื่อวารสาร
Earnings Management and Board Characteristics : Evidence from Malaysia.	ผลกระทบจากวิกฤติทางการเงินในเอเชียปี พ.ศ. 2540 จึงเริ่มมีคำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพ ของกลไกในการกำกับดูแลกิจการ ทำให้มีการปรับปรุงกลไกการกำกับดูแลกิจการ	- ความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัท - การควบตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ	การจัดการกำไร	- ขนาดกิจการ -ประสิทธิภาพการดำเนินงาน - อำนาจทางการเงิน	การมีกรรมการอิสระไม่สามารถจำกัดการบริหารกำไรของกรรมการผู้จัดการและประธานกรรมการได้ การควบตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการมีอิทธิพลทำให้การบริหารกำไรมีมากขึ้น	Saleh, N. M., Iskandar, T. M. & Rahmat M. M. (2005)	Jurnal Pengurusan 24(2005) 77-103
Accounting conservatism and corporate governance.	เนื่องจากเงื่อนไขความระมัดระวังมีบทบาทในการส่งสัญญาณเตือนภัย “ข่าวในแง่ลบ” ล่วงหน้าขององค์กร	การแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ	ระดับความระมัดระวังทางบัญชี	- ขนาด - ความแปรปรวนกระแสเงินสด - ความแปรปรวนของยอดขาย - วงจรการดำเนินงาน -ขนาดสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน - สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สูญหาย - ขนาดเงินทุน	หากกรรมการผู้จัดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของคณะกรรมการบริษัทต่ำ องค์กรจะใช้หลักความระมัดระวังทางบัญชีมากขึ้นหรือมีระดับความระมัดระวังสูงขึ้น	Lara, J. M. G., Osma, B. G. & Penalva, F. (2009)	Rev Account Stud (2009) 14:161-201. DOI 10.1007/s11142-007-9060-1

ชื่อเรื่อง	ปัญหาวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ตัวแปรควบคุม	ผลวิจัย	ชื่อนักวิจัย	ชื่อวารสาร
Committee, Board of Director Characteristics, and Earningss Management.	เนื่องจากการจัดการกำไรและกลไกการกำกับดูแลกิจการที่อ่อนแอมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ตลาดหุ้นนิวยอร์กและแนสแด็กจึงได้กำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบสำหรับบริษัทจะทะเบียนใน สหรัฐที่มีขนาดใหญ่	กรรมการผู้จัดการมีส่วนร่วมในคณะกรรมการสรรหา	การจัดการกำไร	ไม่มี	หากกรรมการผู้จัดการนั่งอยู่ในคณะกรรมการสรรหาจะทำให้การจัดการกำไรมีสูงขึ้น	Klein, A. (2006)	Law & Economics research paper series
Board of director characteristics and earningss quality surrounding implementation of a corporate governance code in Mexico	งานวิจัยในอดีตพบว่าการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัทเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพกำไร	การเปิดเผยข้อมูลองค์ประกอบคณะกรรมการบริษัท	คุณภาพกำไร	- ขนาดกิจการ - ระดับของการใช้เงินกู้ในการดำเนินธุรกิจ - การเติบโตของรายได้ - การเติบโตในหนี้สินรวม -ระดับเงินทุน	การเปิดเผยและไม่เปิดเผยข้อมูลองค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทไม่ทำให้คุณคุณภาพกำไรขององค์กรต่างกัน	Machuga, S. & Teitel, K. (2009)	Journal of International Accounting, Auditing and Taxation 18 (2009) 1-13

ชื่อเรื่อง	ปัญหาวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ตัวแปรควบคุม	ผลวิจัย	ชื่อนักวิจัย	ชื่อวารสาร
Family control, board independence and earningss management: Evidence based on Hong Kong firms	งานวิจัยในอดีตได้ชี้ให้เห็นว่าการจัดการของสถาบันในประเทศส่งผลกระทบต่อการจัดการกำไรและคุณภาพของกำไร	ความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัท	การจัดการกำไร	- ขนาดคณะกรรมการบริษัท - การควบตำแหน่ง CEO กับประธานกรรมการ - ขนาดกิจการ - ประสิทธิภาพการดำเนินงาน	เมื่อคณะกรรมการบริษัทมีสัดส่วนความเป็นอิสระสูง ขนาดของรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจจะต่ำ	Jaggi, B., Leung, S. & Gul , F. (2009)	Journal of Account and Public Policy
Corporate Governance and Earnings Management	ความ กังวลเกี่ยวกับการจัดการกำไร และความไร้ความสามารถของคณะกรรมการตรวจสอบในการแก้ไขการจัดการกำไรของ ตลาดหลักทรัพย์และ กลต. ของสหรัฐ	- ความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัท - การควบตำแหน่งกรรมการผู้จัดการกับประธานกรรมการ - ขนาดของคณะกรรมการบริษัท	การจัดการกำไร	- แผนการจ่ายโบนัส - ระดับของการใช้เงินกู้ในการดำเนินธุรกิจ - ภาวะฉุกเฉินในการนำเสนอต่อสาธารณะ	ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ การควบตำแหน่งกรรมการผู้จัดการกับประธานกรรมการไม่มีอิทธิพลต่อระดับรายการคงค้าง แต่เมื่อคณะกรรมการบริษัทมีขนาดใหญ่การจัดการกำไรจะต่ำ	Chtourou, S., M., Bedard, J. & Courteau, L. (2001)	Universite Laval

ชื่อเรื่อง	ปัญหาวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ตัวแปรควบคุม	ผลวิจัย	ชื่อนักวิจัย	ชื่อวารสาร
The Effect of Audit Committee Expertise, Independence, and Activity on Aggressive Earningss Management	จากความกังวลใจเกี่ยวกับการจัดการกำไรและมีเรื่องราวอื้อฉาวทางบัญชีสูง ทำให้กลุ่มนักลงทุนเรียกร้องให้คณะกรรมการตรวจสอบตรวจสอบคุณภาพ ของรายงานทางการเงินเพิ่มเติม	ความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ	การจัดการกำไร	- กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน - กำไรในปัจจุบัน - หนี้ระยะยาว - ขนาดของกิจการ - การเติบโตของยอดขาย - ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ - ผลขาดทุน	การจัดการกำไรมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความเชี่ยวชาญของคณะกรรมการตรวจสอบ กล่าวคือระดับการจัดการกำไรจะลดลงเมื่อคณะกรรมการตรวจสอบมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านบัญชีหรือการเงิน	Bedard, J., Chtourou, S., M. & Courteau, L. (2004)	Journal of practice & theory Vol. 23, No. 2 September 2004 pp. 13-35
Earningss management and corporate governance: the role of the board and the audit committee	จากปัญหาการจัดการกำไรเริ่มแพร่หลายและผู้บริหารมองว่าการจัดการกำไรเป็นเครื่องมือที่ทำให้ตนมั่นใจว่าการตอบสนองกำไรเป็นไปตามเป้าหมาย	- จำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมของกรรมการ - ความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ	การจัดการกำไร	ขนาดกิจการ	จำนวนครั้งการประชุมของกรรมการมีความสัมพันธ์ตรงกันข้ามกับการจัดการกำไร ความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์ตรงกันข้ามกับการจัดการกำไร	Biao Xie, B., Davidson, W., N. & DaDalt, P., J. (2002)	Journal of Corporate Finance 9 (2003) 295– 316

ชื่อเรื่อง	ปัญหาวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ตัวแปรควบคุม	ผลวิจัย	ชื่อนักวิจัย	ชื่อวารสาร
Board Characteristics and Earnings Management	เกิดจากความขัดแย้งระหว่างคณะกรรมาธิการและคณะกรรมการบริษัท โดยคณะกรรมาธิการอาจได้รับรายงานทางการเงินที่ผ่านการตกแต่งตัวเลขจากคณะกรรมการบริษัท	- ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ - การควบตำแหน่งกรรมการผู้จัดการและประธานกรรมการ - ขนาดคณะกรมการบริษัท - Interlocking Board	การจัดการกำไร	ไม่มี	ความเป็นอิสระและขนาดของคณะกรรมการบริษั รวมถึง Interlocking Board ไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร การควบตำแหน่งกรรมการผู้จัดการและประธานกรรมการทำให้การจัดการกำไรมีมากขึ้น	Nugroho, B., Y. & Eko, U. (2011)	Journal of Administrative Science & Organization, January 2011, page 1-10
Multiple board appointments: are directors effective?	นักวิจัยบางกลุ่มเห็นว่ากรรมการที่เป็นกรรมการเกินกว่า 5 แห่งจะสร้างความเสียหายแก่ผู้ถือหุ้น แต่นักวิจัยอีกกลุ่มพบว่า interlocking directorates เป็นสัญญา ณบ่งชี้ว่ากรรมการมีคุณภาพ และการที่เป็นกรรมการหลายที่ทำให้มีประสบการณ์มากขึ้น	Interlocking Board	คุณภาพกำไร	- ความเป็นอิสระของกรรมการบริษัท - ขนาดของคณะกรรมการบริษัท - ขนาดกิจการ - ระดับการใช้เงินกู้ในการดำเนินธุรกิจ - ผลตอบแทนจากทรัพย์สิน - กรรมการจากภายนอกที่เป็นผู้ถือหุ้น	Interlocking Board มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพกำไร กล่าวคือ interlocked board มีบทบาทในการช่วยเพิ่มคุณภาพของกำไร แต่หากบริษัทมี interlocked board เกินกว่าร้อยละ 75 ของกรรมการทั้งคณะ จะทำให้คุณภาพกำไรลดลง	Hashim, H., A. & Rahman, M., S., A. (2011)	International Journal of Business and Social Science. Vol. 2 No. 17

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การทบทวน แนวคิดและ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ ผลกระทบของ คุณลักษณะ ของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้ง การเข้าประชุม ของคณะกรรมการบริษัทต่อคุณภาพกำไร ทำให้ได้มาซึ่งกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

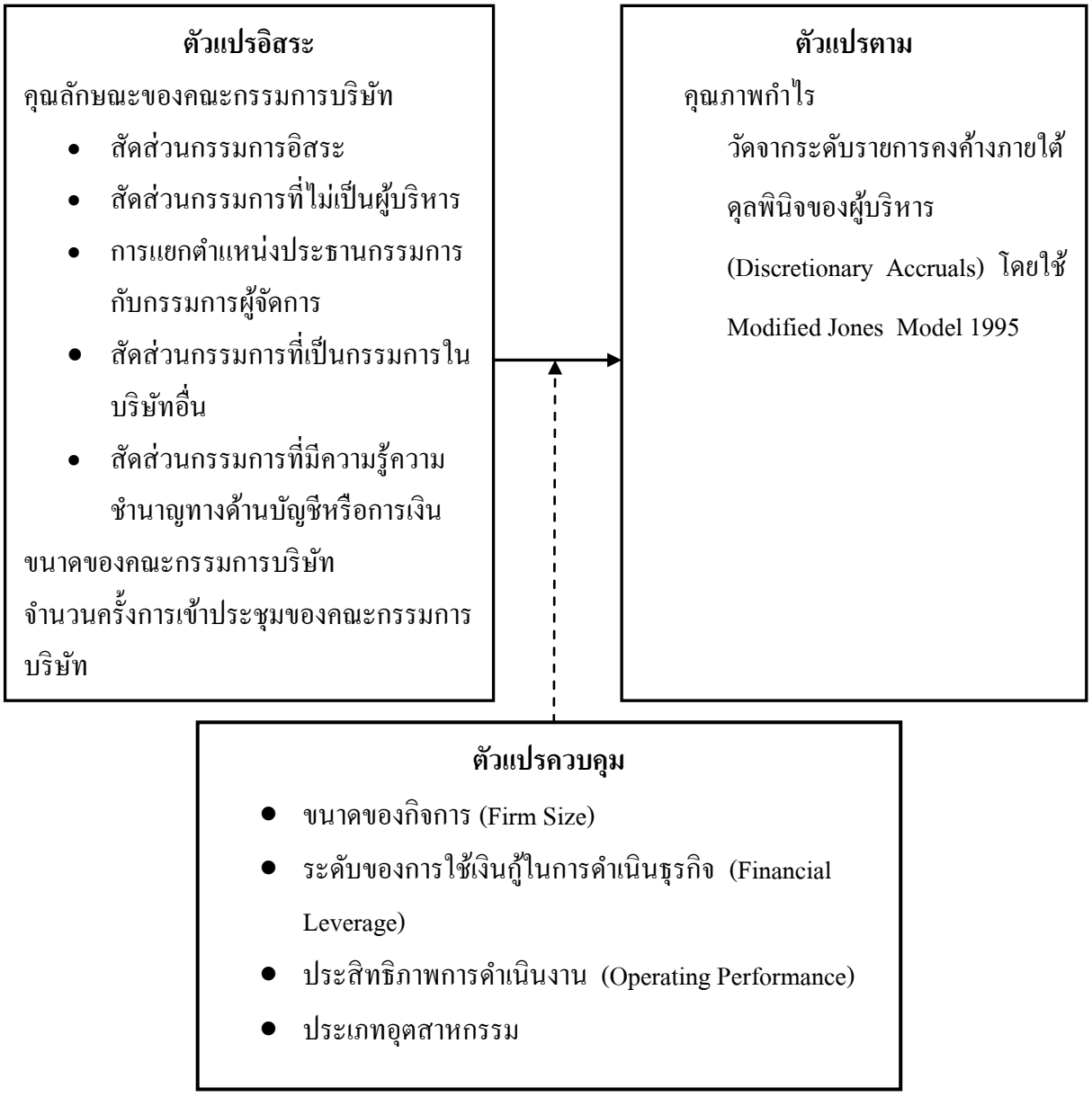

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทที่ 2 ที่ผ่านมาเป็นการนำเสนอการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการบริษัทและคุณภาพกำไรซึ่งได้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญและผลกระทบของ คุณลักษณะ ของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัทที่มีต่อคุณภาพกำไร อย่างไรก็ตามผลจากงานวิจัยเชิงประจักษ์ในเรื่องดังกล่าวยังไม่สามารถชี้ชัดเป็นเอกฉันท์ได้ว่าคณะกรรมการบริษัทจะสามารถทำให้กำไรของบริษัทมีคุณภาพและเป็นที่น่าเชื่อถือของผู้ถือหุ้นและนักลงทุนได้ ผู้วิจัยจึงประสงค์จะทำการศึกษาเพื่อหาข้อสรุปในประเด็นดังกล่าว โดยได้ทำการออกแบบวิธีดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้ ในส่วนแรกจะเป็นการอธิบายถึงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่สองจะเป็นการอธิบายถึงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สำหรับในส่วนที่สามจะเป็นการอธิบายถึงตัวแปรและการวัดค่าของตัวแปรตลอดจนสมมติฐานงานวิจัย งานวิจัยนี้ได้เพิ่มวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบระยะยาวและแบบตัดขวางเพื่อให้เห็นการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบของทั้งคณะกรรมการและผลกระทบต่อคุณภาพกำไรไว้ในส่วนสุดท้าย ซึ่งจะเป็นการอธิบายถึง การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเป็นข้อมูลระยะยาว (Longitudinal data) ที่มีลักษณะเป็นแบบตัดขวาง (Cross-sectional Data) และอนุกรมเวลา (Time Series)

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ที่ศึกษาในครั้งนี้ เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ซึ่งไม่รวมถึง บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI โดยยกเว้นกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน ประกอบด้วย ธนาคารและเงินทุนและหลักทรัพย์ กลุ่มกองทุน รวมทั้งกลุ่มประกันภัยและประกันชีวิต เนื่องจากกลุ่มบริษัทเหล่านี้ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของหน่วยงานเฉพาะที่เกี่ยวข้อง และบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการ รวมถึง บริษัทที่ไม่ได้มีรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุด ณ 30 ธันวาคม และ บริษัทที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วน ตามที่แสดงในตาราง 3.1

ตาราง 3.1 จำนวนตัวอย่างที่ศึกษา : บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2555

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร (บริษัท)
จำนวนประชากรทั้งหมด	199
หัก กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน 14	
บริษัทที่ไม่ได้มีรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุด ณ 30 ธันวาคม	8
บริษัทที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วน 37	
รวม 140	
กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	17
กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร	11
กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี	18
กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ	26
กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม	19
กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค 12	
กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	37
รวม	**140**

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (24 มิถุนายน 2556)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ส่วนที่เปิดเผยต่อสาธารณะซึ่งเป็นข้อมูลที่ผู้ลงทุนโดยทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก งบการเงิน รายงานประจำปี และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) เว็บไซต์ของบริษัท ข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทที่เผยแพร่ผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

3.3 ตัวแปรและการวัดค่าของตัวแปร

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาคุณลักษณะ ของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท จำนวนครั้ง การเข้าประชุม ของคณะกรรมการบริษัท แนวโน้มคุณภาพกำไร และผลกระทบของคุณลักษณะ ของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้ง การเข้าประชุม ของคณะกรรมการบริษัท ต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยกำหนดให้

ตัวแปรต้น : ได้แก่ สัดส่วนกรรมการอิสระ สัดส่วนกรรมการที่ ไม่เป็นผู้บริหาร การแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ สัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่น สัดส่วนกรรมการที่มี ความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงิน ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัท

ตัวแปรตาม : ได้แก่ คุณภาพกำไร ซึ่งวัดจากรายการคงค้างภายใต้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accrual)

ตัวแปรควบคุม : ได้แก่ ขนาด ของกิจการ ระดับของการใช้เงินกู้ในการดำเนินธุรกิจประสิทธิภาพการดำเนินงานและประเภทอุตสาหกรรม

งานวิจัยนี้ได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

H_1: สัดส่วนกรรมการอิสระส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

H_2: สัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

H_3: การแยกตำแหน่งประธานกรรมการและ กรรมการผู้จัดการส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

H_4: สัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่นส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

H_5: สัดส่วนกรรมการที่มีความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงิน ส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

H_6: ขนาดของคณะกรรมการบริษัทส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

H_7: จำนวนครั้งการเข้าประชุมของกรรมการส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

3.3.1 การวัด คุณลักษณะ ของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัท

การวัด คุณลักษณะ ของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัท ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นดังนี้

3.3.1.1 สัดส่วนกรรมการอิสระ (Proportion of Independent Director : IND) แสดงสัดส่วนกรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารที่เป็นกรรมการอิสระ คำนวณจาก

$$\text{สัดส่วนกรรมการอิสระ (IND)} = \frac{\text{จำนวนกรรมการที่เป็นอิสระ} * 100}{\text{จำนวนกรรมการทั้งหมด}}$$

3.3.1.2 สัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร (Proportion of Non-Executive Director : NEXDIR) แสดงสัดส่วนกรรมการที่ไม่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารของบริษัท คำนวณจาก

$$\text{สัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร (NEXDIR)} = \frac{\text{จำนวนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร} * 100}{\text{จำนวนกรรมการทั้งหมด}}$$

3.3.1.3 การรวมหรือแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ (CEO/Chairman Duality or Separation : BDCHAIR) แสดงให้เห็นถึงประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการเป็นบุคคลคนเดียวกันหรือมิใช่บุคคลคนเดียวกัน โดย

- รวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการแทนด้วยเลข 0
- แยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการแทนด้วยเลข 1

3.3.1.4 สัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่น (Proportion of Interlocking Board : INTBD) แสดงสัดส่วนกรรมที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่น คำนวณจาก

$$\text{สัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่น (INTBD)} = \frac{\text{จำนวนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่น} * 100}{\text{จำนวนกรรมการทั้งหมด}}$$

3.3.1.5 สัดส่วนกรรมการที่มี ความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงิน (Board Financial Expertise : BDEXP) วัดโดย

$$\text{สัดส่วนกรรมการที่มีความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงิน (BDEXP)} = \frac{\text{จำนวนกรรมการที่เป็นมีความรู้ด้านบัญชีหรือการเงิน} * 100}{\text{จำนวนกรรมการทั้งหมด}}$$

3.3.1.6 ขนาดของคณะกรรมการ บริษัท (Board Size : BDSIZE) แสดงจำนวนกรรมการทั้งหมดของคณะกรรมการบริษัท คำนวณจาก

ขนาดของคณะกรรมการ บริษัท (BDSIZE) = กรรมการที่เป็นผู้บริหาร + กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารที่ไม่ใช่กรรมการอิสระ + กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารที่เป็นกรรมการอิสระ

3.3.1.7 จำนวนครั้งการเข้าประชุมของกรรมการ (Number of Meetings Director: MEEDIR)แสดงจำนวนครั้งของการเข้าประชุมของกรรมการคำนวณจาก

จำนวนครั้งการเข้าประชุม = $\frac{\text{จำนวนครั้งกรรมการเข้าประชุม} * 100}{\text{ครั้งของการประชุมทั้งหมด}}$

ของกรรมการ (MEEDIR) จำนวน

3.3.2 การวัดคุณภาพกำไร

วัดจากรายการคงค้างที่อยู่ภายใต้ดุลพินิจผู้บริหาร (Discretionary Accrual) ตาม Modified Jones Model (1995) ดังนี้

3.3.2.1 คำนวณรายการคงค้างรวม (Total Accrual : TAC)

$$TAC_{it} = NI_{it} - CFO_{it}$$

โดยที่

TAC_{it} = รายการคงค้างรวม

NI_{it} = กำไรสุทธิก่อนรายการพิเศษ

CFO_{it} = กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน

i = บริษัทที่ใช้ในการศึกษา

t = ปีที่ใช้ในการศึกษา

3.3.2.2 คำนวณค่าสัมประสิทธิ์จากสมการถดถอยเชิงพหุ เพื่อนำไปแทนค่าในสมการถัดไป

$$TAC_{it}/ TA_{it-1} = \alpha_1 (1/TA_{it-1}) + \alpha_2 (\Delta REV_{it} /TA_{it-1}) + \alpha_3 (PPE_{it}/ TA_{it-1})$$

โดยที่

ΔREV_{it} = การเปลี่ยนแปลงในยอดขาย

PPE_{it} = สินทรัพย์ถาวรก่อนหักค่าเสื่อมราคา

TA_{it-1} = สินทรัพย์รวม

3.3.2.3 คำนวณรายการคงค้างที่ไม่อยู่ภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร (Non-discretionary Accrual : NDAC)

$$NDAC_{it} = \alpha_1 (1/TA_{it-1}) + \alpha_2 [(\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it})/ TA_{it-1}] + \alpha_3(PPE_{it}/ TA_{it-1})$$

โดยที่

$NDAC_{it}$ = รายการคงค้างที่ไม่อยู่ในดุลพินิจผู้บริหาร

ΔREC_{it} = การเปลี่ยนแปลงในลูกหนี้

3.3.2.4 คำนวณรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accrual : DAC)

$$DAC_{it} = TAC_{it} / TA_{it-1-} - NDAC_{it}$$

โดยที่

DAC_{it} = รายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร

3.3.3 การวัดตัวแปรควบคุม

3.3.3.1 ขนาดกิจการ (Firm Size : SIZE) แสดงการเปลี่ยนแปลงจำนวนของสินทรัพย์รวมของบริษัทเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา (ΔSIZE) โดย

$$\Delta SIZE = Ln_TA_{it} - Ln_TA_{it-1}$$

โดยที่

ΔSIZE = การเปลี่ยนแปลงในขนาดของกิจการ

Ln_TA_{it} = ลอการิทึมธรรมชาติของสินทรัพย์รวมที่แสดงในงบดุล ณวันสิ้นงวดบัญชี

3.3.3.2 ระดับของการใช้เงินกู้ในการดำเนินธุรกิจ (Financial Leverage : LEV) แสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพหนี้ของบริษัทเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา (ΔLEV) โดย

$$\Delta LEV = \frac{\text{หนี้สินรวม}_{it}}{\text{สินทรัพย์รวม}_{it}} - \frac{\text{หนี้สินรวม}_{it-1}}{\text{สินทรัพย์รวม}_{it-1}}$$

โดยที่

ΔLEV = การเปลี่ยนแปลงระดับของการใช้เงินกู้ในการดำเนินธุรกิจ

3.3.3.3 ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Operating Performance : PERFORM) แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรจากการใช้ทรัพย์สินทั้งหมดที่อยู่ ซึ่งคำนวณจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets : ROA) โดย

$$PERFORM = \frac{\text{กำไรสุทธิ}_{it}}{\text{สินทรัพย์รวมเฉลี่ย}_{it}}$$

3.3.3.4 ประเภทอุตสาหกรรมวัดจากตัวแปรหุ่น (Dummy Variables) โดย

- กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (INDUS 1)
  - 1 = เป็นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
  - 0 = เป็นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ

- กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร (INDUS 2)
  - 1 = เป็นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม
  - 0 = เป็นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ
- กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี(INDUS 3)
  - 1 = เป็นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี
  - 0 = เป็นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ
- กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ (INDUS 4)
  - 1 = เป็นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ
  - 0 = เป็นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ
- กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม (INDUS 5)
  - 1 = เป็นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม
  - 0 = เป็นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ
- กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค (INDUS 6)
  - 1 = เป็นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม
  - 0 = เป็นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ
- กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (INDUS 7)
  - 1 = เป็นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
  - 0 = เป็นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อศึกษา ผลกระทบของ คุณลักษณะ ของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้ง การเข้าประชุม ของคณะกรรมการบริษัทต่อคุ ณภาพกำไร (ระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ดังนี้

3.5.1 ทดสอบสมมติฐาน $H_1 – H_7$ เพื่อศึกษาคุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัทต่อคุณภาพกำไร (ระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร) โดยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม 1 ตัว กับตัวแปรอิสระมากกว่า 1 ตัว ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square : OLS) โดยแนวคิดของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

อิสระที่มีมากกว่า 1 ตัว กับตัวแปรตามเชิงปริมาณหรือตัวแปรตามต่อเนื่อง (Continuous Dependent Variable) และนำผลของความสัมพันธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ความถดถอยไปพยากรณ์ค่าตัวแปรตามด้วยค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ ศิริชัยพงษ์วิชัย (อ้างถึงในรสจรินทร์กุลศรีสอน, 2552, น.78) โดยสมการถดถอยแสดงได้ดังนี้

$$Y = \alpha + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 \ldots + \beta_k X_k + e$$

โดยที่

Y = ตัวแปรตาม

X_{1-k} = ตัวแปรอิสระหรือตัวแปรควบคุม ตัวที่1 - k

α = ค่าคงที่ (Constant) เป็นค่าที่ตัดกับแกนY

β = ความชัน (Slope) ของเส้นกราฟ

e = ค่าความผิดพลาด

3.5.2 อธิบายคุณลักษณะ ของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท จำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัทและคุณภาพกำไรระหว่างปี พ.ศ. 2550 - 2555 ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และด้วยวิธีการเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษา เรื่องผลกระทบของคุณลักษณะ ของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัทและจำนวนครั้งการเข้าประชุมของ คณะกรรมการบริษัท ต่อคุณภาพกำไร : กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ถึงการเปลี่ยนแปลงของ คุณลักษณะ ของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท จำนวนครั้งการเข้าประชุม ของคณะกรรมการบริษัท และคุณภาพกำไรในช่วงปี พ.ศ. 2550 –2555 และผลกระทบของคุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัทที่ มีต่อคุณภาพกำไร เพื่อหาข้อสรุปว่าคุณลักษณะ ของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้ง การเข้าประชุม ของคณะกรรมการบริษัท ส่งผลกระทบ ต่อคุณภาพกำไร หรือไม่ อย่างไร โดยขั้นตอนการศึกษาในครั้งนี้แยกเป็น 1) วิเคราะห์คุณลักษณะ ของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท จำนวนครั้ง การเข้าประชุม ของคณะกรรมการบริษัท ตัวแปรควบคุม และ คุณภาพกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ 2) ศึกษา ผลกระทบของคุณลักษณะ ของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัทและจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัท ต่อคุณภาพกำไร สำหรับข้อมูลที่ใช้ในการศึกษามาจาก ข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับบริษัทจดทะเบียนฯซึ่งได้มีการเปิดเผยต่อสาธารณะผ่านช่องทางรายงานประจำปีของบริษัท และแบบรายงานข้อมูลประจำปี (รายงาน 56-1) โดยมีผลการศึกษาดังนี้

4.1 วิเคราะห์คุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท จำนวนครั้งการเข้าประชุม ของคณะกรรมการบริษัท คุณภาพกำไร และตัวแปรควบคุมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และด้วยวิธีการ วิเคราะห์ความแปรปรวน ของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ซึ่งไม่รวมถึง บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ระหว่างปี พ.ศ. 2550–2555 เพื่อให้บริษัททั้งหมดที่ทำการศึกษาอยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน โดย ยกเว้นกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจ

การเงินที่ประกอบด้วยธนาคารและเงินทุนและหลักทรัพย์ กลุ่มกองทุน รวมทั้งกลุ่มประกันภัยและประกันชีวิต บริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการ บริษัทที่ไม่ได้มีรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุด ณ 30 ธันวาคม และ บริษัทที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วนในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น ส่งผลให้จำนวน ตัวอย่าง ที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 140 บริษัท โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา บรรยายลักษณะของข้อมูลที่เก็บรวบรวม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของคณะกรรมการบริษัทและคุณภาพกำไรในบริบทของประเทศไทยยังไม่พบว่ามีงานวิจัยใดที่พยายามอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของคุณสมบัติคณะกรรมการและคุณภาพกำไรตามช่วงเวลาที่เปลี่ยนไป (Longitudinal Study) และตามประเภทของอุตสาหกรรม (Cross-Sectional Study) ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance: One-Way ANOVA) ทั้งแบบระหว่างกลุ่ม (One-Way ANOVA between Groups) สำหรับประเภทอุตสาหกรรม และแบบวัดซ้ำ (One-Way Repeated Measures ANOVA) สำหรับช่วงเวลา เพื่อให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงในเรื่องดังกล่าวดังรายละเอียด

คำถามวิจัยที่ 1 : คุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัทเป็นอย่างไร

คำถามวิจัยนี้กำหนดขึ้นเพื่อ ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของ คุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัทระหว่างปี พ.ศ. 2550-2555 ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance: ANOVA)

คำถามวิจัยที่ 2 : คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2550 – 2555 เป็นอย่างไร

คำถามวิจัยนี้กำหนดขึ้น ศึกษาความเปลี่ยนแปลง ของคุณภาพกำไร ซึ่งวัดจากระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร ระหว่างปี พ.ศ. 2550 - 2555 ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance: ANOVA)

ตาราง 4.1 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ประเภทอุตสาหกรรม / ปี	ร้อยละ	รวม	2550	2551	2552	2553	2554	2555
1. เกษตรและอาหาร	12.1	102	17	17	17	17	17	17
2. ทรัพยากร	7.9	66	11	11	11	11	11	11
3. เทคโนโลยี	12.9	108	18	18	18	18	18	18
4. บริการ	18.6	156	26	26	26	26	26	26
5. สินค้าอุตสาหกรรม	13.6	114	19	19	19	19	19	19
6. สินค้าอุปโภคบริโภค	8.6	72	12	12	12	12	12	12
7. อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	26.3	222	37	37	37	37	37	37
รวม	**100**	**840**	**140**	**140**	**140**	**140**	**140**	**140**

ตาราง 4.1 บริษัทที่ศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์ (ร้อยละ 26.3) รองลงมาได้แก่กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค โดยบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมทรัพยากรมีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 7.9)

ตาราง 4.2 สถิติพรรณนารายการที่ใช้วัดตัวแปร (จำนวน 140 บริษัท : พ.ศ. 2550 – 2555)

	พ.ศ. 2550 - 2555				$\bar{x}$													
											Wilks'	INDUS	INDUS	INDUS	INDUS	INDUS	INDUS	INDUS	F
ตัวแปร	$\bar{x}$	Min	Max	SD	2550	2551	2552	2553	2554	2555	Lamda	1	2	3	4	5	6	7	
1. ตัวแปรอิสระ																			
1.1 คุณลักษณะของคณะกรรมการ (ร้อยละ)																			
IND	37.9	0.0**	80.0	10.01	35.7	36.3	37.6	39.1	39.3	39.5	.830*	34.8	43.2	39.0	36.4	37.0	35.1	39.7	8.173*
NEXDIR	65.6	27.3	100.0	14.66	64.4	64.5	65.1	66.4	66.3	66.7	.935	61.5	81.4	70.0	65.1	64.5	61.3	62.9	20.673*
INTBD	36.4	0	100.0	23.11	33.7	35.2	37.0	37.7	36.7	38.3	.868*	35.7	43.9	30.4	40.2	32.3	40.2	35.8	4.088*
BDEXP	35.5	0.0	87.5	18.5	33.6	34.8	35.9	36.3	35.5	36.6	.923	27.4	38.6	38.6	33.2	33.7	24.6	42.7	16.152
1.2 BDSIZE	11	5	25	3	11	11	11	11	11	11	.944	11	14	10	12	10	11	11	24.220*
1.3 MEEDIR	90.4	34.3	100.0	8.56	88.7	90.2	90.4	91.2	90.8	91.4	.896*	90.0	91.5	89.5	87.4	90.4	88.7	93.4	9.140*
2. ตัวแปรตาม																			
DAC	-.13	-2.3	1.5	.52	-.13	-.14	-.13	-.13	-.12	-.13	.954	.04	-.24	-.43	.04	-.19	-.14	-.11	12.151*
3. ตัวแปรควบคุม																			
1. Δ SIZE	.08	-1.4	1.5	.20	.06	.08	.04	.08	.13	.11	.841*	.10	.11	.05	.07	.05	.07	.12	2.903*
2. Δ LEV	.0	-1.2	1.2	.11	-.02	.00	.00	.01	.02	.00	.894	0.00	-.02	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	.475
3. PERFORM	.08	-.6	.75	.09	.07	.06	.07	.09	.08	.08	.890*	.13	.09	.08	.06	.05	.08	.07	8.462*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** ไม่เป็นไปตามนิยามกรรมการอิสระ

ตาราง 4.3 สถิติพรรณนารายการที่ใช้วัดตัวแปร: เชิงคุณภาพ (จำนวน 140 บริษัท : พ.ศ. 2550 –2555)

ตัวแปร	พ.ศ. 2550-2555	2550	2551	2552	2553	2554	2555	INUDS 1	INDUS 2	INDUS 3	INDUS 4	INDUS 5	INDUS 6	INDUS 7
1. ตัวแปรอิสระ (ร้อยละ)														
1.1 คุณลักษณะของคณะกรรมการ (ร้อยละ)														
BDCHAIR	78.1	77.1	74.3	77.1	77.9	80	82.1	65.7	78.8	88.9	82.1	56.1	95.8	80.6

ตาราง 4.2 และตาราง 4.3 แสดงคุณลักษณะข้อมูลเชิงปริมาณของตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม และตัวแปรควบคุม โดยตัวแปรอิสระประกอบด้วยคุณลักษณะของคณะกรรมการ ซึ่งวัดโดยสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (IND) สัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร (NEXDIR) การแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ (BDCHAIR) สัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่น (INTBD) และสัดส่วนกรรมการที่มี ความรู้ ทาง ด้านบัญชีหรือการเงิน (BDEXP) นอกจากนั้นตัวแปรอิสระอื่น ๆ จะประกอบด้วยขนาดของคณะกรรมการ (BDSIZE) และจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการ (MEEDIR) สำหรับตัวแปรตามคือรายการคงค้างภายใต้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (DAC) ส่วนตัวแปรควบคุมคือขนาดของบริษัท (ΔSIZE) ระดับการใช้เงินกู้ของบริษัท (ΔLEV) และประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัท (PERFORM)

ข้อมูลสถิติเชิงพรรณาแสดงให้เห็นว่าสัดส่วนกรรมการอิสระต่อกรรมการทั้งหมดโดยเฉลี่ยเป็นร้อยละ 38 มีบางบริษัทที่กรรมการทั้งหมดไม่เป็นอิสระ (Min = 0) และบริษัทที่มีกรรมการอิสระสูงถึงร้อยละ 80 (Max = 80) เมื่อพิจารณาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าค่อนข้างสูง แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนดังกล่าวในแต่ละบริษัทมีความแตกต่างกันในแต่ละปี เมื่อพิจารณาข้อมูลตามระยะเวลาพบว่าปี พ.ศ. 2555 มีสัดส่วนคณะกรรมการอิสระโดยเฉลี่ยสูงกว่าปีก่อน ๆ รองลงมาคือปี พ.ศ. 2554 พ.ศ. 2553 พ.ศ. 2552 พ.ศ. 2551 และ ปีพ.ศ. 2550 ตามลำดับ และสัดส่วนดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (จากร้อยละ 35.7 เป็น 39.5) และเมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว พบว่าสัดส่วนของกรรมการอิสระปี พ.ศ. 2555 พ.ศ. 2554 และ พ.ศ. 2553 มีสัดส่วนกรรมการอิสระสูงกว่าปี พ.ศ. 2550 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมถึงปีพ.ศ. 2555 พ.ศ. 2554 พ.ศ. 2553 และ พ.ศ. 2552 มีสัดส่วนกรรมการอิสระสูงกว่าปี พ.ศ. 2551 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน (ตารางภาคผนวก ก)

ข้อมูลรายอุตสาหกรรมพบว่าแต่ละอุตสาหกรรมมีสัดส่วนกรรมการอิสระต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน (ตาราง 4.2) โดยที่อุตสาหกรรมทรัพยากรมีสัดส่วนกรรมการอิสระสูงกว่าอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ รองลงมาได้แก่อุตสาหกรรมเทคโนโลยี อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค และอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารตามลำดับ โดยที่อุตสาหกรรมทรัพยากรมีสัดส่วนคณะกรรมการสูงกว่าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรมบริการ อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีสัดส่วนคณะกรรมการอิสระสูงกว่าอุตสาหกรรมกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรมบริการและอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน (ตารางภาคผนวก ก)

ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาของสัดส่วนของคณะกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารแสดงให้เห็นว่าโดยเฉลี่ยแล้วสัดส่วนของคณะกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารมีมากกว่าร้อยละ 50 โดยที่สัดส่วนต่ำสุดคือร้อยละ 27.3 และมีบางบริษัทที่คณะกรรมการทุกคนไม่เป็นผู้บริหาร เมื่อพิจารณาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าค่อนข้างสูงแสดงให้เห็นว่าสัดส่วนดังกล่าวในแต่ละบริษัทมีความแตกต่างกันในแต่ละปี เมื่อพิจารณาข้อมูลตามระยะเวลาพบว่าปี พ.ศ. 2555 มีสัดส่วนคณะกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารโดยเฉลี่ยสูงกว่าปีก่อน ๆ รองลงมาคือปี พ.ศ. 2553 พ.ศ. 2554 พ.ศ. 2552 พ.ศ. 2551 และปี พ.ศ. 2550 ตามลำดับ และสัดส่วนดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (จากร้อยละ 64.4 เป็น 66.7) อย่างไรก็ตามเมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ไม่พบว่าสัดส่วนของกรรมการอิสระมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 4.2)

ข้อมูลรายอุตสาหกรรมพบว่าแต่ละอุตสาหกรรมมีสัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 4.2) โดยที่อุตสาหกรรมทรัพยากรมีสัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารสูงกว่าอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ รองลงมาได้แก่อุตสาหกรรมเทคโนโลยี อุตสาหกรรมบริการ อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารและอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค ตามลำดับ โดยที่อุตสาหกรรมทรัพยากรมีสัดส่วนคณะกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารสูงกว่าอุตสาหกรรมอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่อุตสาหกรรมเทคโนโลยีมีสัดส่วนคณะกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารสูงกว่าอุตสาหกรรมกรรมสินค้าอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค และอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน (ตารางภาคผนวก ก)

ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาการแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการแสดงให้เห็นว่าบริษัทโดยส่วนใหญ่จะแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ (ตาราง 4.2) และลักษณะเช่นนี้มีแนวโน้มสูงขึ้นในทุก ๆ ปี สำหรับข้อมูลรายอุตสาหกรรมพบว่าอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคมีบริษัทที่มีการแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการมากที่สุด รองลงมาคืออุตสาหกรรมเทคโนโลยี อุตสาหกรรมบริการ อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง อุตสาหกรรมทรัพยากร อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร โดยอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมมีจำนวนบริษัทที่มีการแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการน้อยที่สุด

ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาของสัดส่วนของคณะกรรมการที่ไปเป็นกรรมการในบริษัทอื่นแสดงให้เห็นว่าโดยเฉลี่ยแล้วสัดส่วนของคณะกรรมการที่ไปเป็นกรรมการในบริษัทอื่นมีไม่มากนัก และมีบางบริษัทที่ไม่มีกรรมการคนใดไปเป็นกรรมการในบริษัทอื่น อย่างไรก็ตาม

พบว่ามีบางบริษัทที่กรรมการทุกคนไปเป็นกรรมการในบริษัทอื่นด้วย เมื่อพิจารณาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าค่อนข้างสูงแสดงให้เห็นว่าสัดส่วนดังกล่าวในแต่ละบริษัทมีความแตกต่างกันในแต่ละปี เมื่อพิจารณาข้อมูลตามระยะเวลาพบว่าปี พ.ศ. 2555 มีสัดส่วนคณะกรรมการที่ไปกรรมการในบริษัทอื่นโดยเฉลี่ยสูงกว่าปีก่อน ๆ รองลงมาคือปี พ.ศ. 2553 พ.ศ. 2552 พ.ศ. 2554 พ.ศ. 2551 และ ปีพ.ศ. 2550 ตามลำดับ และสัดส่วนดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (จากร้อยละ 33.7 เป็น 38.3) (ตาราง 4.2) และเมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว พบว่าสัดส่วนของกรรมการที่ไปเป็นกรรมการในบริษัทอื่นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยปี พ.ศ. 2553 และปี พ.ศ. 2552 มีสัดส่วนกรรมการที่ไปเป็นกรรมการในบริษัทอื่นสูงกว่าปี พ.ศ. 2550 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางภาคผนวก ก)

ข้อมูลรายอุตสาหกรรมพบว่าแต่ละอุตสาหกรรมมีสัดส่วนกรรมการที่ไปเป็นกรรมการในบริษัทอื่นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตาราง 4.2) โดยที่อุตสาหกรรมทรัพยากรมีสัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารสูงกว่าอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ รองลงมาได้แก่อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรมบริการ อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ตามลำดับ โดยที่อุตสาหกรรมทรัพยากรมีสัดส่วนคณะกรรมการที่ไปเป็นคณะกรรมการในบริษัทอื่นสูงกว่าอุตสาหกรรมเทคโนโลยี และอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่อุตสาหกรรมเทคโนโลยีมีสัดส่วนคณะกรรมการที่ไปเป็นกรรมการในบริษัทอื่นสูงกว่าอุตสาหกรรมบริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน (ตารางภาคผนวก ก)

ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาด้านสัดส่วนคณะกรรมการที่มีความรู้ความชำนาญด้านการบัญชีหรือการเงินแสดงให้เห็นว่ามีบางบริษัทที่จำนวนคณะกรรมการมีความรู้ด้านดังกล่าวน้อยมาก (ค่าต่ำสุดเท่ากับ 0) ในขณะที่บางบริษัทคณะกรรมการเกือบทั้งหมดมีความรู้ความชำนาญในด้านนี้ (ค่าสูงสุดเท่ากับร้อยละ 87.5) ยิ่งไปกว่านั้นจำนวนคณะกรรมการที่มีความรู้ในด้านนี้โดยเฉลี่ยมีจำนวนน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด (ค่าเฉลี่ยเพียงร้อยละ 35.5) และไม่พบการเปลี่ยนแปลงมากนักในสัดส่วนของจำนวนกรรมการที่ความรู้ในด้านดังกล่าวระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึงปี พ.ศ. 2555

ข้อมูลรายอุตสาหกรรมพบว่าสัดส่วนของจำนวนกรรมการที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านการบัญชีและการเงินโดยเฉลี่ยของบริษัทในอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์มีจำนวนสูงสุด รองลงมาได้แก่อุตสาหกรรมทรัพยากรและอุตสาหกรรมเทคโนโลยี อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมบริการ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร และอุตสาหกรรมสินค้า

อุปโภคบริโภค ตามลำดับ เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวไม่พบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ของสัดส่วนจำนวนกรรมการที่มีความรู้ความชำนาญด้านการบัญชีหรือการเงินระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2555 และระหว่างอุตสาหกรรม

ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาด้านความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการบริษัทแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการของบริษัทโดยส่วนใหญ่เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงิน (ตาราง 4.3) สำหรับข้อมูลรายอุตสาหกรรมพบว่ามีเพียงบางบริษัทในอุตสาหกรรมบริการ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร และอุตสาหกรรมเทคโนโลยีเท่านั้นที่มีกรรมการบางคนไม่มีความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงิน

ขนาดของคณะกรรมการบริษัทจะมีตั้งแต่ 5 ถึง 25 คน ขนาดของคณะกรรมการโดยเฉลี่ยชุดละ 11 คน เมื่อพิจารณาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (3) พบว่าค่อนข้างต่ำแสดงให้เห็นว่าขนาดของคณะกรรมการไม่มีความแตกต่างกันในแต่ละปี(ตาราง 4.2) เมื่อพิจารณาข้อมูลระยะยาวพบว่าไม่มีความแตกต่างกันของจำนวนคณะกรรมการในแต่ละปี และเมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวก็ไม่พบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อมูลรายอุตสาหกรรมพบว่าแต่ละอุตสาหกรรมมีจำนวนกรรมการที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 4.2) อุตสาหกรรมทรัพยากรมีจำนวนกรรมการมากกว่าอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ รองลงมาได้แก่อุตสาหกรรมบริการ ในขณะที่อุตสาหกรรมอื่น ๆ แทบจะไม่มีความแตกต่างกันของจำนวนกรรมการ โดยที่อุตสาหกรรมทรัพยากรมีจำนวนกรรมการสูงกว่าอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนั้นยังพบว่าอุตสาหกรรมบริการมีจำนวนกรรมการมากกว่าอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน และอุตสาหกรรมเกษตรและอหาหารมีจำนวนกรรมการมากกว่าอุตสาหกรรมเทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางภาคผนวก ก)

สัดส่วนการเข้าประชุมของคณะกรรมการ (MEEDIR) พบว่ามีตั้งแต่ร้อยละ 34 จนถึงกรรมการมีการเข้าประชุมทุกครั้ง ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วกรรมการเข้าประชุมค่อนข้างบ่อยครั้ง (ร้อยละ 90.4) เมื่อพิจารณาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (8.56) พบว่าค่อนข้างสูงซึ่งแสดงว่าสัดส่วนการเข้าประชุมของกรรมการในแต่ละปีมีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาข้อมูลรายปีพบว่าคณะกรรมการมีแนวโน้มที่จะเข้าประชุมในแต่ละปีบ่อยครั้งขึ้น (จากร้อยละ 88.7 เป็นร้อยละ 91.4) โดยที่ปี พ.ศ. 2555 มีสัดส่วนการเข้าประชุมของคณะกรรมการสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ปี พ.ศ. 2553 พ.ศ. 2554 พ.ศ. 2552 พ.ศ. 2551 และ พ.ศ. 2550 ตามลำดับ และเมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวพบว่าสัดส่วนการเข้าประชุมของคณะกรรมการในแต่ละปีมีความแตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ปี พ.ศ. 2555 และปี พ.ศ. 2553 มีสัดส่วนการเข้าประชุมของคณะกรรมการสูงกว่าปี พ.ศ. 2550 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางภาคผนวก ก)

ข้อมูลรายอุตสาหกรรมพบว่าแต่ละอุตสาหกรรมมีสัดส่วนการเข้าประชุมของคณะกรรมการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีสัดส่วนการเข้าประชุมของคณะกรรมการสูงกว่าทุกกลุ่มอุตสาหกรรมเว้นแต่อุตสาหกรรมทรัพยากรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และอุตสาหกรรมทรัพยากรมีสัดส่วนการเข้าประชุมของคณะกรรมการสูงกว่าอุตสาหกรรมบริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน (ตารางภาคผนวก ก)

งานวิจัยนี้ใช้ระดับเกณฑ์คงค้างภายใต้ดุลยพินิจของผู้บริหารเป็นตัววัดคุณภาพกำไร โดยพบว่าค่าต่ำสุดของเกณฑ์คงค้างภายใต้ดุลยพินิจของผู้บริหารคือ -2.3 ในขณะที่ค่าสูงสุดคือ 1.5 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .52 แสดงให้เห็นถึงว่าคุณภาพกำไรมีความแตกต่างกันระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึงปี พ.ศ. 2555 โดยค่าเฉลี่ยของคุณภาพกำไรคือ -.13 เมื่อพิจารณาข้อมูลตามระยะเวลาพบว่าปี พ.ศ. 2551 มีคุณภาพกำไรสูงกว่าปีอื่น ๆ โดยที่ปี พ.ศ. 2550 พ.ศ. 2552 พ.ศ. 2553 และ พ.ศ. 2555 มีคุณภาพกำไรเท่ากัน ในขณะที่ปี พ.ศ. 2554 มีคุณภาพกำไรต่ำกว่าปีอื่น ๆ และเมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวพบว่าคุณภาพกำไรในแต่ละปีไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 4.2)

ข้อมูลรายอุตสาหกรรมพบว่าแต่ละอุตสาหกรรมมีคุณภาพกำไรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่อุตสาหกรรมเทคโนโลยีมีคุณภาพกำไรสูงกว่าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมบริการ อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมอุปโภคบริโภค และอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามลำดับ และอุตสาหกรรมทรัพยากรมีคุณภาพกำไรสูงกว่าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารและอุตสาหกรรมบริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน (ตารางภาคผนวก ก)

นอกเหนือไปจากศึกษาการเปลี่ยนแปลงในคุณลักษณะของคณะกรรมการ ขนาดคณะกรรมการ การเข้าประชุมของกรรมการ คุณภาพกำไร และความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับคุณลักษณะ ขนาดและจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการแล้ว งานวิจัยนี้ใช้ตัวแปรควบคุมคือ ขนาดของกิจการ (วัดจากการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์รวมเทียบกับปีที่ผ่านมา) ระดับของการใช้เงินกู้ในการดำเนินธุรกิจ (วัดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพหนี้เทียบกับปีที่ผ่านมา) และประสิทธิภาพการดำเนินงาน (วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม) เพื่อควบคุมผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากตัวแปรดังกล่าวในการศึกษาด้วย

ข้อมูลสถิติเชิงพรรณาของขนาดกิจการแสดงให้เห็นว่าโดยเฉลี่ยบริษัทจะมีการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์รวมเพียงร้อยละ 8 และมีบางบริษัทที่มีการลดขนาดของสินทรัพย์ด้วย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของขนาดกิจการคือร้อยละ 20 แสดงให้เห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2550 ถึงปี พ.ศ. 2555 บริษัทมีการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์รวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาข้อมูลตามระยะเวลาพบว่าปี พ.ศ. 2554 มีการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์รวมสูงกว่าปีอื่น ๆ รองลงมาได้แก่ปี พ.ศ. 2555 พ.ศ. 2553 พ.ศ. 2551 พ.ศ. 2550 และปี พ.ศ. 2550 ตามลำดับ เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว พบว่าขนาดกิจการในแต่ละปีมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 4.2) โดยที่ปี พ.ศ. 2554 และปี พ.ศ. 2555 มีการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์รวมสูงกว่าปี พ.ศ. 2552 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางภาคผนวก ก)

สำหรับข้อมูลรายอุตสาหกรรมพบว่าแต่ละอุตสาหกรรมมีการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์รวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน โดยที่อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์รวมสูงกว่าอุตสาหกรรมเทคโนโลยี และอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางภาคผนวก ก)

งานวิจัยนี้พบว่ามีบางบริษัทที่มีการใช้คืนเงินกู้และโดยเฉลี่ยบางบริษัทไม่มีคืนเงินกู้หรือกู้เงินเพิ่มในช่วงปี พ.ศ. 2550 ถึงปี พ.ศ. 2555 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ร้อยละ 11 แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างกันของระดับการใช้เงินกู้ของบริษัทในช่วงเวลาดังกล่าว เมื่อพิจารณาข้อมูลตามระยะเวลาพบว่าปี พ.ศ. 2554 มีการเปลี่ยนแปลงของเงินกู้สูงกว่าปีอื่น ๆ รองลงมาได้แก่ปี พ.ศ. 2553 โดยที่ปีพ.ศ. 2551 พ.ศ. 2552 และปีพ.ศ. 2555บริษัทโดยส่วนใหญ่ไม่มีการกู้หรือคืนเงินกู้ และปี พ.ศ. 2550 บริษัทมีการคืนเงินกู้ เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวพบว่า ขนาดของการใช้เงินกู้ในแต่ละปีไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับข้อมูลรายอุตสาหกรรมพบว่าแต่ละอุตสาหกรรมไม่มีการเปลี่ยนแปลงในขนาดของเงินกู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน (ตาราง 4.2)

ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมแสดงให้เห็นว่าโดยเฉลี่ยบริษัทจะมีการผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมร้อยละ 8 และมีบางบริษัทที่มีผลขาดทุนในระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึงปี พ.ศ. 2555 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมคือร้อยละ 9 แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพการดำเนินงานในช่วงเวลาดังกล่าวแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาข้อมูลตามระยะเวลาพบว่าปี พ.ศ. 2553 มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมสูงกว่าปีอื่นๆ รองลงมาได้แก่ปี พ.ศ. 2554 พ.ศ. 2555 พ.ศ. 2552 พ.ศ. 2550 และปี พ.ศ. 2551 ตามลำดับ (ตาราง 4.2) เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว พบว่าผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมแต่ละปีมี

ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ปี พ.ศ. 2553 มีผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมสูงกว่าปี พ.ศ. 2551 และปี พ.ศ. 2552 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับข้อมูลรายอุตสาหกรรมพบว่าแต่ละอุตสาหกรรมมีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน โดยที่อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารมีผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมสูงกว่าอุตสาหกรรมเทคโนโลยี อุตสาหกรรมบริการ อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมอุปโภคบริโภค และอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางภาคผนวก ก)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า คุณลักษณะของคณะกรรมการมีความแตกต่างกันระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึงปี พ.ศ. 2555 โดยสัดส่วนกรรมการอิสระและสัดส่วนกรรมการที่ไปเป็นกรรมการในบริษัทอื่นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ในช่วงเวลาดังกล่าว เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของคณะกรรมการตามประเภทอุตสาหกรรมพบว่าคุณลักษณะของคณะกรรมการ โดยส่วนใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 นอกจากนี้ขนาดและสัดส่วนการเข้าประชุมของคณะกรรมการในแต่ละอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน ในขณะที่คุณภาพกำไรระหว่างปีที่ทำการศึกษาแทบจะไม่เปลี่ยนแปลง แต่เมื่อพิจารณาคุณภาพกำไรตามประเภทอุตสาหกรรมพบว่าคุณภาพกำไร ของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ขนาดและผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทั้งประเภทอุตสาหกรรมและระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึงปี พ.ศ. 2555

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนสามารถสรุปการเปลี่ยนแปลงในช่วงปี พ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2555 และการเปลี่ยนแปลงในแต่ละประเภทอุตสาหกรรมได้ดังนี้

ตาราง 4.4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรช่วงปี พ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2555 และตามประเภทอุตสาหกรรม

ตัวแปร	การเปลี่ยนแปลง ช่วงปี พ.ศ. 2550 - พ.ศ. 2555	การเปลี่ยนแปลง ตามประเภทอุตสาหกรรม
ตัวแปรอิสระ		
คุณลักษณะของคณะกรรมการ :		
IND	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
NEXDIR	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
INTBD	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
BDEXP	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
BDCHAIR	-	-
BDSIZE	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
MEEDIR	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ตัวแปรตาม		
DAC	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ตัวแปรควบคุม		
Δ SIZE	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
Δ LEV	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
PERFORM	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ผลกระทบของคุณลักษณะ ของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัทและจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัทต่อคุณภาพกำไร

ในส่วนนี้จะกล่าวถึงผลการทดสอบผลกระทบของคุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัทและจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัท รวมถึงตัวแปรควบคุมที่มีต่อคุณภาพกำไร โดยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple

Regression Analysis) ซึ่งในการวิจัยได้มีการทดสอบข้อมูลพบว่าข้อมูลมีการกระจายปกติและได้มีการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุม โดยใช้สถิติทดสอบ Pearson Correlation (ภาคผนวก ข) พบว่าโดยส่วนใหญ่ตัวแปรอิสระแต่ละคู่มีความสัมพันธ์กันเองอยู่ในระดับไม่สูงมากนัก จนทำให้เกิดความสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปรอิสระนอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้ VIF อีกครั้งพบว่า VIF ของตัวแปรอิสระมีค่าอยู่ระหว่าง 1-5 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวไม่มีความสัมพันธ์ต่อกันหรือมีความสัมพันธ์กันเองน้อย ดังนั้นเพื่อทำให้ทราบว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่ศึกษาสามารถพยากรณ์ตัวแปรตามได้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยจึงเลือกใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ เชิงชั้น ซึ่งมี 2 ชุดตัวแปรอิสระโดยมีแบบจำลองสำหรับการวิเคราะห์ (Models of Analysis) ดังนี้

แบบจำลอง 1

DAC = -.096 - .195INDUS2* - .368INDUS3* +.102INDUS4 - .117INDUS5 - .083INDUS6 - .064INDUS7 +.174SIZE +.162LEV +.356PERFORM + e

แบบจำลอง 2

DAC = -.530 - .292INDUS2* - .335INDUS3* + .101INDUS4 - .108INDUS5 – .014INDUS6 - .063INDUS7 + .159SIZE + .155LEV + .350PERFORM + .001IND + .002NEXDIR - .109BDCHAIR* + .001INTBD + .003 BDEXP* + .021BDSIZE* - .001MEEDIR + e

โดยที่ DAC = รายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร

INDUS 1 = X_7 แทนกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร

INDUS 2 = X_1 แทนกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร

INDUS 3 = X_2 แทนกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี

INDUS 4 = X_3 แทนกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ

INDUS 5 = X_4 แทนกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม

INDUS 6 = X_5 แทนกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค

INDUS 7 = X_6 แทนกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

SIZE = ขนาดกิจการ

LEV = ระดับของการใช้เงินกู้ในการดำเนินธุรกิจ

PERFORM = ประสิทธิภาพการดำเนินงาน

IND = สัดส่วนกรรมการอิสระ

NEXDIR = สัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร

BDCHAIR = การรวมหรือแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ

INTBD = สัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่น

BDEXP = สัดส่วนกรรมการที่มีความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงิน

BDSIZE = ขนาดของคณะกรรมการบริษัท

MEEDIR = จำนวนครั้งการเข้าประชุมของกรรมการ

ตาราง 4.5 การวิเคราะห์ถดถอยแบบเชิงชั้นผลกระทบของคุณลักษณะ ขนาด และจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการต่อคุณภาพกำไร

ตัวแปร	แบบจำลอง 1		แบบจำลอง 2	
	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยที่ไม่ปรับมาตรฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยที่ปรับมาตรฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยที่ไม่ปรับมาตรฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยที่ปรับมาตรฐาน
ตัวแปรควบคุม				
X_1	-0.195	-.084*	-0.292	-.126*
X_2	-0.368	-.238*	-0.335	-.217*
X_3	0.102	0.076	0.101	0.076
X_4	-0.117	-0.071	-0.108	-0.066
X_5	-0.083	-0.045	-0.014	-0.008
X_6	-0.064	-0.055	-0.063	-0.054
ΔSIZE	0.174	0.066	0.159	0.06
ΔLEV	0.162	0.035	0.155	0.034
PERFORM	0.356	0.062	0.35	0.061
คุณลักษณะคณะกรรมการ				
IND			0.001	0.014
NEXDIR			0.002	0.065
BDCHAIR			-0.109	-.087*
INTBD			0.001	0.032
BDEXP			0.003	.123*
BDSIZE			0.021	.109*
MEEDIR			-0.001	-0.009
ค่าคงที่	-0.096		-0.53	
R^2		0.082		0.112
ΔR^2		0.082		0.03
F		8.225		6.476
Sig. F		0		0

ตาราง 4.5 ในแบบจำลองที่ 1 พบว่าตัวแปรควบคุมทั้ง 4 ตัวแปร ได้แก่ ประเภทอุตสาหกรรม (X_1-X_6) ขนาดของกิจการ (ΔSIZE) ระดับของการใช้เงินกู้ในการดำเนินธุรกิจ (ΔLEV) และประสิทธิภาพการดำเนินงาน (PERFORM) อธิบายความแปรปรวนของคุณภาพกำไร (DAC) ได้ร้อยละ 8.2 ในแบบจำลองที่ 2 เมื่อเพิ่มข้อมูลของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร ได้แก่ คุณลักษณะคณะกรรมการบริษัท (IND, NEXDIR, BDCHAIR, INTBD และ BDEXP) ขนาดของคณะกรรมการบริษัท (BDSIZE) และจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัท (MEEDIR) พบว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุมอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพกำไรได้ร้อยละ 11.2 และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุมแต่ละตัวกับคุณภาพกำไร พบว่าตัวแปรประเภทอุตสาหกรรม (อุตสาหกรรมทรัพยากรและอุตสาหกรรมเทคโนโลยี) คุณลักษณะคณะกรรมการบริษัท (สัดส่วนกรรมการที่มีความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงิน และ การแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ) และขนาดของคณะกรรมการ เป็นตัวทำนายคุณภาพกำไรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประเภทอุตสาหกรรมเป็นตัวทำนายได้มากที่สุด รองลงมาคือ สัดส่วนกรรมการที่มีความรู้ความชำนาญทางการบัญชีหรือการเงิน ขนาดกิจการและการแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ ตามลำดับ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้สมการพยากรณ์คุณภาพกำไร ดังนี้ DAC = -.530 - .292X_1 - .335X_2 + .101X_3 - .108X_4 - .014X_5 - .063X_6 + .159ΔSIZE + .155ΔLEV + .350PERFORM + .001IND + .002NEXDIR - .109BDCHAIR + .001 INTBD + .003 BDEXP + .021BDSIZE - .001MEEDIR

1. จากสมการพยากรณ์ แทนการแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ (BDCHAIR) = 1 ส่วนค่าของตัวแปรอื่น ๆ ให้ถือว่าเป็นค่าคงที่ จะได้สมการพยากรณ์ดังนี้ DAC = -.639 - .292X_1 - .335X_2 + .101X_3 - .108X_4 - .014X_5 - .063X_6 + .159ΔSIZE + .155ΔLEV + .350PERFORM + .001IND + .002NEXDIR + .001 INTBD + .003 BDEXP + .021BDSIZE - .001MEEDIR

เมื่อแทน การแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ (BDCHAIR) = 0 ส่วนค่าของตัวแปรอื่น ๆ ให้ถือว่าเป็นค่าคงที่ จะได้สมการพยากรณ์คือ DAC = -.530 - .292X_1 - .335X_2 + .101X_3 - .108X_4 - .014X_5 - .063X_6 + .159ΔSIZE + .155ΔLEV + .350PERFORM + .001IND + .002NEXDIR + .001 INTBD + .003 BDEXP + .021BDSIZE - .001MEEDIR

การแปรผลตัวแปรหุ่นการแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ (BDCHAIR)

เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพกำไร (DAC) ระหว่างการแยกตำแหน่งกับการรวมตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ พบว่าคุณภาพกำไรโดยเฉลี่ยของบริษัทที่มีการแยกตำแหน่ง (BDCHAIR = 1) จะสูงกว่าบริษัทที่มีการรวมตำแหน่งดังกล่าวไว้ในคนเดียวกัน (-.530 น้อยกว่า -.109)

2. จากสมการพยากรณ์

1) แทนอุตสาหกรรมทรัพยากร (X_1) = 1 และอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ = 0 ส่วนค่าของตัวแปรอื่นๆให้ถือว่าเป็นค่าคงที่จะได้สมการพยากรณ์คือ DAC = -.822 + .159ΔSIZE + .155ΔLEV + .350PERFORM + .001IND + .002NEXDIR - .109BDCHAIR + .001 INTBD + .003 BDEXP + .021BDSIZE - .001MEEDIR

2) แทนอุตสาหกรรมเทคโนโลยี (X_2) = 1 และอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ = 0 ส่วนค่าของตัวแปรอื่น ๆ ให้ถือว่าเป็นค่าคงที่จะได้สมการพยากรณ์ คือ DAC = -.865 + .159ΔSIZE + .155ΔLEV + .350PERFORM + .001IND + .002NEXDIR - .109BDCHAIR + .001 INTBD + .003 BDEXP + .021BDSIZE - .001MEEDIR

3) แทนอุตสาหกรรมบริการ (X_3) = 1 และอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ = 0 ส่วนค่าของตัวแปรอื่น ๆ ให้ถือว่าเป็นค่าคงที่ จะได้สมการพยากรณ์ คือ DAC = -.429 + .159ΔSIZE + .155ΔLEV + .350PERFORM + .001IND + .002NEXDIR - .109BDCHAIR + .001 INTBD + .003 BDEXP + .021BDSIZE - .001MEEDIR

4) แทนอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม (X_4) = 1 และอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ = 0 ส่วนค่าของตัวแปรอื่น ๆ ให้ถือว่าเป็นค่าคงที่จะได้สมการพยากรณ์ คือ DAC = -1.209 + .199ΔSIZE + .174ΔLEV + .388PERFORM + .001IND + .002NEXDIR - .116BDCHAIR + .001 INTBD + .655 BDEXP + .013BDSIZE + .0004MEEDIR

5) แทนอุตสาหกรรมสินค้าอุ ปโภคบริโภค (X_5) = 1 และอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ = 0 ส่วนค่าของตัวแปรอื่น ๆ ให้ถือว่าเป็นค่าคงที่จะได้สมการพยากรณ์คือ DAC = -.544 + .159ΔSIZE + .155ΔLEV + .350PERFORM + .001IND + .002NEXDIR - .109BDCHAIR + .001 INTBD + .003 BDEXP + .021BDSIZE - .001MEEDIR

6) แทนอุตสาหกรรม อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (X_6) = 1 และอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ = 0 ส่วนค่าของตัวแปรอื่น ๆ ให้ถือว่า เป็นค่าคงที่จะได้สมการพยากรณ์คือดังนี้

DAC = -.593 + .159ΔSIZE + .155ΔLEV + .350PERFORM + .001IND + .002NEXDIR - .109BDCHAIR + .001 INTBD + .003 BDEXP + .021BDSIZE - .001MEEDIR

7) แทน X_1ถึง $X_6 = 0$ ส่วนค่าของตัวแปรอื่น ๆ ให้ถือว่าเป็นค่าคงที่จะได้สมการพยากรณ์คือ DAC_7 = -.530 + .159ΔSIZE + .155ΔLEV + .350PERFORM + .001IND + .002NEXDIR - .109BDCHAIR + .001 INTBD + .003 BDEXP + .021BDSIZE - .001MEEDIR

ตาราง 4.6 แสดงการเปรียบเทียบคุณภาพกำไรระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรมจากสมการพยากรณ์

DAC	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6
	-.822	-.865	-.429	-.638	-.544	-.593
X_7	-.530	-.530	-.530	-.530	-.530	-.530
Δ	-0.292	-.335	.101	-0.108	-0.014	-.063

ตาราง 4. 6 สรุปได้ว่าเมื่อตัวแปรอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คุณภาพกำไรโดยเฉลี่ยของบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมทรัพยากรมีคุณภาพสูงสุด ในขณะที่บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการกำไรมีคุณภาพต่ำที่สุด

คำถามวิจัยที่ 3 : คุณลักษณะ ของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้ง การเข้าประชุม ของคณะกรรมการบริษัท ของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรหรือไม่ อย่างไร

คำถามวิจัยนี้กำหนดขึ้นเพื่อศึกษาถึง ผลกระทบของ คุณลักษณะ ของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้ง การเข้าประชุม ของคณะกรรมการบริษัทที่มีต่อคุณภาพกำไร ซึ่งวัดจากระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร ระหว่างปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2555

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุแบบเชิงชั้นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตามตาราง 4.5 แยกตามสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานการวิจัย H_1: สัดส่วนกรรมการอิสระส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

จากสมมติฐานการศึกษาดังกล่าว สามารถกำหนดสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

$H1_0$: สัดส่วนกรรมการอิสระไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

$H1_1$: สัดส่วนกรรมการอิสระส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สัดส่วนกรรมการอิสระ (IND) ส่งผลกระทบอย่างไม่มีนัยสำคัญต่อระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหารซึ่งเป็นตัวแทนในการวัดคุณภาพกำไร แสดงให้เห็นว่า สัดส่วนกรรมการอิสระ ส่งผลกระทบต่อ คุณภาพกำไร อย่างไม่มีนัยสำคัญ จึงตอบรับ $H1_0$ โดยปฏิเสธ $H1_1$

สมมติฐานการวิจัย H_2: สัดส่วนกรรมการที่ ไม่เป็นผู้บริหาร ส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

จากสมมติฐานการศึกษาดังกล่าว สามารถกำหนดสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

$H2_0$: สัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

$H2_1$: สัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สัดส่วนกรรมการที่ ไม่เป็นผู้บริหา ร (NEXDIR) ส่งผลกระทบอย่างไม่มีนัยสำคัญต่อระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรอย่างไม่มีนัยสำคัญ จึงตอบรับ $H2_0$ โดยปฏิเสธ $H2_1$

สมมติฐานการวิจัย H_3: การแยกตำแหน่งประธานกรรมการและ กรรมการผู้จัดการส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

จากสมมติฐานการศึกษาดังกล่าว สามารถกำหนดสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

$H3_0$: การแยกตำแหน่งประธานกรรมการและ กรรมการผู้จัดการไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

$H3_1$: การแยกตำแหน่งประธานกรรมการและ กรรมการผู้จัดการส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การแยกตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการการผู้จัดการ (BDCHAIR) ส่งผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร แสดงให้เห็นว่ากา รแยกตำแหน่งประธานกรรมการและ กรรมการการผู้จัดการส่งผลกระทบในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพกำไรอย่าง มีนัยสำคัญ เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพกำไร (DAC) ระหว่างการแยกตำแหน่งกับการรวมตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการพบว่าคุณภาพกำไรโดยเฉลี่ยของบริษัทที่มีการแยกตำแหน่งจะสูงกว่าบริษัทที่มีการรวมตำแหน่งดังกล่าวไว้ในคนเดียวกัน จึงตอบรับ $H3_1$ โดยปฏิเสธ $H3_0$

สมมติฐานการวิจัย H_4: สัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัท อื่นส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

จากสมมติฐานการศึกษาดังกล่าว สามารถกำหนดสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

$H4_0$: สัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัท อื่นไม่ส่งผลกระทบต่อ คุณภาพกำไร

$H4_1$: สัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่นส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัท อื่น (INTBD) ส่งผลกระทบอย่างไม่มีนัยสำคัญต่อระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่นส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรอย่างไม่มีนัยสำคัญ จึงตอบรับ $H4_0$ โดยปฏิเสธ $H4_1$

สมมติฐานการวิจัย H_5: สัดส่วนกรรมการที่มี ความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงินส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

จากสมมติฐานการศึกษาดังกล่าว สามารถกำหนดสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

$H5_0$: สัดส่วนกรรมการที่มี ความรู้ความชำนาญ ด้านบัญชีการเงิน ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

$H5_1$: สัดส่วนกรรมการที่มีความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงินส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าสัดส่วนกรรมการที่มี ความรู้ด้านบัญชีหรือการเงิน (BDEXP) ส่งผลกระทบในเชิงบวกอย่างมีนัยต่อระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนกรรมการที่มี ความรู้ด้านบัญชีหรือการเงิน ส่งผลกระทบในทิศทางตรงกันข้ามกับคุณภาพกำไรอย่างมีนัยสำคัญ จึงตอบรับ $H5_1$ โดยปฏิเสธ $H5_0$

สมมติฐานการวิจัย H_6: ขนาดของคณะกรรมการ บริษัทส่งผลกระทบต่อ คุณภาพกำไร

จากสมมติฐานการศึกษาดังกล่าว สามารถกำหนดสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

$H6_0$: ขนาดของคณะกรรมการบริษัทไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

$H6_1$: ขนาดของคณะกรรมการบริษัทส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าค่า ขนาดของคณะกรรมการ บริษัท (BDSIZE) ส่งผลกระทบในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร แสดงให้เห็นว่าขนาดของคณะกรรมการ บริษัทส่งผลกระทบในทิศทางตรงกันข้ามกับคุณภาพกำไรอย่างมีนัยสำคัญ จึงตอบรับ $H6_1$ โดยปฏิเสธ $H6_0$

สมมติฐานการวิจัย H_7: จำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมของกรรมการ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

จากสมมติฐานการศึกษาดังกล่าว สามารถกำหนดสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

$H7_0$: จำนวนครั้ง การเข้า ร่วม ประชุมของกรรมการ ไม่ส่งผลกระทบต่อ คุณภาพกำไร

$H7_1$: จำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมของกรรมการส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าจำนวนครั้ง การเข้า ร่วม ประชุมของกรรมการบริษัท (MEEDIR) ส่งผลกระทบอย่างไม่มีนัยสำคัญต่อระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร แสดงให้เห็นว่า ขนาดของคณะกรรมการ บริษัทส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรอย่างไม่มีนัยสำคัญ จึงตอบรับ $H7_0$ โดยปฏิเสธ $H7_1$

จากผลการทดสอบสมมติฐาน สามารถสรุปผลการทดสอบได้ดังนี้

ตาราง 4.7 ตารางสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

คำถามวิจัย : คุณลักษณะ ของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัทและจำนวนครั้ง การเข้าประชุม ของคณะกรรมการบริษัท ของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรหรือไม่ อย่างไร

สมมติฐานการวิจัย	ทิศทางความสัมพันธ์	สรุปผล
H_1: สัดส่วนกรรมการอิสระส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร	ทิศทางเดียวกัน (+)	ปฏิเสธสมมติฐาน
H_2: สัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร	ทิศทางเดียวกัน (+)	ปฏิเสธสมมติฐาน
H_3: การแยกตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการการผู้จัดการส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร	ทิศทางตรงกันข้าม(-)	ยอมรับสมมติฐาน
H_4: สัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่นส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร	ทิศทางเดียวกัน (+)	ปฏิเสธสมมติฐาน
H_5:สัดส่วนกรรมการที่มีความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงิน	ทิศทางเดียวกัน (+)	ยอมรับสมมติฐาน
H_6:ขนาดของคณะกรรมการบริษัทส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร	ทิศทางเดียวกัน (+)	ยอมรับสมมติฐาน
H_7:จำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมของกรรมการส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร	ทิศทางเดียวกัน (+)	ปฏิเสธสมมติฐาน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประจักษ์ (Empirical Research) ที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาผลกระทบของคุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัทและจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัทต่อคุณภาพกำไร กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีคำถามวิจัยและสมมติฐานในการวิจัยซึ่งได้มีการพัฒนามาจากจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยในบทนี้จะเป็นการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ให้ข้อเสนอแนะถึงการนำผลการวิจัยไปใช้ รวมทั้งแนะนำถึงแนวทางการวิจัยที่ควรทำต่อไป

5.1 สรุปผลการวิจัย

คำถามวิจัยที่ 1 : คุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัทเป็นอย่างไร

คำถามวิจัยนี้กำหนดขึ้นเพื่อ ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของ คุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัทระหว่างปี พ.ศ. 2550 - 2555 ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งโดยส่วนใหญ่แต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมมีจำนวนคณะกรรมการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ แต่ โดยเฉลี่ยประมาณ 11 คนต่อคณะ และในช่วงปีที่ศึกษาจำนวนกรรมการเฉลี่ยมีจำนวนเท่ากันทุกปี นอกจากนี้เกือบครึ่งหนึ่งของคณะกรรมการบริษัทเป็นกรรมการอิสระและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและสัดส่วนกรรมการอิสระมีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งประเภทอุตสาหกรรมและช่วงปีที่ศึกษา ในขณะที่คณะกรรมการบริษัทโดยส่วนใหญ่เป็นกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารและมี ความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติในแต่ ละกลุ่มอุตสาหกรรม ซึ่งกลุ่มประชากรที่ศึกษา มีกรรมการบริษัทที่ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในบริษัทอื่นด้วยในสัดส่วนที่ไม่มากแต่ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และมีสัดส่วนที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติทั้งประเภทอุตสาหกรรมและช่วงปีที่ศึกษา ในขณะที่ โดยส่วนใหญ่ ประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ ของกลุ่มประชากร เป็นบุคคลคนละคนกัน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น รวมถึง เกือบครึ่งหนึ่งคณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงินและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแต่ไม่มาก และในแง่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทพบว่า คณะกรรมการบริษัทให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมประชุมสูงมาก และการเข้าร่วมประชุมของกรรมการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งประเภทอุตสาหกรรมและช่วงปีที่ศึกษา

คำถามวิจัยที่ 2 : คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2550 – 2555 เป็นอย่างไร

คำถามวิจัยนี้กำหนดขึ้นเพื่อ ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของ คุณภาพกำไร ซึ่งวัดจากระดับ รายการ คงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร ระหว่างปี พ.ศ. 2550 – 2555 ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า ระดับรายการคงค้างที่อยู่ภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหารอยู่ในระดับต่ำและมีแนวโน้ม คงที่ในช่วงที่ศึกษา แต่คุณภาพกำไรของ แต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำถามวิจัยที่ 3 : คุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัท ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรหรือไม่ อย่างไร

สมมติฐานการวิจัย H_1: สัดส่วนกรรมการอิสระส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ แบบเชิงชั้น พบว่าสัดส่วนกรรมการอิสระ (IND) ส่งผลกระทบในทิศทางเดียวกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญต่อระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหารซึ่งเป็นตัวแทนในการวัดคุณภาพกำไร ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานการวิจัย H_2: สัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ แบบเชิงชั้น พบว่าสัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร (NEXDIR) ส่งผลกระทบในทิศทางเดียวกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญต่อระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานการวิจัย H_3: การแยกตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการการผู้จัดการส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ แบบเชิงชั้น พบว่า การแยกตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการการผู้จัดการ (BDCHAIR) ส่งผลกระทบในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานการวิจัย H_4: สัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่นส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ แบบเชิงชั้น พบว่า สัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่น (INTBD) ส่งผลกระทบในทิศทางเดียวกันอย่างไม่มีนัยสำคัญต่อระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานการวิจัย H_5: สัดส่วนกรรมการที่มี ความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงิน ส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุพบว่า สัดส่วนกรรมการที่มีความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงิน (BDEXP) ส่งผลกระทบในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานการวิจัย H_6: ขนาดของคณะกรรมการบริษัทส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุพบว่าขนาดของคณะกรรมการบริษัท (BDSIZE) ส่งผลกระทบในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานการวิจัย H_7: จำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมของกรรมการส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุพบว่าจำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมของกรรมการบริษัท (MEEDIR) ส่งผลกระทบอย่างไม่มีนัยสำคัญต่อระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการทดสอบสมมติฐาน สามารถสรุปได้ว่า คุณลักษณะคณะกรรมการบริษัท (สัดส่วนกรรมการที่มี ความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงิน และ การแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ) และขนาดคณะกรรมการส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับคงค้างภายได้ดุลพินิจของผู้บริหาร

5.2 การอภิปรายผล

คำถามวิจัยที่ 1 : คุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัทเป็นอย่างไร

คำถามวิจัยที่ 2 : คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2550 – 2555 เป็นอย่างไร

จากผลการศึกษาพบที่ว่า คุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัทและการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการบริษัท มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงปีที่ศึกษาและมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทั้งประเภทอุตสาหกรรมและช่วงระยะเวลาที่ศึกษา แสดงให้เห็นว่ากลุ่มประชากรที่ศึกษาเริ่มให้ความสำคัญกับการถือปฏิบัติตามแนวการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน พ.ศ. 2549 นอกจากนี้คุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัทและการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการขึ้นอยู่กับประเภทของอุตสาหกรรม แต่ในขณะที่ ระดับรายการคงค้างที่อยู่ภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหารอยู่ในระดับต่ำ มีแนวโน้มคงที่และมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในแต่ละ ประเภทอุตสาหกรรม แสดงให้เห็นว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2555 คุณภาพกำไรเกือบไม่เปลี่ยนแปลงแม้จะมีการปฏิบัติตามแนวการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพิ่มมากขึ้นก็ตาม นอกจากนี้คุณภาพกำไรของกิจการขึ้นอยู่กับประเภทของอุตสาหกรรมเป็นสำคัญ

คำถามวิจัยที่ 3 : คุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัท ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรหรือไม่ อย่างไร

1. ผลการศึกษาของผลกระทบความเป็นอิสระของกรรมการที่มีต่อคุณภาพกำไร

จากข้อค้นพบสัดส่วนกรรมการอิสระส่งผลกระทบในเชิงบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญต่อระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหารซึ่งเป็นตัววัดคุณภาพกำไร ซึ่งเมื่อพิจาณาจากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพบว่ามีค่าต่ำมาก (.001) แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนกรรมการอิสระเกือบจะไม่ส่งผลกระทบต่อระดับรายการคงค้างของผู้บริหารเลย ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับผลงานวิจัยในอดีตของ Abdullah & Nasir (2004) ที่พบว่าความเป็นอิสระคณะกรรมการบริษัทไม่มีความสำคัญต่อระดับการจัดการรายการคงค้าง และ Agrawal & Chadha (2005) ที่พบว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัทไม่เกี่ยวข้องกับความน่าจะเป็นในการปรับปรุงกำไรของบริษัทแต่อย่างใด แต่ข้อค้นพบดังกล่าวไม่สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ Anderson, Deli & Gillan (2003) ที่พบว่าเมื่อคณะกรรมการบริษัทมีความเป็นอิสระทำให้การเสนอเนื้อหาข้อมูลกำไรเพิ่มขึ้น Niu (2006) ที่พบว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัททำให้รายการคงค้างที่ผิดปกติลดลง

(คุณภาพกำไรสูงขึ้น) และ Dimitropoulos & Asteriou (2010) ที่พบว่ากรรมการที่มาจากภายนอกส่งผลกระทบต่อความสามารถในให้ข้อมูลกำไรในเชิงบวก

ข้อค้นพบในงานวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับแนวคิดการกำกับดูแลกิจการที่เห็นว่าการกำกับดูแลกิจการเป็นกลไกหรือเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยบรรเทาปัญหาตัวแทน (Agency Problem) โดยการควบคุมพฤติกรรม อันไม่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร เช่น การหาประโยชน์ใส่ตัว การขโมยหรือยักยอกทรัพยากรของกิจการ คณะกรรมการบริษัทเป็นกลไกหนึ่งภายใต้แนวคิดการกำกับดูแลกิจการโดยเห็นว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัทเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการควบคุมพฤติกรรมดังกล่าวของผู้บริหาร ซึ่งการที่ได้ข้อค้นพบผลวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นไปได้ว่าในการประชุมคณะกรรมการบริษัทมุ่งเน้นในด้านการดำเนินงานในระยะยาวแทนที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงาน ทำให้ปัญหาของรายละเอียดการรายงานทางการเงินจึงอาจจะไม่เป็นรายการที่สำคัญในวาระการประชุมคณะกรรมการบริษัท หรืออาจเป็นไปได้ว่าการแต่งตั้งกรรมการอิสระโดยไม่มีความสัมพันธ์กับผู้บริหารหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่เพื่อให้ได้กรรมการอิสระที่มีความเป็นอิสระอย่างแท้จริงอาจเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก เนื่องจาก กรรมการบริษัทได้รับ แต่งตั้งจากการประชุมผู้ถือหุ้นซึ่งตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 70 กำหนดให้ผู้ถือหุ้นมีคะแนนเสียงเท่ากับจำนวนหุ้นที่ตนถือครอง ในขณะที่ประเทศไทยมีโครงสร้างผู้ถือหุ้นในลักษณะกระจุกตัว (Concentrated Ownership Structure) กล่าวคือบริษัทมีผู้ถือหุ้นรายหนึ่งหรือหลายรายมีจำนวนหุ้นและสิทธิ์ออกเสียงที่มีสาระสำคัญโดยเรียกว่า ผู้มีอำนาจควบคุมกิจการ (Controlling shareholders) ซึ่งโดยส่วนใหญ่ผู้มีอำนาจควบคุมมักจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการบริหารและกำหนดนโยบายของบริษัท เช่น ทำหน้าที่เป็นผู้บริหาร เหตุดังกล่าวอาจช่วยให้ผลการดำเนินงานของกิจการมีผลกำไรมาขึ้นเนื่องจากมีการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพโดยผู้ถือหุ้นรายใหญ่ (อัญญา ขันธวิทย์ และคนอื่น ๆ, 2552,น. 72, 507, 560 -561)

แต่หากมองอีกมุมหนึ่งการที่ผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมมีอำนาจหรืออิทธิพลเหนือผู้บริหาร หรือเข้ามาทำหน้าที่เป็นผู้บริหารทำให้ในบางครั้งการกระทำหรือการตัดสินใจของผู้บริหารจะคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้มีอำนาจควบคุมเป็นสำคัญ แม้การตัดสินใจหรือการกระทำนั้นอาจส่งผลเสียแก่มูลค่ากิจการโดยรวมหรือกระทบต่อความมั่งคั่งของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย เหตุดังกล่าวนำไปสู่การตักตวงผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมโดยเอาเปรียบผู้ถือหุ้นส่วนน้อย ในขณะที่ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยซึ่งถือหุ้นในสัดส่วนที่ต่ำไม่มีเสียงมากพอที่จะทัดทานอำนาจของผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมได้ จากเหตุดังกล่าวทำให้คณะกรรมการบริษัทของกิจการที่มีโครงสร้างผู้ถือหุ้นในลักษณะกระจุกตัวอาจถูกครอบงำโดยผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุม ทำให้กรรมการบริษัทขาดความเป็นอิสระอย่างแท้จริงในการปฏิบัติหน้าที่ หรือกรรมการบริษัทไม่ได้เป็นตัวแทนของผู้

ถือหุ้นทุกคนแต่เป็นตัวแทนเฉพาะผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่มีอำนาจควบคุม จึงอาจกล่าวได้ว่าโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่มีลักษณะกระจุกตัวก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างผู้ถือหุ้นรายใหญ่กับผู้ถือหุ้นรายย่อยมิใช่ระหว่างผู้บริหารกับผู้ถือหุ้น ประกอบกับ โครงสร้างของกลุ่มธุรกิจในประเทศไทยโดยส่วนใหญ่เอื้อให้ผู้บริหารสามารถควบคุมและใช้อำนาจกับทุกบริษัทของกลุ่มธุรกิจเดียวกัน (อัญญา ขันธวิทย์ และคนอื่น ๆ, 2552,น. 72, 507, 560 -561) ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ Klein (2006) ที่เห็นว่าโครงสร้างของคณะกรรมการ บริษัทจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นหากเป็นอิสระจากผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจควบคุม จากสาเหตุข้างต้นจึงทำให้ผลการวิจัยไม่พบผลกระทบที่มีนัยสำคัญระหว่างสัดส่วนกรรมการอิสระกับระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร

2. ผลการศึกษาของผลกระทบของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารที่มีต่อคุณภาพกำไร

พบว่า สัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารส่งผลกระทบในเชิงบวกอย่าง ไม่มีนัยสำคัญต่อระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริษัท เช่นกัน ผลการศึกษานี้ขัดแย้งกับผลงานวิจัยในอดีตของ Jaggi, Leung & Gul (2009) ที่พบว่าเมื่อคณะกรรมการบริษัทมีสัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารสูงขนาดของรายการคงค้างที่อยู่ภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหารจะต่ำ ข้อค้นพบในงานวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับแนวคิดการกำกับดูแลกิจการที่เห็นว่า กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารช่วยเพิ่มกลไกการตรวจสอบผู้บริหาร โดยทำหน้าที่กำกับดูแลและติดตามการทำหน้าที่ของฝ่ายจัดการ ซึ่งการที่ได้ข้อค้นพบผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นไปได้ว่าการแต่งตั้งกรรมการ โดยไม่มีความสัมพันธ์กับผู้บริหารหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่เป็นเรื่องที่ทำได้ยากเนื่องมาจากโครงสร้างผู้ถือหุ้นมีลักษณะกระจุกตัว ทำให้คณะกรรมการบริษัทที่ได้รับแต่งตั้งโดยส่วนใหญ่เป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือผู้มีส่วนได้เสียเฉพาะกลุ่ม กรรมการบริษัท จึงอาจถูก ควบคุม โดยผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมจึงไม่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของการเป็นกรรมการ อย่างแท้จริง ทำให้ผลการวิจัยพบว่าสัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร ส่งผลกระทบอย่างไม่มีนัยสำคัญต่อ ระดับของรายการคงค้างที่อยู่ภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร

3. ผลการศึกษาของผลกระทบ การแยกตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการการผู้จัดการที่มีต่อคุณภาพกำไร

พบว่า การแยกตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการการผู้จัดการ ส่งผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญกับระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร กล่าวคือ บริษัทซึ่ง ผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการการผู้จัดการมิใช่บุคคลคนเดียวกันจะส่งผลให้คุณภาพกำไรของกิจการ สูงกว่าบริษัทที่มีการรวมตำแหน่งดังกล่าวไว้ในคนเดียวกัน ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับผลงานวิจัยในอดีตของ Anderson, Deli & Gillan (2003) ที่พบว่าการแยกตำแหน่งกรรมการผู้จัดการกับตำแหน่งประธานกรรมการทำให้องค์กรนำเสนอเนื้อหาข้อมูล

กำไรเพิ่มขึ้น Lara, Osma & Penalva (2009) ที่พบว่าหากกรรมการผู้จัดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของคณะกรรมการบริษัทต่ำ องค์กรจะใช้หลักความระมัดระวังทางบัญชีมากขึ้น และ Saleh, Iskandar & Rahmat (2005) ที่พบว่าการควบตำแหน่งของกรรมการผู้จัดการและประธานกรรมการมีอิทธิพลทำให้การบริหารกำไรมีมากขึ้น แต่ข้อค้นพบดังกล่าวขัดแย้งกับงานวิจัยในอดีตของ Chtourou, Bedard & Courteau (2001) และ Bradbury, Mak & Tan (2006) ที่พบว่าการควบตำแหน่งกรรมการผู้จัดการกับตำแหน่งประธานกรรมการ ไม่มีอิทธิพลต่อความผิดปกติของรายการคงค้าง ข้อค้นพบในงานวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดการกำกับดูแลกิจการที่เห็นว่า หากประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการเป็นบุคคลคนละคนกันจะทำให้บริษัทมีระบบตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจในการตัดสินใจ ส่งผลให้การทำงานของคณะกรรมการบริษัทในการกำกับดูแลควบคุม การบริหารจัดการของฝ่ายบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปเพื่อสร้างมูลค่าให้แก่กิจการ ผลการวิจัยจึงพบว่าการแยกตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการการผู้จัดการส่งผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญกับระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร

4. ผลการศึกษาของผลกระทบของ กรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่น ที่มีต่อคุณภาพกำไร

เมื่อพิจารณาสัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่นพบว่าสัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่นส่งผลกระทบในเชิงบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญกับระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร ซึ่งสอดรับกับข้อค้นพบในประเด็นเกี่ยวกับสัดส่วนกรรมการอิสระและสัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร ข้อค้นพบ นี้สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ Nugroho, B., Y. & Eko, U. (2011) ที่พบว่า กรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่นไม่แสดงผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการจัดการกำไร แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยในอดีตของ Hashim, H., A. & Rahman, M., S., A. (2011) ที่พบว่า กรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพกำไร ข้อค้นพบในงานวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับแนวคิดการกำกับดูแลกิจการที่เห็นว่ากรรมการบริษัทแม้จะเป็นบุคคลที่มีความสามารถมากและเป็นที่ยอมรับ แต่การเป็นกรรมการของหลายบริษัทย่อมเกินความสามารถของบุคคลและไม่มีเวลาเพียงพอที่จะทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรรมการรายดังกล่าวจึงไม่สามารถสร้างมูลค่าให้แก่กิจการในฐานะที่เป็นกลไกของการกำกับดูแลกิจการได้อย่างเต็มที่ ซึ่งการที่ได้ข้อค้นพบผลวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นไปได้ว่าสัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่นของประชากรกลุ่มตัวอย่างอยู่ในสัดส่วนที่ต่ำ ยังไม่อยู่ในระดับที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ กล่าวคือแม้กรรมการบางท่านจะเป็นกรรมการบริษัทมากกว่าหนึ่งแห่งแต่เหตุดังกล่าวไม่มีผลระทบต่อเวลาและการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ ประกอบกับข้อมูลการเข้าร่วมประชุมของกรรมการแต่ละคนอยู่ในสัดส่วนสูงมาก

แสดงให้เห็นว่าการเป็นกรรมการมากกว่าหนึ่งแห่งไม่ส่งผลระทบต่อเวลาและการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถของกรรมการ หรืออาจเป็นไปได้ว่าในการประชุมคณะกรรมการบริษัทอาจมุ่งเน้นเฉาะในด้านการดำเนินงานในระยะยาวทำให้ปัญหาการรายงานทางการเงินไม่อยู่ในวาระการประชุมของคณะกรรมการบริษัท หรืออาจเป็นไปได้ว่า กรรมการบริษัทจึงอาจถูกควบคุมโดยผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุม จึงไม่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของการเป็นกรรมการ ทำให้สัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่นส่งผลกระทบอย่างไม่มีนัยสำคัญ ต่อระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร

5. ผลการศึกษาของผลกระทบของกรรมการที่มี ความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงินที่มีต่อคุณภาพกำไร

เมื่อพิจารณาในแง่ความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงินพบว่า สัดส่วนกรรมการที่มีความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงิน ส่งผลกระทบในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร กล่าวคือเมื่อ กิจการมีจำนวน กรรมการที่มีความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงิน มากรายจะส่งผลให้คุณภาพกำไรของกิจการต่ำลง ข้อค้นพบดังกล่าวขัดแย้งกับผลงานวิจัยในอดีตของ Xie, B., Davidson, W.N. & DaDalt, P., J. (2002) และ Bedard, J., Chtourou, S., M. & Courteau, L. (2004) ที่พบว่าความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์ตรงกันข้ามกับการจัดการกำไร ข้อค้นพบในงานวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับแนวคิดการกำกับดูแลกิจการที่เห็นว่า ข้อมูลบัญชีการเงินที่มีความเที่ยงตรงและสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้มีส่วนช่วยให้ผู้ถือหุ้นสามารถกำกับดูแลการดำเนินงานของผู้บริหารเพื่อสร้างมูลค่าสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้นได้ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงกำหนดให้คณะกรรมการบริษัทต้องมีคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านบัญชีหรือการเงินเพื่อสอบทานงบการเงิน ดังนั้นหากคณะกรรมการบริษัททั้งหมดหรือโดยส่วนใหญ่มีความรู้ความชำนาญด้านการเงินหรือบัญชีจึงมีความน่าจะเป็นที่จะทำให้งบการเงินของบริษัทมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ซึ่งการที่ได้ข้อค้นพบผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นไปได้ว่าการแต่งตั้งกรรมการ โดยไม่มีความสัมพันธ์กับผู้บริหารหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่เป็นเรื่องที่ทำได้ยาก ทำให้คณะกรรมการบริษัทอาจถูกครอบงำโดยผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุม กรรมการจึงปฏิบัติหน้าที่โดยมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจโดยคำนึงถึงประโยชน์เฉพาะกลุ่มที่ตนเป็นตัวแทน จึงทำให้ผลการวิจัยพบว่าเมื่อ สัดส่วน กรรมการ ที่มีความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงิน มีมากขึ้น จะยิ่ง ส่งผลกระทบให้ระดับของรายการคงค้างที่อยู่ภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหารสูงตามไปด้วย

6. ผลการศึกษาของผลกระทบของขนาดของคณะกรรมการที่มีต่อคุณภาพกำไร

พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทส่งผลกระทบในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร กล่าวคือคณะกรรมการบริษัท ที่มีจำนวนกรรมการมากรายเพิ่มขึ้นจ ะทำให้คุณภาพกำไรของกิจการ ยิ่งต่ำลงกว่า ข้อค้นพบดังกล่าวขัดแย้งกับงานวิจัยในอดีตของ Chtourou, Bedard & Courteau (2001) ที่พบว่าขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไรกล่าวคือ เมื่อคณะกรรมการบริษัทมีขนาดใหญ่การจัดการกำไรจะต่ำ และ Dimitropoulosb & Asterioua (2010) ที่พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทไม่มีอิทธิพลต่อการให้ข้อมูลกำไรทางบัญชีประจำปี ตามแนวคิดการกำกับดูแลกิจการไม่ได้กำหนดว่ากรรมการบริษัทจำนวนเท่าไรจึงเหมาะสม แต่อย่างไรก็ตามโครงสร้างคณะกรรมการบริษัทที่ดีควรประกอบด้วยกรรมการที่มีคุณสมบัติหลากหลาย ทั้งทักษะ ประสบการณ์ ความสามารถเฉพาะด้านที่แตกต่างกันเพื่อ นำมาใช้ประสานกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่บริษัท ซึ่งการที่ได้ข้อค้นพบผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นไปได้ว่ากรรมการที่มีจำนวนมากอาจทำให้การสื่อสารและการอภิปรายเพื่อหาข้อยุติร่วมกันมีความยุ่งยากกว่าคณะกรรมการบริษัทที่มีขนาดเล็ก

ผลดังกล่าวพ้องกับความเห็นของนักวิชาการบางกลุ่มที่เห็นว่า คณะกรรมการบริษัทที่มีขนาดเล็กจะส่งผลดีต่อผลการดำเนินงานของกิจการมากกว่าคณะกรรมการบริษัทที่มีขนาดใหญ่ ถึงแม้ว่าคณะกรรมการบริษัทที่มีขนาดใหญ่จะสามารถตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารได้มากกว่า แต่การมีจำนวนกรรมการมากเกินไปทำให้การสื่อสารและการตัดสินใจของกรรมการไม่ดีเท่าที่ควร Lipton & Lorsch (1992) และ Jensen (1993) (อ้างถึงใน อัญญา ขันธวิทย์และคนอื่น ๆ, 2552, น.500) หรืออาจเป็นไปได้ว่า การแต่งตั้งกรรมการ โดยไม่มีความสัมพันธ์กับผู้บริหารหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่เป็นเรื่องที่ทำได้ยาก ทำให้คณะกรรมการบริษัทอาจถูกครอบงำโดยผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุม ส่งผลให้ การปฏิบัติหน้าที่ ของกรรมการ มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจโดยคำนึงถึงประโยชน์เฉพาะกลุ่มที่ตนเป็นตัวแทน ดังนั้นในการประชุมเพื่อลงมติคณะกรรมการที่มีมากรายหรือมีขนาดใหญ่จึงเป็นเสียงสนับสนุนผู้บริหารมากตามไปด้วย จึงทำให้ผลการวิจัยพบว่าเมื่อคณะกรรมการบริษัทมีขนาดใหญ่จะทำให้คุณภาพกำไรของกิจการต่ำ

7. ผลการศึกษาของผลกระทบของจำนวนครั้งการเข้าประชุมของกรรมการบริษัทที่มีต่อคุณภาพกำไร

พบว่า จำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมของกรรมการบริษัทส่งผลกระทบในเชิงบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญกับระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจ ของผู้บริหาร ซึ่งเมื่อพิจาณาจากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพบว่ามีค่าต่ำมาก (-.001) แสดงให้เห็นว่าจำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมของกรรมการบริษัทเกือบจะไม่ส่งผลกระทบต่อระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหารแต่

อย่างใด กล่าวคือการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการบริษัทไม่มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไรของกิจการ ข้อค้นพบดังกล่าวไ ม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยในอดีตของ Xie, B., Davidson, W.N. & DaDalt, P., J. (2002) ที่พบว่าจำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์ตรงกันข้ามกับการจัดการกำไร และ Anderson, Deli & Gillan (2003) ที่พบว่า หากกรรมการมีจำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมสูงจะทำให้องค์กรนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลของกำไรเพิ่มขึ้น ข้อค้นพบในงานวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับแนวคิดการกำกับดูแลกิจการที่เห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความความรับผิดชอบและเอาใจใส่ของคณะกรรมการบริษัทจะช่วยสร้างมูลค่าให้แก่เจ้าของและควบคุมพฤติกรรมการถือเอาประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งของผู้บริหารได้ ซึ่งการที่ได้ข้อค้นพบผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นไปได้ว่า สัดส่วนการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการบริษัทอาจไม่ใช่ตัวที่บ่งชี้ถึงระดับความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท หรือในการประชุมคณะกรรมการบริษัทอาจมุ่งเน้นเฉาะในด้านการดำเนินงานในระยะยาวทำให้ปัญหาการรายงานทางการเงินไม่อยู่ในวาระการประชุมของคณะกรรมการบริษัท ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ผลการวิจัยพบว่าจำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมของกรรมการบริษัทเกือบจะไม่ส่งผลกระทบต่อระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร

จากข้ออภิปรายข้างต้นสรุปได้ว่า คุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัทและคุณภาพกำไรขึ้นอยู่กับประเภทของกลุ่มอุตสาหกรรรม และแม้กลุ่ม ตัวอย่าง ที่ศึกษาเริ่มให้ความสำคัญกับการถือปฏิบัติตามแนวการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน พ.ศ. 2549 โดยมีแนวโน้มถือปฏิบัติตามแนวดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นแต่คุณภาพกำไรของกิจการกลับมีแนวโน้มคงที่ เมื่อพิจารณาผลจากการทดสอบผลกระทบของคุณลักษณะ ขนาดและจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการที่มีต่อระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร ซึ่งพบว่าโดยส่วนใหญ่ส่งผลกระทบอย่างไม่มีนัยสำคัญ แม้ตัวแปรอิสระบางตัวจะส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ แต่เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R^2) ภายหลังจากตัดตัวแปรควบคุมออกจะเห็นว่ากรรมการที่มีความรู้ความชำนาญทางการบัญชีหรือการเงิน การแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการและขนาด ของคณะกรรมการ อธิบายความแปรปรวนของคุณภาพกำไรได้เพียงร้อยละ 3 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าน้ำหนักของผลกระทบของตัวแปรดังกล่าวที่มีต่อคุณภาพกำไรอยู่ในระดับต่ำมาก และเมื่อพิจารณาประกอบกับทิศทางของความสัมพันธ์ซึ่ง เกือบทั้งหมดสวนทางกับแนวคิดในการกำกับดูแลกิจการภายใต้กลไกคณะกรรมการบริษัทที่เห็นว่าคณะกรรมการบริษัทเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของผู้บริหาร

โดยสาเหตุส่วนใหญ่อาจเกิดจาก ลักษณะของธุรกิจของประเทศไทยพัฒนามาจากธุรกิจแบบครอบครัวซึ่งการถือหุ้นส่วนใหญ่จะอยู่ในมือของบุคคลเฉพาะกลุ่มเท่านั้น แม้จะพัฒนา

ธุรกิจให้เติบโตและพัฒนาเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แล้วก็ตามการถือครองหุ้นส่วนใหญ่ยังอยู่ในมือของเจ้าของธุรกิจเดิม ดังนั้นนโยบายต่าง ๆ ของบริษัทจึงยังคงสะท้อนเฉพาะความต้องการของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ซึ่งก็คือกลุ่มธุรกิจครอบครัวเดิมนั่นเอง ดังนั้นแม้ว่าจะมีการนำการกำกับดูแลกิจการมาใช้ก็ตามกลไกของคณะกรรมการก็ไม่สามารถหลุดพ้นจากการควบคุมของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ได้ ทำให้คณะกรรมการขาดความเป็นอิสระอย่างแท้จริงในการปฏิบัติหน้าที่ จากข้อค้นพบดังกล่าวข้างต้นจึงอาจสรุปได้ว่า แนวคิดการกำกับดูแลกิจการภายใต้กลไกการคณะกรรมการบริษัทอาจไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรของกิจการ หากกรรมการบริษัทไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเป็นอิสระเนื่องจากอาจถูกควบคุมหรือครอบงำโดยผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ Klein (2006) ที่เห็นว่าโครงสร้างของคณะกรรมการบริษัทจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นหากเป็นอิสระจากผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจควบคุม และจากการศึกษาเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการในเอเชียของ Claessens & Fan (2002) พบว่าผู้ถือหุ้นส่วนน้อยโดยส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิ์อย่างเพียงพอ

5.3 ประโยชน์ที่ได้รับ

5.3.1 ประโยชน์ในเชิงทฤษฎี

แนวคิดการกำกับดูแลกิจการถูกพัฒนาขึ้นมาภายใต้กรอบทฤษฎีตัวแทนโดยเสนอกลไกประเภทต่าง ๆ เพื่อควบคุมดูแลพฤติกรรมของผู้บริหารพร้อมกับดูแลผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น โดยงานวิจัยชิ้นนี้ได้นำแนวคิดการกำกับดูแลกิจการภายใต้กลไกคณะกรรมการบริษัทเพื่อทดสอบผลกระทบของคุณลักษณะ ขนาดและจำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการบริษัทที่มีต่อคุณภาพกำไร ผลการทดสอบสมมติฐาน และการอภิปรายผล สะท้อนให้เห็นว่ากลไกคณะกรรมการบริษัทอาจไม่ส่งผลกระทบต่อการควบคุมพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของผู้บริหาร หากกรรมการบริษัทไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเป็นอิสระเนื่องจากอาจถูกควบคุมหรือครอบงำโดยผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมที่มีอิทธิพลเหนือผู้บริหาร หรืออาจกล่าวได้ว่ากรรมการบริษัทไม่ได้เป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นทุกคนแต่เป็นตัวแทนเฉพาะผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่มีอำนาจควบคุม จึงทำให้ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น ไม่ใช่ความขัดแย้งระหว่างผู้ถือหุ้นรายใหญ่กับผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจควบคุม ซึ่งไม่ใช่ลักษณะของปัญหาตัวแทนซึ่ง เป็นความขัดแย้งระหว่างผู้ถือหุ้นรายใหญ่กับผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจควบคุม

5.3.2 ประโยชน์ในเชิงปฏิบัติ

ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ผู้ใช้งบการเงิน เช่น ผู้ถือหุ้น นักลงทุน เจ้าหนี้ และนักวิเคราะห์ สามารถนำผลที่ได้จากงานวิจัยนี้เพื่อประกอบการตัดสินใจลงทุน หรือให้กู้ยืม เป็นต้น

2. ผู้ถือหุ้นสามารถนำผลจากงานวิจัยนี้เป็นแนวทาง ในการกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการบริษัท อาทิเช่น เงื่อนไขความเป็นอิสระของกรรมการ กำหนดให้มีการแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ และขนาดของจำนวนกรรมการที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการการดูแลผลประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน

3. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถนำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการพิจารณาทบทวนถึงความเหมาะสมในการออกข้อกำหนด หรือแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับคุณสมบัติของกรรมการอิสระ ความรับผิดชอบของกรรมการที่มีต่อผู้ถือหุ้นทุกคน รวมถึงให้มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างถูกต้องและเพียงพอ โดยอาจกำหนดให้แนวปฏิบัติบางประเภทมีสภาพบังคับ

5.4 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

งานวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามที่จะใช้กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและผลการวิจัยเชิงประจักษ์เพื่อเสนอให้เห็นถึงผลกระทบของคุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัทและจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัทต่อคุณภาพกำไร จากผลการวิจัยสามารถสรุปข้อจำกัดเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

5.4.1 ข้อจำกัดในการวิจัย

5.4.1.1 ช่วงระยะเวลาในการศึกษาครั้งนี้ ใช้ประชากรที่อยู่ในช่วงระยะเวลา ปี พ.ศ. 2550 – 2555 ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาภายหลังจากตลาดหลักทรัพย์กำหนด หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี พ.ศ. 2549 โดยหลักการดังกล่าวไม่ได้มีสภาพบังคับให้ถือปฏิบัติแต่เป็นการถือปฏิบัติโดยสมัครใจ โดยปัจจุบันตลาดหลักทรัพย์ได้ปรับปรุงหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยกำหนดหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี พ.ศ. 2555 ซึ่งกำหนดให้เปิดเผยข้อมูลตามแบบดังกล่าว โดยเริ่มตั้งแต่การนำส่งข้อมูลประจำปี พ.ศ. 2556

5.4.1. 2 กลุ่มตัวอย่าง โดยส่วนใหญ่ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกรรมการในส่วนของความสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ เฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างกรรมการบริษัทกับผู้บริหาร แต่ไม่ให้ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างกรรมการบริษัทกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท บริษัทในเครือ บริษัท

ร่วมหรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง และในขณะที่บางบริษัทไม่ให้ข้อมูลดังกล่าว ทำให้ไม่อาจทราบได้ว่ากรรมการบริษัทรายที่กิจการแจ้งว่าเป็นกรรมการอิสระตามเงื่อนไขของตลาดหลักทรัพย์เป็นกรรมการอิสระอย่างแท้จริงหรือไม่

5.4.1.3 การให้ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความชำนาญด้านบัญชีหรือการเงิน โดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลเฉพาะระดับการศึกษาสูงสุด จึงทำให้ไม่ทราบได้ว่ากรรมการบริษัทรายซึ่งบริษัทแจ้งการศึกษาระดับปริญญาโทในสาขาอื่นที่มิใช่การเงินหรือบัญชีจบการศึกษาในระดับต่ำกว่าด้านบัญชีหรือการเงินหรือไม่

5.4.1. 4 งานวิจัยฉบับนี้อยู่ภายใต้สมมติฐานที่ว่า กรรมการทุกคนมีความสามารถศักยภาพในการทำงาน และระดับความรับผิดชอบเท่ากัน

5.4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

5.4.2.1 งานวิจัยในครั้งนี้ใช้ เลือกใช้แบบจำลอง The Modified Jones Model (1995) เพื่อวัดคุณภาพกำไรผ่านระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหารในการศึกษาครั้งต่อไปอาจวัดคุณภาพกำไรด้วยวิธีอื่น เช่น กำไรที่มีความยั่งยืน – คงทน (Earningss Persistence) ความสามารถในการพยากรณ์ (Predictability) การเกลี่ยกำไร (Smooth Earningss) ค่าสัมบูรณ์การตัดสินใจหรือรายการคงค้างที่ผิดปกติ (Absolute Value of Discretionary or Abnormal Accruals) หรือขอบเขตของรายการคงค้างที่อยู่ในกระแสเงินสดในอดีตและอนาคต (The Extent to which Accruals Map into Past and Future Cash Flows) เป็นต้น

5.4.2.2 สัมภาษณ์เชิงลึกคณะกรรมการและขยายระยะเวลาการศึกษาเพื่อให้เห็นผลกระทบที่ชัดเจนขึ้นของคณะกรรมการต่อคุณภาพกำไร

5.4.2.3 การพัฒนากรอบแนวคิดงานวิจัยในบริบทของผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกันระหว่างผู้ถือหุ้นรายใหญ่และรายย่อยเพื่อวิเคราะห์ว่าผู้ถือหุ้นรายย่อยได้รับการคุ้มครองหรือไม่

5.4.2.4 ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรนำตัวแปรควบคุมประเภทอุตสาหกรรมเป็นตัวแปรอิสระ เนื่องจากประเภทของอุตสาหกรรมอาจส่งผลกระทบต่อนโยบายบัญชีและระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลพินิจของผู้บริหาร

บรรณานุกรม

คณิน สุบิน . 2543. คณะกรรมการกำกับดูแลในบริษัท. *ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์* (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยก้าวแรกสู่การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์. ค้นหาเมื่อ 21 มีนาคม 2556 , จาก http://www.bualuang.co.th/le/help/kw/ebook001.pdf

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน (2549) ค้นหาเมื่อ 21 มกราคม 2556, จาก http://www.set.or.th/th/regulations/cg/update_doc_database.html

ธีรพร ทองขะโชค. (2556, เมษายน–มิถุนายน). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การกำกับดูแลกิจการ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย และความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ : การทบทวนวรรณกรรม. [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. *วารสารนักบริหาร, ปีที่ 33 ฉบับที่ 2.*

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน พ.ศ. 2535.

ภคสุนาท จิตมั่นชัยธรรม . 2545. คุณภาพกำไรกับผลตอบแทนหุ้น :การศึกษาจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.*ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์* (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

สภาวิชาชีพบัญชี แม่บทการบัญชี (ปรับปรุง 2552) . ค้นหาเมื่อ 19 กรกฎาคม 2556, จาก http://fap.or.th.a33.readyplanet.net/images/column_1359010309/1%20Framwork.pdf

รสจรินทร์กุลศรีสอน. 2552. ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นและคุณภาพกำไร .*ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์* (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).

วรศักดิ์ ทุมมานนท์. (2543). *คุณรู้จัก Creative accounting และคุณภาพกำไร แล้วรึยัง?.* กรุงเทพฯ : บริษัท ไอโอนิค อินเตอร์เทรด รีซอสเซส จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (ม.ป.ป.) ข้อมูลเกี่ยวกับบรรษัทภิบาล. ค้นหาเมื่อ 12 ธันวาคม 2555, จาก http://www.sec.or.th/CG/Content_0000000086.jsp?categoryID=CAT0000241&lang=th

ศิลปพร ศรีจั่นเพชร. (2550, มกราคม-มีนาคม). การกำกับดูแลกิจการที่ดี คืออะไร. [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. *วารสารบริหารธุรกิจคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 113.*

ศูนย์พัฒนาการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี2549. ค้นหาเมื่อ 21 มกราคม 2556, จาก http://www.set.or.th/th/regulations/cg/update_doc_database.html

หนังสือเวียน ที่ กลต.ก. (ว) 32/2551 เรื่อง การปรับปรุงข้อกำหนดเกี่ยวกับกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ. ค้นหาเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2556, จาก http://capital.sec.or.th/webapp/nrs/nrs_print.php?printfrom=C&ref_id=72&cat_id=30&dtype=&topic_desc=%A1%D2%C3%CD%CD%A1%E1%C5%D0%E0%CA%B9%CD%A2%D2%C2%CB%C5%D1%A1%B7%C3%D1%BE%C2%EC

หนังสือเวียน ที่ กลต.ก.(ว) 11/2552 เรื่อง การปรับปรุงข้อกำหนดเกี่ยวกับกรรมการอิสระ . ค้นหาเมื่อ 27 มิถุนายน 2556, จากhttp://capital.sec.or.th/webapp//nrs/data/4653s.pdf

หนังสือเวียน ที่ กลต.จ.(ว) 59/2547 เรื่อง กำหนดนิยามสำหรับกรรมการอิสระ . ค้นหาเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2556, จากhttp://capital.sec.or.th/webapp/nrs/data/3400s.pdf

อัญญา ขันธวิทย์, ศิลปพร ศรีจั่นเพชร, พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์, เสกศักดิ์ จำเริญวงศ์, จิรัตน์ สังข์แก้ว, เดือนเพ็ญ จันทร์ศิริศรี และคนอื่น ๆ. (2552). *การกำกับดูแลกิจการ เพื่อสร้างมูลค่ากิจการ*. กรุงเทพฯ : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

Abdullah, S. N. & NasirN. M. (2004).Accrual management and the independence of the boards of directors and audit committees.*Iium Journal of Economics and Management 12, no. 1 (2004).*

Andeson, K. L., Deli, D. N. & Gillan, S. L. (2003).Boards of Directors, Audit Committees, and the Information Content of Earningss.*Working Paper of Georgetown University, Arizona State University, and University of Delaware.*

Agrawal, A. & Chadha, S. (2005). Corporate Governance and Accounting Scandals.*Journal of Law and Economics, Vol. XLVIII (October 2005).*

Bedard, J., Chtourou, S., M. & Courteau, L. (2004). The Effect of Audit Committee Expertise,Independence, and Activity onAggressive Earningss Management. *Journal of Practice & Theory, Vol. 23, No. 2, September 2004, pp. 13-35.*

Biao Xie, B., Davidson, W., N. & DaDalt, P., J. (2002). Earningss management and corporate governance:the role of the board and the audit committee. *Journal of Corporate Finance 9 (2003) 295– 316.*

Bradbury, M. E., Mak, Y.T. & Tan, S. M. (2006).Board Characteristics, Audit Committee Characteristics and Abnormal Accruals.*Pacific Accounting Review, Vol. 18, No. 2, December 2006.*

Bradbury, M.E., Mak, Y.T. & Tan, S.M. (2006).Board Characteristics, Audit Committee Characteristics and Abnormal Accruals.*Pacitic Accounting Review – Vol. 18, No. 2, December 2006.*

Harvey, C., R. (2012). Financial Dictionary, The Free Dictionary. ค้นหาเมื่อ 9 ตุลาคม 2556, จาก http://financial-dictionary.thefreedictionary.com/Interlocking+directorship

Chtourou, S., M., Bedard, J. & Courteau, L. (2001). Corporate Governance and Earnings Management.*Universite Laval*.

Claessens, S. & Fan, J.P.H. (2002). Corporate Governance in Asia: A Survey. *International Review of Finance, 3:2, 2002: pp. 71-103.*

Collins, D.W. & Hribar, P. (2000). Errors in Estimating Accruals : Implications for Empirical Research. *Tippie Research Chair in Accounting, Iowa University.*

Cornett, M.M., Marcus, A.J. & Tehranian, H. (2007). Corporate governance and pay-for-performance : The impact of earningss management. *Journal of Financial Economics 87 (2008) 357-373.*

Dechow, P., Sloan, R. & Sweeney, A.P. (1995). Detecting Earningss Management.*The Accounting Review. Vol 70, No.2. April 1995. pp. 193-225.*

Dichev, I., Graham, J., Harvey C.R. & Rajgopal S. (2012). Earnings Quality : Evidence from the Field. *Emory University and Duke University.*

Dimitropoulos, P.E. & Asteriou, D. (2010). The effect of board composition on the informativeness and quality of annual earnings : Empirical evidence from Greece. *Research in International Business and Finance.*

Fama, E.F. & Jensen, M.C. (1983).Separattion of Ownership and Control.*Journal of Law and Economics, Vol. 26, No. 2.*

Farinha, J. (2003). Corporate Governance: A Review of the Literature. *Centro de Estudos de Economia Industrial, do Trabalho e da Empresa, Porto.*

Hashim, H., A. &Rahman, M., S., A. (2011). Multiple board appointments: are directors effective?. *International Journal of Business and Social Science. Vol. 2 No. 1*.

Jaggi, B., Leung, S. & Gul , F.(2009). Family control, board independence and earningss management: Evidence based on Hong Kong firms. *Journal of Account and Public Policy*.

Jones, K., Krishnan, G.V. & Melendrez, K. (2007). Do models of discretionary accruals detect actual cases of fraudulent and restated earningss? An empirical evaluation.*George Mason University and Louisiana State University.*

Kelton, A.S. & Yang, Y. (2008).The impact of corporate governance on Internet financial reporting.*Journal of Accounting and Public Policy 27 (2008) 62-87.*

Klein, A. (2006). Audit Committee, Board of Director Characteristics, and Earningss Management. *Law & Economics research paper series, Working Paper No. 06-42.*

Lara, J. M. G., Osma, B. G. & Penalva, F. (2009).Accounting conservatism and corporate governance.*Rev Account Stud (2009) 14:161-201.DOI 10.1007/s11142-007-9060-1.*

Machuga, S. & Teitel, K. (2009).Board of director characteristics and earningss quality surrounding implementation of a corporate governance code in Mexico.*Journal of International Accounting, Auditing and Taxation 18 (2009) 1-13.*

McGee, Robert W. (2008). Corporate Governance Asia : A Comparative Study. *Working paper January 2008 School of Accounting College of Business Administration Florida International* .

Niu, F. F. (2006). Corporate governance and the quality of accounting earningss : A Canadian perspective. *International Journal of Managerial Finance Vol. 2 No. 4, 2006, pp. 302-327. DOI 10.1108/17439130610705508.*

Nugroho, B., Y. & Eko, U. (2011). Board Characteristics and Earnings Management. *Journal of Administrative Science & Organization, January 2011, page 1-10.*

Nyberg,A., Fulmer, I. S., Gerhart, B, & Carpenter, M. A. (2010). Agency Theory Revisited : CEO Returns and Shareholder Interest Alignment. *Academy of Management Journal (2010).*

OECD Principles of Corporate Governance – 2004 Edition. ค้นหาเมื่อ 13สิงหาคม 2556, จาก http://www.oecd.org/daf/ca/corporategovernanceprinciples/42107649.pdf

Phillips, J., Pincus, M. & Rego, S.O. (2002). Earnings Management : New Evidence Based on Deferred Tax Expense. *The Accounting Review, Connecticut University and Iowa University.*

Saleh, N. M., Iskandar, T. M. & Rahmat M. M. (2005). Earnings Management and Board Characteristics : Evidence from Malaysia. *Jurnal Pengurusan 24(2005) 77-103.*

Schipper, K. & Vincent, L. (2003).Earningss Quality.*Accounting Horizons; 2003; 17, ProQuest Central.*

Shleifer, A. & Vishny, R.W. (1997).A Survey of Corporate Governance.*The Journal of Finance. Vol. Lii, No. 2.*

Thailand Securities Institute เส้นทางการลงทุน. ค้นหาเมื่อ 23 มีนาคม 2556, จาก http://www.tsi-thailand.org/index.php?option=com_content&task=view&id=1746&Itemid=1523

Velury, U. & Jenkins, D. S. (2006).Institutional ownership and the quality of earningss.*Journal of Business Research 59 (2006) 1043 – 1051.*

ตารางภาคผนวก ก

วิเคราะห์คุณลักษณะ ขนาดและจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัท คุณภาพกำไร ตัวแปรควบคุมในช่วงปี พ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2555 และตามประเภทอุตสาหกรรม

ตารางภาคผนวก ก 1 การวิเคราะห์ความแตกต่างของสัดส่วนคณะกรรมการอิสระ

	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ความแตกต่างระหว่างปี					
	(บริษัท)		**ปี 2550**	**ปี 2551**	**ปี 2552**	**ปี 2553**	**ปี 2554**	**ปี 2555**
ปี 2550	140	35.7	-	-.613	-1.966	-3.458*	-3.628*	-3.783*
ปี 2551	140	36.3		-	-1.353*	-2.845*	-3.015*	-3.170*
ปี 2552	140	37.6			-	-1.493	-1.662	-1.817
ปี 2553	140	39.1				-	-.170	-.325
ปี 2554	140	39.3					-	-.155
ปี 2555	140	39.5						-

ตารางภาคผนวก ก 2 การวิเคราะห์ความแตกต่างของสัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่น

	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ความแตกต่างระหว่างปี					
	(บริษัท)		**ปี 2550**	**ปี 2551**	**ปี 2552**	**ปี 2553**	**ปี 2554**	**ปี 2555**
ปี 2550	140	33.7	-	-1.451	-3.300*	-3.937*	-2.938	-4.590
ปี 2551	140	35.2		-	-1.849	-2.486	-1.486	-3.138
ปี 2552	140	37.0			-	-.637	.363	-1.289
ปี 2553	140	37.7				-	1.000	-.653
ปี 2554	140	36.7					-	-1.652
ปี 2555	140	38.3						-

ตารางภาคผนวก ก 3 การวิเคราะห์ความแตกต่างของจำนวนครั้งการเข้าประชุมคณะกรรมการ

	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ความแตกต่างระหว่างปี					
	(บริษัท)		**ปี 2550**	**ปี 2551**	**ปี 2552**	**ปี 2553**	**ปี 2554**	**ปี 2555**
ปี 2550	140	88.7	-	-1.556	-1.698	-2.501*	-2.137	-2.747*
ปี 2551	140	90.2		-	-.142	-.944	-.580	-1.91
ปี 2552	140	90.4			-	-.802	-.438	-1.049
ปี 2553	140	91.2				-	.364	-.247
ปี 2554	140	90.8					-	-.611
ปี 2555	140	91.4						-

ตารางภาคผนวก ก 4 การวิเคราะห์ความแตกต่างของขนาดกิจการ

	จำนวน (บริษัท)	ค่าเฉลี่ย	ความแตกต่างระหว่างปี					
			ปี 2550	**ปี 2551**	**ปี 2552**	**ปี 2553**	**ปี 2554**	**ปี 2555**
ปี 2550	140	.07	-	-.019	.027	-.020	-.067	-.050
ปี 2551	140	.08		-	.046	-.001	-.048	-.032
ปี 2552	140	.04			-	-.047	-.094*	-.077*
ปี 2553	140	.08				-	-.047	-.030
ปี 2554	140	.13					-	.017
ปี 2555	140	.11						-

ตารางภาคผนวก ก 5 การวิเคราะห์ความแตกต่างของประสิทธิภาพการดำเนินงาน

	จำนวน (บริษัท)	ค่าเฉลี่ย	ความแตกต่างระหว่างปี					
			ปี 2550	**ปี 2551**	**ปี 2552**	**ปี 2553**	**ปี 2554**	**ปี 2555**
ปี 2550	140	.07	-	.005	-.004	-.020	-.008	-.013
ปี 2551	140	.06		-	-.009	-.025*	-.013	-.018
ปี 2552	140	.07			-	-.016*	-.004	-.009
ปี 2553	140	.09				-	.012	.007
ปี 2554	140	.08					-	-.005
ปี 2555	140	.08						-

ตารางภาคผนวก ก 6 การวิเคราะห์ความแตกต่างของสัดส่วนคณะกรรมการอิสระ

	จำนวน (บริษัท)	ค่าเฉลี่ย	ความแตกต่างระหว่างอุตสาหกรรม						
			INDUS1	**INDUS2**	**INDUS3**	**INDUS4**	**INDUS5**	**INDUS6**	**INDUS7**
INDUS1	102	34.8437	-	-8.38021*	-4.15090*	-1.57397	-2.13145	-.25016	-4.85123*
INDUS2	66	43.2239		-	4.22931	6.80625*	6.24876*	8.13005*	3.52898
INDUS3	108	38.9946			-	2.57694	2.01945	3.90074	-.70033
INDUS4	156	36.4177				-	-.55748	1.32380	-3.27726*
INDUS5	114	36.9752					-	1.88129	-2.71978
INDUS6	72	35.0939						-	-4.60107*
INDUS7	222	37.9210							-

ตารางภาคผนวก ก 7 การวิเคราะห์ความแตกต่างของสัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร

	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ความแตกต่างระหว่างอุตสาหกรรม						
	(บริษัท)		**INDUS1**	**INDUS2**	**INDUS3**	**INDUS4**	**INDUS5**	**INDUS6**	**INDUS7**
INDUS1	102	61.4696	-	-19.88342*	-8.56845*	-3.59411	-3.05820	.17933	-1.42760
INDUS2	66	81.3530		-	11.31497*	16.28931*	16.82522*	20.06275*	18.45582*
INDUS3	108	70.0381			-	4.97434	5.51025*	8.74778*	7.14085*
INDUS4	156	65.0637				-	-.53591	3.77344	2.16651
INDUS5	114	64.5278					-	3.23753	1.63060
INDUS6	72	61.2903						-	-1.60693
INDUS7	222	62.8972							-

ตารางภาคผนวก ก 8 การวิเคราะห์ความแตกต่างของสัดส่วนกรรมการที่เป็นกรรมการในบริษัทอื่น

	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ความแตกต่างระหว่างอุตสาหกรรม						
	(บริษัท)		**INDUS1**	**INDUS2**	**INDUS3**	**INDUS4**	**INDUS5**	**INDUS6**	**INDUS7**
INDUS1	102	35.7331	-	-8.19095	5.30017	-4.41718	3.40735	-4.43061	-.04209
INDUS2	66	43.9241		-	13.49113*	3.77377	11.59830*	3.76034	8.14887
INDUS3	108	30.4330			-	9.71736*	1.89283	-9.73079	-5.34226
INDUS4	156	40.1503				-	7.82453	-.01343	4.37510
INDUS5	114	32.3258					-	-7.83796	-3.44944
INDUS6	72	40.1638						-	4.38852
INDUS7	222	35.7752							-

ตารางภาคผนวก ก 9 การวิเคราะห์ความแตกต่างของจำนวนคณะกรรมการ

	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ความแตกต่างระหว่างอุตสาหกรรม						
	(บริษัท)		**INDUS1**	**INDUS2**	**INDUS3**	**INDUS4**	**INDUS5**	**INDUS6**	**INDUS7**
INDUS1	102	11	-	-2.293*	1.834*	-.477	.861	.176	.776
INDUS2	66	14		-	4.127*	1.816*	3.154*	2.470*	3.069*
INDUS3	108	10			-	-2.311*	-.973	-1.657*	-1.058*
INDUS4	156	12				-	1.338*	.654	1.253*
INDUS5	114	11					-	-.684	-.085
INDUS6	72	11						-	.599
INDUS7	222	11							-

ตารางภาคผนวก ก 10 การวิเคราะห์ความแตกต่างของสัดส่วนการเข้าประชุม

	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ความแตกต่างระหว่างอุตสาหกรรม						
	(บริษัท)		**INDUS1**	**INDUS2**	**INDUS3**	**INDUS4**	**INDUS5**	**INDUS6**	**INDUS7**
INDUS1	102	90.0121	-	-1.45143	.48567	2.56392	-.39961	1.35984	-3.4255*
INDUS2	66	91.4635		-	1.93710	4.01534*	1.05182	2.81126	-1.97413
INDUS3	108	89.5264			-	2.07825	-.88528	.87417	-3.91122*
INDUS4	156	87.4481				-	-2.96353	-1.20408	-5.98947*
INDUS5	114	90.4117					-	1.75944	-3.02595*
INDUS6	72	88.6522						-	-4.78539*
INDUS7	222	93.4376							-

ตารางภาคผนวก ก 11 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับรายการคงค้างภายใต้ดุลยพินิจของผู้บริหาร

	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ความแตกต่างระหว่างอุตสาหกรรม						
	(บริษัท)		**INDUS1**	**INDUS2**	**INDUS3**	**INDUS4**	**INDUS5**	**INDUS6**	**INDUS7**
INDUS1	102	.0360	-	.28007*	.46357*	-.00203	.22554*	.17612	.14823
INDUS2	66	-.2441		-	.18350	-.28210*	-.05453	-.10395	-.13184
INDUS3	108	-.4276			-	-.46561*	-.23803*	-.28745*	-.31534*
INDUS4	156	.0380				-	.22757*	.17815	.15207
INDUS5	114	-.1896					-	-.04942	-.07731
INDUS6	72	-.1401						-	-.02789
INDUS7	222	-.1123							-

ตารางภาคผนวก ก 12 การวิเคราะห์ความแตกต่างของขนาดบริษัท

	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ความแตกต่างระหว่างอุตสาหกรรม						
	(บริษัท)		**INDUS1**	**INDUS2**	**INDUS3**	**INDUS4**	**INDUS5**	**INDUS6**	**INDUS7**
INDUS1	102	.0974		-.00795	.05078	.02745	.04297	.03235	-.02418
INDUS2	66	.1053		-	.05873	.03537	.05092	.04030	-.01623
INDUS3	108	.0466			-	-.02336	-.00781	-.01843	-.07496*
INDUS4	156	.0699				-	.01555	.00494	-.05160
INDUS5	114	.0544					-	-.01061	-.06715*
INDUS6	72	.0650						-	-.05653
INDUS7	222	.1215							-

ตารางภาคผนวก ก 13 การวิเคราะห์ความแตกต่างของประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ความแตกต่างระหว่างอุตสาหกรรม						
	(บริษัท)		**INDUS1**	**INDUS2**	**INDUS3**	**INDUS4**	**INDUS5**	**INDUS6**	**INDUS7**
INDUS1	102	.1263	-	.03476	.04961*	.06910*	.07347*	.05114*	.05582*
INDUS2	66	.0915		-	.01485	.03434	.03871	.01638	.02106
INDUS3	108	.0767			-	.01949	.02386	.00153	.00622
INDUS4	156	.0572				-	.00437	-.01796	-.01327
INDUS5	114	.0528					-	-.02233	-.01764
INDUS6	72	.0751						-	.00469
INDUS7	222	.0705							

ภาคผนวก ข

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ตัวแปรตามและตัวแปรควบคุม

ภาคผนวก ข ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ตัวแปรตามและตัวแปรควบคุม

	DAC	INDUS 1	INDUS 2	INDUS 3	INDUS 4	INDUS 5	INDUS 6	INDUS 7	SIZE	LEV	PERFORM	IND	NEXDIR	BDCHAIR	INTBD	BDEXP	BDSIZE	MEEDIR	VIF
DAC	1.000	.119	-.054	-.221	.155	-.041	-.006	.020	.087	.030	.067	.001	.007	-.071	.087	.052	.124	-.012	
INDUS1		1.000	-.087	-.143	-.178	-.133	-.114	-.223	.025	.004	.209	-.114	-.104	-.112	-.011	-.109	.042	-.018	3.256
INDUS2			1.000	-.090	-.112	-.084	-.072	-.139	.021	-.064	.024	.136	.255	.008	.053	.010	.225	.052	2.018
INDUS3				1.000	-.183	-.137	-.118	-.231	-.073	.015	.006	.041	.117	.109	-.100	.108	-.220	-.041	3.487
INDUS4					1.000	-.171	-.146	-.287	-.034	-.010	-.095	-.072	-.017	.046	.077	-.048	.140	-.166	4.118
INDUS5						1.000	-.109	-.214	-.083	-.026	-.106	-.040	-.024	-.183	-.064	-.033	-.084	-.012	3.128
INDUS6							1.000	-.184	-.030	.002	.000	-.087	-.090	.131	.049	-.118	.015	-.064	2.745
INDUS7								1.000	.114	.031	-.032	.107	-.109	.035	-.017	.128	-.105	.211	5.045
SIZE									1.000	-.026	.124	.117	.015	.051	.026	.078	-.026	.084	1.059
LEV										1.000	-.066	.012	-.034	-.024	.002	.006	-.026	.024	1.014
PERFORM											1.000	.008	.088	.020	-.011	.021	-.037	.126	1.115
IND												1.000	.177	-.015	-.010	.149	-.234	.168	1.200
NEXDIR													1.000	.187	.071	-.060	.101	-.072	1.244
BDCHAIR														1.000	.123	-.017	.130	-.063	1.165
INTBD															1.000	.100	.200	-.006	1.090
BDEXP																1.000	-.129	.130	1.115
BDSIZE																	1.000	-.213	1.367
MEEDIR																		1.000	1.164

ภาคผนวก ค
ประวัติผู้เขียน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล นางสาวจินดาภรณ์ แก้วขาว

รหัสประจำตัวนักศึกษา 5510521016

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	สถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี)	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล	2542
นิติศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	2551

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินปฏิบัติการ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน 424 ถนนไทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ผลงานการตีพิมพ์/ผลงานทางวิชาการ

จินดาภรณ์ แก้วขาว. (2557, 14 มิถุนายน). ผลกระทบของคุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัทและจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัทต่อคุณภาพกำไร : กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย . (การประชุมวิชาการดับชาติด้านการบริหารจัดการ ครั้งที่ 6 ประจำปี 2557, คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).